

	Стр.		Стр.
281. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	83	289. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	86
282. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	83	290. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	86
283. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	83	291. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	87
284. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	84	292. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	87
285. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	84	293. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	87
286. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	85	294. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	88
287. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	85	Огласен дел.....	1-40
288. Решение од Комисијата за хартии од вредност.....	85		

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

257.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ

Се прогласува Законот за инвестициски фондови, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 27 јануари 2009 година.

Бр. 04-486/1
27 јануари 2009 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н ЗА ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ

И. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет на Законот

Член 1

(1) Со овој закон се уредува основањето и работењето на инвестициските фондови и друштвата за управување со инвестициски фондови, издавањето и продажбата на удели и акции, откуп на удели, промоција на инвестициските фондови, работи кои за инвестициските фондови ги извршуваат трети лица и работењето на депозитарната банка.

(2) За прашањата кои не се уредени со овој закон се применуваат одредбите на Законот за хартии од вредност, Законот за трговските друштва, Законот за стечај и Законот за општата управна постапка.

Дефиниции

Член 2

Одделните изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. **Друштво за управување со инвестициски фондови** е акционерско друштво со седиште во Република Македонија кое добило дозвола од Комисијата за хартии од вредност за вршење на работи за основање и управување со инвестициски фондови;

2. **Основна главнина** е минимален износ на средства пропишан со овој закон што акционерите на друштвото за управување со инвестициски фондови се должни да го запишат и уплатат;

3. **Вредност на имотот на инвестицискиот фонд** е збир на вредноста на хартиите од вредност во портфолиото на инвестицискиот фонд, паричните депозити на фондот кај банките и друг имот на фондот;

4. **Нето вредност на имотот на инвестицискиот фонд** е вредноста на имотот намалена за износот на обврските на фондот;

5. **Депозитарна банка на инвестициски фонд** е која било банка која за потребите на фондот врши работи на чување на имотот на фондот, водење на посебните сметки за имотот на фондот и одвојување на имотот на секој поединечен фонд од имотот на другите фондови, како и извршување други работи во согласност со одредбите од овој закон;

6. **Добра репутација** е чесност, компетентност, работливост и поседување особини кои даваат сигурност дека лицето со начинот на своето работење нема да влијае во насока на загрозување на стабилноста и сигурноста на инвестицискиот фонд и загрозување на интересите на вложувачите во фондот;

7. **Инвестициски фонд** се здружени парични средства наменети за инвестирање, прибрани од инвеститори преку јавен повик или приватна понуда, со кои за сметка на инвеститорите управува друштво за управување со фондови;

8. **Квалификувано учество во друштвото за управување со инвестициски фондови** е:

- директно или индиректно учество во друштво за управување со инвестициски фондови од 10% или повеќе од основната главнина на тоа друштво,

- директно или индиректно учество од 10% или повеќе од правата на глас од вкупниот број акции со право на глас во друштвото за управување или

- право да се остварува директно или индиректно, значително влијание над органите на управување во друштвото за управување со инвестициските фондови во кое тоа учество постои;

9. Поврзано лице со друштво за управување со инвестициски фондови е:

1) акционер или група на акционери кои дејствуваат заеднички, а поседуваат повеќе од 10% од основната главнина на друштвото за управување со инвестициски фондови или кои иако поседуваат помал процент од назначениот, можат да влијаат на одлуките кои ги донесува тоа друштво;

2) физичко или правно лице кое поседува директно или индиректно повеќе од 10% од акциите со право на глас на друштвото за управување со инвестициски фондови или кое, иако поседува помал процент од назначениот може да влијае на одлуките кои ги донесува тоа друштво и

3) физичко лице или лица кои можат директно или индиректно да влијаат на одлуките што ги донесува друштвото за управување со инвестициските фондови, а особено:

- членови на потесното семејство (брачен другар или личност со која подолго време живее во заедница која според законот со кој се уредува брачната заедница и односите во семејството има правен статус ист како и оној на брачната заедница, деца или посвоени деца и други лица врз коишто има старателство),

- членови на управниот и надзорниот одбор и членови од потесното семејство на тие лица или

- лица вработени врз основа на договор за работа склучен под посебни услови со друштвото за управување со инвестициските фондови во кое се вработени, како и членови на потесното семејство на вработените;

10. **Поврзани лица со инвестицискиот фонд** се друштвото за управување со инвестициски фондови, депозитарната банка, адвокат, ревизор и даночен советник кои имаат договорен однос за давање на услуги на инвестицискиот фонд и друго лице кое склучило договор за давање на услуги за потребите на фондот;

11. **Вложувач** е сопственик на удели во отворениот инвестициски фонд, односно сопственик на акции (акционер) во затворениот инвестициски фонд;

12. **Портфолио менаџер** е лице кое согласно со Законот за хартии од вредност има добиено дозвола за работење на инвестиционен советник од Комисијата за хартии од вредност;

13. **Регулиран пазар на финансиски инструменти на земјите членки на Европската унија** е мултилатерален систем со кој работи или управува пазарен оператор, кој ги здружува или го помага здружувањето на различните интереси на трета страна за купување и продавање финансиски инструменти - во системот и во согласност со неговите недискриминаторни правила - на начин што резултира во договор, во врска со финансиските инструменти примени за тргување согласно со неговите правила и/или системи;

14. **Регулиран пазар на финансиски инструменти на земји кои не се членки на Европската унија** е пазар кој подлежи на прудентни правила утврдени од страна на регулаторното тело на тие земји, кои се исто толку строги како и оние пропишани со законодавството на Европската унија;

15. **Регулиран пазар на хартии од вредност во Република Македонија** се берза и пазар преку шалтер организиран од страна на Народната банка на Република Македонија согласно со Законот за хартии од вредност;

16. **Под инструменти на пазарот на пари** се подразбираат оние класи инструменти со кои вообичаено се тргува на пазарот на пари, како што се државни записи, сертификат за депозит и комерцијални записи, освен банкноти и монети и

17. **Субјекти за секјуритизација** се трговски друштва и финансиски холдинг компании чијашто функција е откупување на нисколиквидни средства, кои ги користат како основа за издавање на ликвидни хартии од вредност.

II. ДРУШТВО ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ

1. ОСНОВНИ БЕЛЕЗИ НА ДРУШТВОТО ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ

Активности на друштвото за управување со инвестициски фондови

Член 3

(1) Друштвото за управување со инвестициски фондови (во натамошниот текст: друштво за управување) врши работи на основање и управување со инвестициски фондови, односно вложување на парични средства во свое име и за сметка на сопствениците на удели во отворените инвестициски фондови и во име и за сметка на акционерите на затворените инвестициски фондови, како и врши други работи утврдени со овој закон.

(2) Едно друштво за управување може да управува со повеќе инвестициски фондови.

Ограничување во работењето на друштвото за управување со инвестициски фондови

Член 4

(1) Друштвото за управување не смее да има квалификувано учество во брокерска куќа или банка која има дозвола за работа со хартии од вредност во Република Македонија.

(2) Друштвото за управување не смее да има квалификувано учество во депозитарна банка. Работењето на друштвото за управување и на депозитарната банка не смеат да бидат организационо поврзани и во нив не смеат да работат исти лица.

(3) Друштвото за управување не може да стекнува удели, односно акции во инвестициските фондови со кои управува.

(4) Друштвото за управување не смее да врши производство на стоки, да врши услуги или да врши каква било друга дејност, освен онаа која е наведена во членот 6 од овој закон.

Основна главнина

Член 5

(1) Најмалиот номинален износ на основната главнина потребен за основање на друштво за управување изнесува 125.000,00 евра во денарска противвредност, по средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на поднесувањето на барањето за издавање дозвола за работење на друштвото за управување до Комисијата за хартии од вредност (во натамошниот текст: Комисијата).

(2) Во случај кога вредноста на имотот на инвестицискиот фонд, односно фондовите со кои управува друштвото за управување го надмине износот од 100.000.000,00 евра, главнината на друштвото за управување треба да се зголеми за најмалку 0,02% од износот за кој вредноста на имотот на инвестицискиот фонд го надминува утврдениот граничен износ, но најмногу до 10.000.000,00 евра.

(3) Друштвото за управување мора да одржува минимална главнина во износ од една четвртина од неговите предвидени годишни фиксни трошоци наведени во билансот на успех за претходната година. Во случај кога друштвото за управување за прв пат започнува со работа, пресметката на минималната главнина ќе се утврдува врз основа на проектираните трошоци согласно со неговиот деловен план.

(4) Комисијата поблиску ги пропишува структура-та, пресметката и начинот на одржувањето на средствата на друштвото за управување од ставовите (1), (2) и (3) на овој член.

Предмет на работење на друштво за управување со инвестициски фондови

Член 6

(1) Работи на управување со инвестициски фондови кои ги врши друштвото за управување се:

- 1) управување со имотот на инвестицискиот фонд;
- 2) рекламирање на инвестициските фондови и продажба на удели во отворените инвестициски фондови, односно акции во затворените инвестициски фондови и
- 3) административни работи кои се однесуваат на:
  - водење на деловни книги и сметки и изготвување на финансиски извештаи,
  - воспоставување и одржување на односи со вложувачите,
  - утврдување на вредноста на имотот на инвестицискиот фонд и пресметка на цената на уделот,
  - усогласување на работењето на друштвото за управување со законите и други прописи,
  - објавувања и известувања на акционерите и сопствениците на удели,
  - распределба на добивката на инвестицискиот фонд,
  - издавање и откуп на удели во отворените инвестициски фондови и
  - водење регистар на сопствениците на удели, односно акционерите.

(2) Друштвото за управување кое има дозвола за работење од Комисијата може да врши и работи на управување со средства за сметка на индивидуален клиент - сопственик на портфолио (во натамошниот текст: индивидуален клиент), како и работи на инвестиционо советување на клиенти во согласност со закон.

(3) Друштвото за управување не може да добие дозвола од Комисијата само за извршување на работите од ставот (2) на овој член.

Управување со средства за сметка на индивидуален клиент

Член 7

(1) Работите на управување со средства за сметка на индивидуален клиент, друштвото за управување ги врши врз основа на претходно склучен договор со индивидуалниот клиент.

(2) Вложувањето на средствата друштвото за управување го врши согласно со членот 66 од овој закон.

(3) Договорот од ставот (1) на овој член се склучува во писмена форма и ги содржи особено следниве податоци:

- износот на парични средства што клиентот му ги доверува на друштвото за управување,
- политиката на вложување на клиентот,
- изјава на клиентот во која наведува дека ги разбира условите и преземените ризици од инволвираноста во тргувањето со финансиските инструменти,

- видот, содржината и фреквенцијата на доставување на извештаите за извршените активности од страна на друштвото за управување до клиентот,

- висината на надоместокот за вршењето на работи на управување со средствата за сметка на индивидуалниот клиент и начин на пресметување на истиот и

- можност за клиентот да го поништи договорот склучен со друштвото за управување.

Пренесување на дел од работите на управување со инвестициски фонд на трети лица

Член 8

(1) Друштвото за управување не смее извршување-то на работите од членот 6 став (1) точка 1 на овој закон да го пренесе на трети лица.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член друштвото за управување, по претходна согласност од Комисијата може да го пренесе на трети лица извршувањето на работите од членот 6 став (1) точки 2 и 3 на овој закон.

(3) Комисијата ги пропишува начинот, постапката и видот на активностите кои може друштвото за управување да ги пренесе на трети лица.

(4) Пренесувањето на активностите на трети лица не смее да влијае врз ефикасноста во надзорот над друштвото за управување и инвестицискиот фонд, односно со тоа не смеат да се загрозат интересите на инвеститорите во инвестицискиот фонд.

2. УСЛОВИ И НАЧИН НА ОСНОВАЊЕ НА ДРУШТВО ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ

Барање за издавање дозвола за работење на друштво за управување со инвестициски фондови

Член 9

(1) Друштвото за управување се основа од домашни и/или странски физички и/или правни лица и не смее да отпочне со работа пред добивање на дозвола за работење од Комисијата, врз основа на претходно доставено барање за издавање дозвола за работење на друштво за управување.

(2) Друштвото за управување не може да се запише во Трговскиот регистар што се води во Централниот регистар на Република Македонија, пред да добие дозвола за работење од Комисијата.

(3) Кон барањето од ставот (1) на овој член се приложува:

- статут на друштвото за управување,
- доказ за уплата на основната главнина на привремена сметка во банка,
- доказ за потекло на уплатените средства како основна главнина,
- деловен план за основање и работа на друштвото за управување за првите три години кој мора да ја содржи планираната големина на инвестициските фондови со кои друштвото за управување планира да управува,
- докази за исполнување на условите за кадровска, техничка и организациона оспособеност за работа, утврдени од Комисијата,
- податоци за основачите вклучувајќи и податоци за нивното учество во капиталот на други правни лица,
- список на поврзани лица со друштвото за управување,
- акт за назначување на портфолио менаџер и дозвола за работење на инвестиционен советник од Комисијата,

- список на членовите на управниот одбор, односно извршните членови на одборот на директори на друштвото за управување и соодветната документација од членот 18 став (1) на овој закон,

- акт за назначување на овластен ревизор кој ќе врши ревизија на финансиските извештаи на друштвото за управување и инвестициските фондови со кои тоа ќе управува,

- доказ за платен надомест за издавање дозвола за работење на друштво за управување, согласно со тарифникот на Комисијата и

- изјава за точноста, вистинитоста и законитоста на податоците доставени до Комисијата.

(4) Комисијата поблиску ги пропишува начинот, постапката и потребната документација за добивање дозвола за работење на друштвото за управување.

(5) Лица кои немаат добиено дозвола од Комисијата не смеат да ги вршат работите од членот 6 став (1) на овој закон.

Одобрување на барањето за издавање на дозвола за работење на друштвото за управување со инвестициски фондови

Член 10

(1) Комисијата донесува решение за одобрување или одбивање на барањето од членот 9 став (1) на овој закон за издавање на дозвола за работење на друштвото за управување во рок од 90 календарски дена од денот на доставувањето на барањето.

(2) Комисијата е должна да даде писмено образложение во случај на одбивање на барањето за издавање на дозвола за работење на друштвото за управување.

(3) Против решението за одбивање на барањето за издавање дозвола за работење на друштвото за управување што го донесува Комисијата може да се изјави жалба до Комисијата за решавање на жалби од областа на пазарот на хартии од вредност во рок од 15 работни дена од денот на приемот на истото.

(4) Жалбата од ставот (3) на овој член не го одлага извршувањето на решението на Комисијата.

Подружница на странско друштво за управување со фондови

Член 11

(1) Друштвото за управување кое има добиено дозвола за работење во која било земја членка на Европската унија (во натамошниот текст: ЕУ) и земја членка на Организацијата за економска соработка и развој (во натамошниот текст: ОЕЦД), може да ги врши истите услуги на територијата на Република Македонија преку своја подружница која има добиено дозвола за работење од Комисијата.

(2) Странското друштво за управување од ставот (1) на овој член со барањето за издавање дозвола за работење на негова подружница на територијата на Република Македонија до Комисијата ги поднесува следниве документи:

- оригинал и превод на оригиналот на дозволата за работење на друштвото за управување во матичната држава,

- оригинал и превод на оригиналот од документот со кој регулаторот на пазарот на хартии од вредност во матичната држава одобрува основање на подружница на друштвото за управување во Република Македонија и

- ревидирани финансиски извештаи за последните три години.

(3) Покрај документите наведени во ставот (2) од овој член друштвото за управување кое основа подружница во Република Македонија, до Комисијата ги доставува и следниве податоци:

1) општи податоци за подружницата:

- фирма и седиште на подружницата од каде што ќе можат да се добијат сите податоци во врска со работењето на подружницата,

- предмет на работа на подружницата и

- име на лицето овластено за застапување на подружницата и

2) податоци за инвестициските фондови со кои управува друштвото за управување и податоци за уделите, односно акциите кои друштвото за управување има намера јавно да ги нуди за продажба во Република Македонија преку подружницата:

- точен опис на планираните деловни активности кои друштвото за управување има намера да ги преземе во врска со продажбата на уделите, односно акциите на инвестицискиот фонд,

- проспект, статут и годишни извештаи за последните три години, за секој инвестициски фонд со којшто управува и

- изјава за точноста, вистинитоста и законитоста на податоците што се доставени до Комисијата.

(4) Регулаторното тело од земјата членка на ЕУ или на ОЕЦД надлежно за контролирање на учесниците на пазарот на капитал има право да врши надзор над работењето на подружницата во Република Македонија.

(5) Регулаторното тело на земјата во која е регистрирано седиштето на странското друштво за управување кое отвора подружница во Република Македонија и Комисијата соработуваат и разменуваат информации заради ефикасна супервизија и следење на работењето на подружницата во Република Македонија.

(6) Комисијата поблиску ги пропишува начинот, постапката и потребната документација за основање на подружница на странско друштво за управување во Република Македонија.

Одобрување на барањето за основање на подружница на странско друштво за управување

Член 12

(1) Комисијата донесува решение за одобрување или одбивање на барањето за издавање на дозвола за работење на подружница на странско друштво за управување во рок од 90 календарски дена од денот на доставување на барањето од членот 11 став (2) на овој закон.

(2) Комисијата е должна да даде писмено образложение во случај на одбивање на барањето за издавање на дозвола за работење на подружница на странско друштво за управување.

(3) Против решението за одбивање на барањето за издавање дозвола за работење на подружница на странско друштво за управување што го донесува Комисијата може да се изјави жалба до Комисијата за решавање на жалби од областа на пазарот на хартии од вредност во рок од 15 работни дена од денот на приемот на истото.

(4) Жалбата од ставот (3) на овој член не го одлага извршувањето на решението на Комисијата.

Акционери со квалификувано учество во друштвото за управување со инвестициски фондови

Член 13

(1) Секое лице кое има намера директно или индиректно, постапно или одеднаш, да се стекне со акции чиј вкупен кумулативен износ надминува 10%, 20%, 30% и 50% од вкупно издадените акции на друштвото

за управување со право на глас, без оглед на тоа дали акциите ги стекнува само или заедно со други поврзани лица е должно да поднесе барање до Комисијата за добивање на согласност за стекнување на квалификувано учество.

(2) Акционер со квалификувано учество во друштво за управување не може да стане лице или правно лице контролирано од лице:

- на кое му е изречена прекршочна санкција забрана за вршење професија, дејност или должност, додека трае забраната,

- против кое е поведена стечајна постапка,

- кое не поседува добра репутација со што може да биде загрошено сигурното и стабилното работење на друштвото за управување и

- кое не ги почитува одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон и/или не ги спроведувало или не ги спроведува и/или постапувало или постапува спротивно на мерките изречени од Комисијата, со што биле или се загрозувани сигурноста и стабилноста на пазарот на хартии од вредност.

(3) Во случај на намера за дополнително стекнување на акции од страна на лице кое веќе се стекнало со квалификувано учество во друштво за управување, со што се надминува износот на акции за кои веќе има добиено согласност од Комисијата, лицето е должно да поднесе барање до Комисијата за добивање на согласност за дополнително стекнување на акции над утврдените износи во ставот (1) на овој член.

(4) По исклучок од ставовите (1) и (3) на овој член, лице кое врз основа на одлука на надлежен орган во согласност со закон стекнало постапно или одеднаш акции чиј вкупен кумулативен износ надминува 10%, 20%, 30% и 50% од вкупно издадените акции на друштвото за управување со право на глас, без оглед на тоа дали акциите ги стекнува само или заедно со други поврзани лица е должно во рок од десет календарски дена од конечности, односно правосилноста на одлуката, да поднесе барање до Комисијата за добивање согласност за настанатата промена.

(5) Трансакцијата за стекнување на акциите треба да се изврши во рок од 90 календарски дена од денот на добивање на согласности од Комисијата за стекнување на квалификувано учество. По истекот на овој рок, задолжителна е постапка за добивање на нова согласност.

(6) Кога лицето кое добило согласност од ставовите (1) и (3) на овој член, има намера да го намали учеството, директно или индиректно, на начин што тоа учество во вкупниот број на акции или вкупниот број на издадени акции со право на глас во друштвото за управување ќе се намали под 20%, 30% и 50% е должно најмалку пет работни дена пред да се реализира намалувањето да ја извести Комисијата за:

1) вкупниот број на акции и вкупниот број на издадени акции со право на глас во друштвото за управување кои има намера да ги продаде;

2) износот за кој ќе се намали неговото учество во главнината;

3) вкупен број на акции и вкупен број на издадени акции со право на глас во друштвото за управување што ќе ги поседува по намалувањето и

4) идентитетот на лицето кое ќе ги стекне неговите акции во друштвото за управување, доколку му е познат.

(7) Едно домашно и странско физичко и/или правно лице и со него поврзани лица можат да имаат квалификувано учество само во едно друштво за управување на територијата на Република Македонија.

(8) Во случаите од ставовите (1) и (3) на овој член, брокерските куќи, подружниците на странски брокерски куќи и овластените банки се должни при прием и извршување на налогот за купување на акции од друштвото за управување задолжително да побараат од клиентот увид и копија од согласности на Комисијата за стекнување квалификувано учество согласно со ставовите (1) и (3) на овој член.

Барање за добивање на согласност за стекнување на квалификувано учество во друштво за управување со инвестициски фондови

Член 14

(1) Барањето за добивање на согласност за стекнување на квалификувано учество во друштво за управување содржи:

- основни податоци за лицето од членот 13 став (1) на овој закон,

- бројот на акции и нивното процентуално учество во вкупно издадените акции на друштвото за управување со право на глас што лицето од членот 13 став (1) на овој закон ги поседува во моментот на поднесувањето на барањето и

- бројот на акции и нивното процентуално учество во вкупно издадените акции на друштвото за управување со право на глас што лицето од членот 13 став (1) на овој закон има намера да ги стекне врз основа на барањето за добивање на согласност.

(2) Во прилог на барањето за добивање на согласност за стекнување на квалификувано учество во друштвото за управување, лицето од членот 13 став (1) на овој закон треба да достави:

1) доказ во врска со членот 13 став (2) алинеи 1 и 2 од овој закон;

2) доказ за потеклото на средствата од кои би се извршила уплатата на акциите за чие стекнување се бара согласност;

3) доколку лицето од членот 13 став (1) на овој закон е физичко лице, доказ за финансиската состојба на истото, а доколку лицето од членот 13 став (1) на овој закон е правно лице:

- извод од регистарот во кој е регистрирано седиштето на лицето од членот 13 став (1) на овој закон,

- целосните ревидирани финансиски извештаи за последните две години заедно со мислењето од овластениот ревизор и белешките кон финансиските извештаи,

- список на лица кои во правното лице поседуваат, директно или индиректно, повеќе од 10% од акциите, односно уделите и

- список на членовите на органите на управување на правното лице;

4) список на правни лица во кои лицето од членот 13 став (1) на овој закон поседува, директно или индиректно, повеќе од 10% од акциите, односно уделите;

5) список на лица со кои лицето од членот 13 став (1) на овој закон има воспоставено и одржува значајни деловни врски со опис на природата на тие деловни врски;

6) опис на инвестиционата политика на лицето од членот 13 став (1) на овој закон во врска со инвестирањето во финансиски институции и

7) покрај наведените документи во ставовите (1) и (2) на овој член, Комисијата може да бара и дополнителни документи, податоци и информации и да спроведе интервју со лицето од членот 13 став (1) на овој закон, односно членовите на органот на управување на лицето од членот 13 став (1) на овој закон, заради утврдување на исполнувањето на критериумите за стекнување на квалификувано учество во друштвото за управување.

(3) Лицето од членот 13 став (1) на овој закон кое има намера да стекне акции чиј вкупен кумулативен износ надминува 50% од вкупно издадените акции на друштвото за управување со право на глас, покрај документите од ставот (2) на овој член, е должно во прилог на барањето да достави и сопствен развоен план за работењето на друштвото за управување во кое истото има намера да стекне квалификувано учество.

(4) Доколку лицето од членот 13 став (1) на овој закон е странско лице, а стекнувањето на квалификувано учество во друштво за управување согласно овој закон од страна на тоа лице претставува активност што е предмет на супервизија на надлежен орган во државата каде што е регистрирано истото, во прилог на барањето од ставот (1) на овој член треба да се поднесе и согласност или мислење од надлежниот орган за трансакцијата за стекнување на квалификувано учество во друштво за управување, односно известување од лицето од членот 13 став (1) на овој закон дека не е потребно согласност за реализирање на трансакцијата согласно со законодавството на државата каде што лицето е регистрирано.

(5) Комисијата може да ја пропише потребната документација за стекнување квалификувано учество во друштво за управување.

Одлучување по барањето за добивање на согласност за стекнување на квалификувано учество во друштво за управување со инвестициски фондови

Член 15

(1) Комисијата донесува решение по однос на барањето за добивање на согласност за стекнување на квалификувано учество во друштво за управување во рок од 60 календарски дена од денот на приемот на барањето.

(2) Комисијата ќе го одбие барањето за добивање на согласност за стекнување на квалификувано учество во друштво за управување од членот 14 на овој закон, доколку:

1) барањето не ја содржи комплетната документација;

2) барањето содржи неточни и невистинити податоци;

3) расположливите податоци и информации во врска со членот 14 ставови (1) и (2) од овој закон укажуваат дека лицето од членот 13 став (1) на овој закон и/или лицата поврзани со него, како последица на правната или финансиската состојба, односно начинот на кој работи или природата на неговите активности, индицира тенденција на висок ризик со што може да биде загрозувана стабилноста, сигурноста и репутацијата на друштвото за управување, односно неговото работење во согласност со прописите и

4) постои основано сомнение во легалноста на потеклото на парите, репутацијата или вистинскиот идентитет на лицето од членот 13 став (1) на овој закон и/или лицата поврзани со него, согласно со овој закон.

(3) Против решението за одбивање на барањето за добивање на согласност за стекнување на квалификувано учество во друштво за управување што го донесува Комисијата може да се изјави жалба до Комисијата за решавање на жалби од областа на пазарот на хартии од вредност во рок од 15 работни дена од денот на приемот на истото.

(4) Жалбата од ставот (3) на овој член не го одлага извршувањето на решението на Комисијата.

(5) Во случај кога како основа за одбивање на барањето од ставот (2) на овој член е легалноста на потеклото на парите, Комисијата веднаш ја известува Управата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

(6) Комисијата ќе донесе решение за одземање на согласноста за стекнување на квалификувано учество, доколку:

1) согласноста е добиена со наведување на невистинити податоци;

2) имателот на квалификувано учество или со него поврзани лица преку преземање на одредени активности или работи, го загрозуваат сигурното и стабилно работење на друштвото за управување;

3) имателот на квалификувано учество или со него поврзани лица преку вршењето на одредени активности или работи, го оневозможуваат спроведувањето на супервизијата над друштвото за управување или нејзиното спроведување е значително отежнато и

4) во случај на странско лице-имател на квалификувано учество: ако во однос на прописите кои се во сила во земјата на тоа лице или праксата при примена на тие прописи, не може да се спроведе супервизијата над друштвото за управување или нејзиното спроведување е значително отежнато.

Забрана за стекнување на квалификувано учество во друштво за управување без претходна согласност од Комисијата

Член 16

(1) Се забранува стекнување на квалификувано учество во друштво за управување спротивно на членот 13 ставови (1) и (3) од овој закон.

(2) Во случај на стекнување на квалификувано учество во друштво за управување спротивно на членот 13 ставови (1), (3) и (4) од овој закон, како и во случај на одземање на согласноста за стекнување на квалификувано учество од членот 15 став (6) на овој закон, Комисијата донесува решение со кое утврдува дека на акционерот кој ги стекнал тие акции, истите не му носат право на глас и право на дивиденда.

(3) Со решението од ставот (2) на овој член Комисијата ќе му наложи на акционерот кој стекнал акции спротивно на членот 13 ставови (1), (3) и (4) од овој закон, како и на акционерот на кој му е одземена согласноста за стекнување на квалификувано учество од членот 15 став (6) на овој закон, да ги продаде акциите кои ги стекнал или ги поседува спротивно од овој закон во определен рок кој не може да биде подолг од 180 дена, освен во случаите од членот 13 став (4) на овој закон, кога Комисијата може да определи и подолг рок.

(4) Со решението од ставот (2) на овој член, Комисијата го задолжува друштвото за управување кое ги издало акциите да не му дозволи на акционерот да ги остварува правото на глас и дивиденда од акциите од ставот (2) на овој член.

(5) Решението од ставот (2) на овој член се доставува до овластениот депозитар кај кој се водат акциите на друштвото за управување заради запишување на ограничувањата на акциите кои произлегуваат од решението на Комисијата од ставот (2) на овој член на сметката на акционерот.

(6) Во случај ако друштвото за управување постапи спротивно на задолжението од ставот (4) на овој член, Комисијата ќе му изрече мерки на друштвото за управување пропишани со членот 131 или 23 од овој закон.

(7) Во случаите од ставот (2) на овој член, при одржување на собрание на акционери на друштвото за управување, вкупниот број на акции со право на глас кои произлегуваат од издадените акции на друштвото за управување се намалува за бројот на акции на кои се

однесува решението од ставот (2) на овој член. Преостанатиот број на акции со право на глас претставуваат вкупен број на акции со право на глас во друштвото за управување.

(8) Против решението на Комисијата донесено врз основа на ставот (2) од овој член може да се изјави жалба до Комисијата за решавање на жалби од областа на пазарот на хартии од вредност во рок од 15 работни дена од денот на приемот на истото.

(9) Жалбата од ставот (8) на овој член не го одлага извршувањето на решението на Комисијата.

Статут на друштвото за управување со инвестициски фондови

Член 17

(1) Статутот на друштвото за управување го донесува акционерското собрание на друштвото за управување.

(2) Статутот на друштвото за управување, освен одредбите за статутот од Законот за трговските друштва содржи и одредби за:

- начин на вложување на главнината,
- основање и управување со инвестициски фондови, во свое име и за сметка на отворениот инвестициски фонд или во име и за сметка на затворениот инвестициски фонд и
- други работи од значење за работењето на друштвото за управување.

(3) Комисијата донесува решение за одобрување или одбивање на барањето за давање согласност на статутот на друштвото за управување во рок од 60 календарски дена од приемот на доставеното барање, а на неговите измени и дополнувања во рок од 30 календарски дена од приемот на доставеното барање.

(4) Кога барањето за давање согласност на статутот се поднесува истовремено со барањето за издавање дозвола за работење на друштвото за управување, Комисијата одлучува и донесува решение по истите истовремено, во рок од 90 календарски дена од приемот на барањето.

(5) Комисијата е должна да даде писмено образложение во случај на одбивање на барањето за давање согласност на статутот или на измените и дополнувањата на статутот на друштвото за управување.

(6) Против решението за одбивање на барањето за давање согласност на статутот на друштвото за управување што го донесува Комисијата може да се изјави жалба до Комисијата за решавање на жалби од областа на пазарот на хартии од вредност во рок од 15 работни дена од денот на приемот на истото.

(7) Жалбата од ставот (6) на овој член не го одлага извршувањето на решението на Комисијата.

Услови за именување на членови на управниот одбор, односно извршни членови на одборот на директори

Член 18

(1) Членовите на управниот одбор, односно извршните членови на одборот на директори на друштвото за управување мораат да имаат високо образование со тоа што најмалку двајца членови на управниот одбор, односно извршни членови на одборот на директори да имаат најмалку три години работно искуство стекнато при извршување на работи од областа на финансиите или деловното право, како и управување со средства, како и да имаат добра репутација.

(2) Двајца членови на управниот одбор, односно двајца извршни членови на одборот на директори на друштвото за управување мораат да се во постојан работен однос во друштвото и истите го застапуваат и го претставуваат друштвото во односите со трети лица.

(3) Членовите на управниот одбор, односно извршните членови на одборот на директори на друштвото за управување не можат да го пренесат правото на застапување на друштвото за управување на трети лица.

(4) Член на управен одбор, односно извршен член на одборот на директори на друштвото за управување не може да биде лице:

а) кое е осудено со казна затвор за кривични дела од областа на банкарството, финансиите, работните односи, имотот, мито и корупција;

б) на кое му е изречена прекршочна санкција забрана за вршење професија, дејност или должност во областа на правото, банкарството, сметководството, осигурувањето, управувањето со средства и инвестирање, управување со пензиски фондови или други финансиски услуги, додека трае забраната;

в) кое не ги почитувало одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон и/или не ги спроведувало или не ги спроведува и/или постапувало или постапува спротивно на мерките изречени од Комисијата, со што била или е загрозна сигурноста на вложувачите во инвестицискиот фонд;

г) кое е член на орган на управување или е вработено во друго друштво за управување;

д) кое е член на орган на управување или е вработено во организационата единица на банката која ги врши активностите на депозитарна банка;

ѓ) кое е функционер кој раководи со државен орган или орган на државна управа;

е) кое е поврзано лице со лицата од точките г) и д) на овој став и

ж) кое не поседува добра репутација со што може да биде загрозна сигурното и стабилното работење на друштвото за управување.

(5) Комисијата поблиску ја пропишува потребната документација која се приложува како доказ за исполнување на условите од ставовите (1), (2) и (4) на овој член.

Согласност за именување на членови на управниот одбор, односно извршните членови на одборот на директори на друштвото за управување со инвестициски фондови

Член 19

(1) Комисијата донесува решение за давање согласност за именување на членовите на управниот одбор, односно извршните членови на одборот на директори на друштвото за управување во рок од 30 календарски дена од приемот на барање за нивното именување врз основа на доставените докази за исполнување на условите од членот 18 на овој закон.

(2) Кога барањето за давање согласност за именување на членови на управниот одбор, односно извршни членови на одборот на директори на друштвото за управување се поднесува истовремено со барањето за издавање дозвола за работење на друштвото за управување, Комисијата истовремено одлучува и донесува решение по истите во рок од 90 календарски дена од приемот на барањето.

(3) Во постапката на одлучување за давање согласност, Комисијата спроведува интервју со предложените членови на управниот одбор, односно извршните членови на одборот на директори од членот 18 став (2) на овој закон.

(4) Комисијата ги пропишува начинот и постапката за давање согласност за изборот на членови на управниот одбор, односно извршните членови на одборот на директори.

Повлекување на согласност за именување на членови на управниот одбор, односно извршните членови на одборот на директори

Член 20

(1) Комисијата ја повлекува согласноста за именување на членовите на управниот одбор, односно извршните членови на одборот на директори на друштвото за управување кога ќе утврди дека:

- одлуката за давање согласност е донесена врз основа на неистинити и неточни податоци,
- во меѓувреме престанале да ги исполнуваат условите од членот 18 на овој закон и
- извршиле повреда на правилата на Кодексот за етичко однесување, совесното работење и правилата за управување со ризикот или на друг начин ги загрозиле интересите на сопствениците на удели, односно на акционерите на инвестициските фондови, како и на клиентите со чие портфолио управува друштвото за управување.

(2) Од денот на доставување на решението за повлекување на согласноста за именување на членови на управниот одбор, односно извршните членови на одборот на директори на друштвото за управување од страна на Комисијата, истите не можат да вршат каква било функција во друштвото за управување.

3. ОБВРСКИ НА ДРУШТВОТО ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ

Начин на остварување на обврските на друштвото за управување со инвестициски фондови

Член 21

(1) Друштвото за управување е должно:

- при извршување на активностите од членот 6 на овој закон да се придржува на начелото на совесност и честност,
- да биде способно навремено да ги исполнува дотасаните обврски,
- навремено и целосно да ги исполнува сите права и обврски предвидени со овој закон, проспектот и статутот на инвестицискиот фонд,
- податоците за акционерите на затворениот инвестициски фонд, односно за сопствениците на уделите на отворениот инвестициски фонд, како и податоците за уплатите и исплатите да ги чува како деловна тајна и истите да ги соопштува само врз основа на судски налог, на барање на одделен сопственик на удели или акции, како и на барање на депозитарната банка,
- да изготви правилник со кој ќе се уреди судирот на интереси со инвестициските фондови со кои управува како и со акционерите на затворениот инвестициски фонд, односно сопствениците на удели во отворениот инвестициски фонд, судирот на интереси во врска со управувањето со средствата за сметка на индивидуален клиент, како и во врска со вршење активност на инвестициско советување,
- евиденцијата на финансиските инструменти и го-товината на секој индивидуален клиент да ја води одвоено од сопствените сметки, како и одвоено од евиденцијата на имотот на инвестициските фондови со кои управува,

- доколку ги доверило дел од своите обврски и активности на трети лица, да следи дали тие во своето работење се придржуваат кон одредбите на овој закон, кон проспектот и статутот на инвестицискиот фонд,

- да донесе Кодекс за етичко однесување во работењето,
- да обезбеди систем и механизми на надзор кои јасно покажуваат дека друштвото за управување на долгорочна основа постапува во согласност со овој закон, проспектот и статутот на фондот,
- да обезбеди сите огласни и рекламни содржини, објави и соопштенија кон акционерите, односно сопствениците на удели, да бидат јасни, точни и да не наведуваат на погрешни заклучоци,
- да овозможи продажбата на акциите и уделите на инвестицискиот фонд да се врши согласно со овој закон,
- да врши во секое време откуп на удели за сметка на отворениот инвестициски фонд, на барање на сопствениците на удели во фондот,
- да купува имот исклучиво во свое име и за сметка на отворениот инвестициски фонд, односно во име и за сметка на затворениот инвестициски фонд со кои управува,
- да доставува на депозитарната банка копија од сите оригинални документи поврзани со трансакциите со имотот на инвестициските фондови и тоа непосредно после изготвувањето на тие документи или при нивниот прием,
- евиденцијата за трансакциите со имотот на секој поединечен инвестициски фонд да ја води одвоено од своите сопствени сметки, како и од евиденцијата на трансакциите од другите фондови, како и во договорените временски интервали да ги потврдува со депозитарната банка,
- да ги води деловните книги и другата документација,
- да објавува податоци за инвестициските фондови со кои управува, како и податоци за своето работење согласно со постапката предвидена со подзаконскиот акт од ставот (2) на овој член,
- да и поднесува на Комисијата редовни извештаи согласно со постапките предвидени во подзаконските акти на Комисијата,
- да ја известува Комисијата за секоја промена во согласност со одредбите од овој закон, промена на условите врз основа на кои е добиена дозволата за работење на друштвото за управување, промените на членовите на управниот, односно извршните членови на одборот на директори на друштвото за управување, како и за секоја промена на статутот, капиталот, структурата или учеството во основната главнина во однос на состојбата која ја одобрила Комисијата,
- да воспостави, и води евиденција за своето работење,
- да и овозможи на Комисијата увид во целокупната своја евиденција и да и обезбеди на Комисијата усни информации,
- да не склучува договор со кој се намалува или менува одговорноста на друштвото за управување утврдена со овој закон,
- да обезбеди дека неговите вработени и секое лице со кое друштвото за управување склучило договор за продажба на акции или удели во инвестициските фондови во негово име, постапуваат во согласност со овој закон,
- еден член од органите на управување и едно лице од редот на вработените да ги задолжи да бидат одговорни за усогласување на работењето на друштвото за управување со одредбите од овој закон и другите про-

писи и правила на саморегулирачките организации, како и за остварување соработка со Комисијата, со цел спроведување на известувањата и другите кореспондентни активности кои се бараат согласно со одредбите од овој закон,

- да управува со инвестицискиот фонд согласно со инвестициските цели на секој поединечен фонд со кој управува,

- да го чува имотот на инвестициските фондови со кои управува, во депозитарната банка,

- да и издава на депозитарната банка налози за остварување на правата поврзани со имотот на инвестицискиот фонд и

- да осигура дека процената на вредноста на имотот на инвестицискиот фонд, како и цената на уделите е точно утврдена.

(2) Комисијата поблиску го пропишува начинот на работење на друштвото за управување.

Управување со ризици

Член 22

(1) Друштвото за управување мора да воспостави систем на управување со ризици кој во секое време ќе овозможи пресметување и следење на ризичноста на вложувањата од портфолијата на индивидуалните клиенти, како и на вкупното портфолио на инвестицискиот фонд.

(2) Системот за управување со ризици мора да овозможува точно и независно утврдување на вредностите на финансиските деривативни инструменти со кои се тргува на регулирани пазари и финансиските деривативни инструменти со кои се тргува преку шалтер.

(3) Друштвото за управување ја известува Комисијата за секој инвестициски фонд и индивидуален клиент, за видовите на финансиските деривативни инструменти во портфолиото на инвестицискиот фонд и портфолијата на индивидуалните клиенти, поврзаните ризици, квантитативните лимити и имплементираната методологија за пресметување на ризиците поврзани со позициите и трансакциите со тие финансиски деривативни инструменти во согласност со правилата пропишани од Комисијата.

(4) Изложеноста на инвестицискиот фонд кон поединечни финансиски инструменти на кои се темели финансискиот деривативен инструмент не смее да биде во спротивност со ограничувањата на вложувањата пропишани со овој закон, просpektот и со статутот на фондот.

(5) Кога хартијата од вредност или инструментот од пазарот на пари во себе содржи вграден финансиски деривативен инструмент, истиот мора да биде земен предвид во согласност со пресметката на изложеноста на инвестицискиот фонд од ставовите (3) и (4) на овој член.

(6) Комисијата поблиску ја пропишува методологијата за пресметување на ризиците од вложувањата во финансиските деривативни инструменти.

4. ОДЗЕМАЊЕ НА ДОЗВОЛАТА ЗА РАБОТА НА ДРУШТВО ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ И ПРЕНОС НА РАБОТИТЕ НА УПРАВУВАЊЕ НА НОВО ДРУШТВО ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ

Одземање на дозволата за работа на друштвото за управување со инвестициски фондови

Член 23

Комисијата може да донесе решение за одземање на дозволата за работа на друштвото за управување, доколку тоа друштво за управување:

- не започне со работа во рок од една година од добивањето на дозволата за работа на друштвото,

- шест или повеќе месеци не извршува активности на основање и управување со инвестициски фондови согласно со овој закон,

- ја добило дозволата за работа врз основа на неточни податоци, фалсификувани документи или какви било други податоци кои доведуваат до заблуда,

- повеќе не ги исполнува условите врз основа на кои Комисијата му ја издала дозволата за работа,

- сериозно ги прекршува одредбите од овој закон,

- не ги отстрани неправилностите и незаконитостите во своето работење утврдени од страна на Комисијата, во рокот наведен во членот 131 став (1) од овој закон и

- доколку навремено не ги доставува извештаите за работење на друштвото за управување и на инвестициските фондови.

Пренос на работите на управување со инвестицискиот фонд на ново друштво за управување со инвестициски фондови

Член 24

(1) Во случај кога Комисијата ќе донесе решение со кое ја одзема дозволата за работа на друштвото за управување и во случај на стечај или ликвидација на друштвото за управување, работите на управување со инвестициски фондови, и управувањето со портфолијата на индивидуалните клиенти кои ги вршело ова друштво се пренесуваат на друго друштво за управување.

(2) Комисијата го врши изборот на друштвото за управување на кое ќе бидат пренесени работите на управување со инвестициските фондови во случаите од ставот (1) на овој член.

(3) Комисијата поблиску ја пропишува постапката за преземање на работите на управување со инвестициски фондови кои ги вршело друштвото за управување од ставот (1) на овој член.

5. ОГРАНИЧУВАЊА И ОДГОВОРНОСТ НА ДРУШТВОТО ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ

Забранети дејствија и судир на интереси

Член 25

(1) Друштво за управување не смее:

- да посредува во купување и продавање на хартии од вредност,

- да отуѓува или да стекнува хартии од вредност или друг имот на инвестицискиот фонд за своја сметка или за сметка на поврзани лица,

- од средствата на инвестицискиот фонд да купува имот кој не е предвиден ниту со статутот, ниту со просpektот,

- да извршува трансакции спротивно на ограничувањата во вложувањата на инвестициските фондови со кои што управува, утврдени со овој закон,

- да го отуѓува имотот на затворениот инвестициски фонд и имотот кој го создава отворениот инвестициски фонд без надомест,

- да стекнува и отуѓува имот во име на инвестициските фондови со кои управува по цена понеповолна од пазарната цена или проценетата вредност на предметниот имот,

- во свое име и за сметка на отворениот инвестициски фонд, да позајмува средства освен ако тоа не го прави со цел за користење на тие средства за откуп на удели во отворениот инвестициски фонд, и тоа под ус-

лов паричните средства расположливи во портфолиото на фондот да не се доволни за таа намена, при што, во случај на таква позајмица, вкупниот износ на обврските кои подлежат на отплата од имотот кој го создава отворениот инвестициски фонд спрема сите договори за заем или кредит не смеат да преминат 10% од нето вредноста на имотот на отворениот инвестициски фонд во моментот на земање на тие позајмици, а во рок не подолг од три месеца,

- да одобрува заеми од имотот на инвестицискиот фонд и да се јавува како гарант во име на трети лица,

- да го користи имотот на инвестицискиот фонд како гаранција при извршување на обврските на друштвото за управување или обврски на трети лица, ниту пак да се користи за извршување на работи под повластени услови од страна на неговите вработени или лица поврзани со нив,

- да договара продажба, купување или пренос на имот меѓу два инвестициски фонда со кои управува истото друштво за управување под услови различни од пазарните услови или под услови со кои едниот инвестициски фонд се става во поповолна положба од другиот,

- да презема обврски во врска со средствата кои во моментот на преземање на тие обврски не се во сопственост на инвестицискиот фонд,

- за своја сметка да стекнува или отуѓува удели во отворен инвестициски фонд со кој што управува,

- да издава хартии од вредност на отворените инвестициски фондови,

- да го вложува имотот на инвестицискиот фонд во хартии од вредност или други финансиски инструменти кои тоа ги издава,

- за сметка на сопствениците на удели на отворениот инвестициски фонд, или во име и за сметка на акционерите во затворениот инвестициски фонд да продава хартии од вредност, ако хартиите од вредност во моментот на склучување на трансакцијата не влегуваат во имотот на фондот и

- во текот на своето работење да настапува спротивно на интересите на сопствениците на удели или акции.

Одговорност на друштво за управување со инвестициски фонд

Член 26

(1) Друштвото за управување е одговорно за вршење на дејноста на управување со инвестициски фонд во согласност со одредбите на овој закон, статутот и проспекто на фондот. Друштвото одговара за штетата причинета на сопствениците на удели во отворениот инвестициски фонд, односно на акционерите во затворениот инвестициски фонд, за делување спротивно на одредбите на овој закон, статутот и проспекто на фондот.

(2) Друштвото за управување со целокупниот свој имот одговара за правните работи склучени во свое име и за сметка на сопствениците на удели во отворениот инвестициски фонд и за правните работи склучени во име и за сметка на акционерите во затворениот инвестициски фонд.

Доставување финансиски извештаи до Комисијата

Член 27

(1) Друштвото за управување е должно до Комисијата да доставува:

а) ревидирани годишни финансиски извештаи за друштвото и за инвестициските фондови со кои тоа управува, најдоцна до 30 април тековната година за претходната година;

б) ревидирани полугодишни финансиски извештаи за друштвото и за инвестициските фондови со кои тоа управува, најдоцна до 31 август тековната година за првите шест месеца во таа година и

в) квартални извештаи за секој инвестициски фонд посебно, најдоцна до петнаесеттиот ден во месецот за претходниот квартал, кој содржи податоци за:

- хартиите од вредност кои го сочинуваат имотот на инвестицискиот фонд со кои се тргувало, според видот на хартијата од вредност и издавачот,

- состојбата на паричните депозити кои го сочинуваат имотот на инвестицискиот фонд, според финансиските институции каде што депозитите се наоѓаат,

- датуми на трансакции на средствата кои го сочинуваат имотот на инвестицискиот фонд и цените по кои трансакциите се извршени,

- брокерските провизии, надоместоците на депозитарната банка и другите трошоци во врска со трансакциите и

- вредноста на имотот на инвестицискиот фонд, бројот на уделите и нивната поединечна вредност со состојба на последниот работен ден во кварталот за кој се доставува извештајот, односно бројот на запишаните акции.

(2) Комисијата ги пропишува случаите во кои друштвата за управување имаат обврска за доставување на извештаи и за пократки рокови од утврдените во ставот (1) на овој член.

Организациона, техничка и кадровска оспособеност

Член 28

(1) Друштвото за управување треба да има соодветна организациона, техничка и кадровска оспособеност за извршување на своите активности.

(2) Во однос на организационата поставеност, друштвото за управување треба да се организира на начин што ќе обезбеди стручно, транспарентно, ефикасно, континуирано и законско извршување на активностите на друштвото.

(3) Во однос на техничката оспособеност друштвото за управување треба да има соодветни простории и опрема за извршување на своите активности.

(4) Во однос на кадровската оспособеност друштвото за управување треба да има вработено најмалку еден портфолио менаџер кој може да управува со најмалку два инвестициски фонда, да има вработено лице одговорно за контрола на усогласеноста на работењето на друштвото за управување со прописите, како и назначен еден овластен внатрешен ревизор.

(5) Комисијата поблиску ја пропишува организационата, техничката и кадровската оспособеност на друштвото.

Изготвување на финансиски извештаи

Член 29

(1) Финансиските извештаи на друштвото за управување се изготвуваат во согласност со меѓународните стандарди за финансиско известување.

(2) Финансиските извештаи од ставот (1) на овој член подлежат на ревизија од овластено друштво за ревизија или овластен ревизор трговец поединец.

(3) Исто друштво за ревизија може да изврши најмалку пет последователни ревизии на годишните финансиски извештаи на едно друштво за управување и на инвестициските фондови со кои тоа управува.

Регистар на удели и акции

Член 30

Друштвото за управување е должно да ги чува на електронски медиум документите и податоците кои се однесуваат на сопствениците на удели, односно акционерите на инвестициските фондови со кои тоа управува.

III. ДРУШТВО ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПРИВАТНИ ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ

Основање на друштвото за управување со приватни инвестициски фондови

Член 31

(1) Друштво за управување со приватни инвестициски фондови (во натамошниот текст: друштво за управување со приватни фондови), се основа како друштво со ограничена одговорност или акционерско друштво согласно со Законот за трговските друштва, чиј единствен предмет на работење е основање и управување со приватни фондови во свое име и за сметка на сопствениците на документи за удели во фондот.

(2) Друштвото за управување со приватни фондови се основа со основна главнина од 50.000 евра во денарска противвредност по средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на уплатата ако друштвото управува со еден приватен фонд. Доколку друштвото за управување со приватни фондови се основа за управување со повеќе приватни фондови, основната главнина се зголемува за по 25.000 евра во денарска противвредност за секој нареден фонд.

(3) Едно друштво за управување со приватни фондови може да управува со повеќе приватни фондови.

(4) Друштвото за управување со приватни фондови е должно до Комисијата да достави резиме од проспектот на приватниот фонд.

(5) Друштвото за управување со приватни фондови може да биде сопственик на документи за удел во кој било приватен фонд со кој тоа друштво управува.

(6) На друштвото за управување со приватни фондови не се применуваат одредбите од Дел II. Друштво за управување со инвестициски фондови и Дел IV. Депозитарна банка од овој закон.

Статут на друштвото за управување со приватни инвестициски фондови

Член 32

Статутот на друштвото за управување со приватни фондови, освен одредбите за статутот од Законот за трговските друштва содржи и одредби за:

- начин на вложување на сопствениот имот,
- основање и управување со приватни фондови, во свое име и за сметка на приватниот фонд и
- други работи од значење за работењето на друштвото за управување со приватни фондови.

Работење на друштвото за управување со приватни инвестициски фондови

Член 33

(1) Друштвото за управување со приватни фондови е должно работењето со имотот на приватниот фонд да го води со внимание на добар стопанственик и исклучиво во интерес на сопствениците на уделите во приватниот фонд, врз основа на статутот на приватниот фонд и одредбите на овој закон.

(2) Основачите на друштвото за управување со приватни фондови, членовите на управниот одбор и надзорниот одбор на друштвото и вработените во друштвото или лицата кои за друштвото вршат постојани или повремена работи врз основа на посебен договор, се должни да ја чуваат тајноста за работите на друштвото, во согласност со закон и статутот на друштвото за управување со приватни фондови.

(3) Податоците за сопствениците на документи за удели, уплатите и исплатите се деловна тајна и можат да се соопштуваат само врз основа на судски налог.

Водење и прикажување на имотот на друштвото за управување со приватни инвестициски фондови

Член 34

(1) Имотот на друштвото за управување со приватни фондови задолжително се чува и се прикажува одвоено од имотот на фондот со кој управува.

(2) Долговите на друштвото за управување со приватни фондови што произлегуваат од финансиските трансакции сврзани со сопствениот имот на друштвото, не можат да се намируваат од средствата на приватниот фонд.

Настапување на друштвото за управување со приватни инвестициски фондови во правниот промет

Член 35

(1) Друштвото за управување со приватни фондови во правниот промет настапува во свое име и за сметка на сопствениците на документите за удел во приватниот фонд.

(2) Побарувањата по основ на трошоци за вршење на работи за сметка на сопствениците на документите за удел во приватниот фонд, друштвото ги намирува од имотот на приватниот фонд во согласност со одредбите на статутот на приватниот фонд.

(3) Износот на трошоците од ставот (2) на овој член задолжително се објавува во проспектот на секој одделен приватен фонд.

Одговорност на друштвото за управување со приватни инвестициски фондови

Член 36

(1) Друштвото за управување со приватни фондови е одговорно за вршењето на дејноста на управување со приватен фонд во согласност со одредбите на овој закон и статутот на фондот. Друштвото за управување со приватни фондови одговара за штетата причинета на сопствениците на документи за удел во приватниот фонд, за дејствување спротивно на одредбите на овој закон и на статутот на приватниот фонд.

(2) Друштвото за управување со приватни фондови со целокупниот свој имот одговара за правните работи склучени во свое име и за сметка на сопствениците на документи за удел во приватниот фонд.

(3) Трети лица не можат од имотот на приватниот фонд да намируваат свои побарувања кон друштвото за управување со приватни фондови.

Трошоци на управувањето со приватниот инвестициски фонд

Член 37

На товар на имотот на приватниот фонд можат да се засметуваат следниве трошоци:

- 1) надоместок за управување;
- 2) трошоци за објавувања на проспект;
- 3) трошоци за регистрација на приватниот фонд;
- 4) трошоци на откуп и исплата на документи за удел;
- 5) трошоци за водење сметководствена евиденција на приватниот фонд;
- 6) трошоци за изготвување на ревизорски извештаи на приватниот фонд и
- 7) други трошоци утврдени со статутот и проспектитот на приватниот фонд.

IV. ДЕПОЗИТАРНА БАНКА

Предмет на работење на депозитарната банка

Член 38

(1) Депозитарната банка на инвестицискиот фонд (во натамошниот текст: депозитарна банка), ги чува средствата на инвестицискиот фонд и контролира дали инвестицискиот фонд располага со средствата на фондот во согласност со овој закон и со статутот на фондот.

(2) Само банка со седиште на територијата на Република Македонија која согласно со Законот за банките има добиено согласност од Народната банка на Република Македонија за вршење на активноста банка чувар на имот, може да биде избрана за депозитарна банка.

(3) Доколку инвестицискиот фонд има средства надвор од територијата на Република Македонија, депозитарната банка избира и субдепозитарна банка за чување на тие средства, која е банка или специјализирана депозитарна институција која има дозвола за работа издадена од надлежен орган во земја надвор од Република Македонија, и е овластена за таква дејност согласно со законите на државата каде што ќе врши чување на средствата на инвестицискиот фонд. Избраната субдепозитарна банка мора да има рејтинг препорачлив за инвестирање според реномирани меѓународни кредитни рејтинг агенции.

(4) Комисијата поблиску го пропишува рејтингот на субдепозитарната банка.

Избор и промена на депозитарна банка

Член 39

(1) Депозитарната банка ја избира друштвото за управување.

(2) За изборот на депозитарната банка и секоја промена на депозитарната банка потребно е одобрение од Комисијата.

(3) Друштвото за управување поднесува барање до Комисијата за добивање одобрение за изборот на депозитарната банка.

(4) Кон барањето од ставот (3) на овој член се приложува:

- договор склучен меѓу друштвото за управување и депозитарната банка за вршење на активности на депозитарна банка (во натамошниот текст: депозитарен договор),

- согласност за отпочнување со вршење на активноста банка чувар на имот издадена од Народната банка на Република Македонија, согласно со Законот за банките и

- согласност за именување на членовите на управниот одбор на депозитарната банка издадена од Народната банка на Република Македонија, согласно со Законот за банките.

(5) Комисијата донесува решение за одобрување или одбивање на барањето од ставот (3) на овој член за издавање одобрение за избор на депозитарната банка во рок од 60 календарски дена од приемот на барањето.

(6) Комисијата е должна да даде писмено образложение во случај на одбивање на барањето за издавање одобрение за избор на депозитарната банка.

(7) Против решението за одбивање на барањето за издавање одобрение за избор на депозитарна банка што го донесува Комисијата може да се изјави жалба до Комисијата за решавање на жалби од областа на пазарот на хартии од вредност во рок од 15 работни дена од денот на приемот на истото.

(8) Жалбата од ставот (7) на овој член не го одлага извршувањето на решението на Комисијата.

(9) Комисијата поблиску ја пропишува формата и содржината на барањето за добивање одобрение за избор на депозитарна банка.

Постапување во интерес на вложувачите

Член 40

Депозитарната банка и друштвото за управување дејствуваат самостојно и независно и единствено во интерес на вложувачите во инвестициските фондови.

Права и обврски на депозитарната банка

Член 41

Депозитарната банка ги врши следниве работи:

- чување на имотот на инвестициските фондови,
- кај отворениот инвестициски фонд, врши проверка дали издавањето и откупот на удели за сметка на фондот се врши согласно со овој закон и правилата на фондот,

- врши проверка дали пресметката на нето вредноста на акциите или уделите во инвестицискиот фонд, е во согласност со овој закон, поблиските прописи донесени врз основа на овој закон и во согласност со проспектитот и статутот на фондот,

- ги извршува налозите од друштвото за управување во врска со трансакциите со хартиите од вредност и другиот имот кој го сочинува портфолиото на инвестицискиот фонд, под услов да не се во спротивност со овој закон, со прописите донесени од Комисијата, со проспектитот и статутот на фондот,

- осигурува дека трансакциите со хартиите од вредност ќе бидат намирени, односно достасаните парични побарувања ќе бидат наплатени во законските или договорените рокови,

- го известува друштвото за управување за активностите кои се однесуваат на имотот на инвестицискиот фонд и ги извршува неговите налози,

- ги наплатува сите приходи и други права кои достасуваат во корист на инвестицискиот фонд, а кои произлегуваат од неговиот имот,

- осигурува дека приходите на инвестицискиот фонд се користат во согласност со овој закон и проспектитот и статутот на фондот, и трошоците кои ги плаќа фондот се во согласност со одредбите од овој закон и со условите од проспектитот и статутот на фондот,

- извршува други работи кои се предвидени со депозитарниот договор меѓу друштвото за управување и депозитарната банка,

- води евиденција на работењето кое го врши како депозитарна банка, за секој инвестициски фонд поединечно и редовно ја усогласува со евиденцијата на друштвото за управување,

- кај Комисијата го пријавува секое кршење на одредбите од овој закон и

- на ревизорите и на другите лица овластени да вршат увид вклучувајќи ја и Комисијата им овозможува пристап до податоците и сметките поврзани со инвестициските фондови и нивниот имот.

Одговорност на депозитарната банка

Член 42

Депозитарната банка одговара пред друштвото за управување, пред сопствениците на удели во отворениот инвестициски фонд и пред акционерите во затворениот инвестициски фонд, за настаната штета од неизвршување или неправилно вршење на работите предвидени во депозитарниот договор или со овој закон.

Чување на податоците за инвестициските фондови како деловна тајна

Член 43

Податоците за сопствениците на удели, односно акционерите, како и уплатите и исплатите кои и се достапни согласно со одредбите од овој закон, депозитарната банка е должна да ги чува како деловна тајна.

Начин на работење на депозитарна банка

Член 44

(1) Работите на депозитарна банка што банката ги врши за друштвото за управување треба да бидат одвоени од другите работи на банката.

(2) Депозитарната банка која врши работи за инвестицискиот фонд, имотот на секој фонд го води на посебна сметка, вклучувајќи ги и хартиите од вредност, банкарските сметки и друг имот.

(3) Депозитарната банка не смее да го користи имотот на инвестицискиот фонд за вршење на трансакции за сопствена сметка или за остварување на какви било користи за себе или за своите вработени, освен во корист на сопствениците на удели или акционерите во инвестициските фондови.

(4) Имотот на инвестициските фондови кај депозитарната банка не влегува во имотот на депозитарната банка, ниту во ликвидационата или стечајната маса, и не може да се употреби за извршување на побарувањата на банката.

Прекин на извршување на работите на депозитарна банка

Член 45

(1) Доколку една од страните потписнички на депозитарниот договор од членот 39 став (4) алинеја 1 на овој закон има намера да го раскине договорот е должна во рок од 90 календарски дена пред раскинувањето на договорот да ја извести другата договорна страна.

(2) Договорот кој се раскинува се смета за раскинат од моментот на склучување на договорот со нова депозитарна банка по истекот на рокот од ставот (1) на овој член.

(3) Депозитарната банка ја известува Комисијата за раскинувањето на депозитарниот договор и причините за неговото раскинување.

Пренос на имотот на инвестицискиот фонд на друга депозитарна банка

Член 46

Доколку се раскине депозитарниот договор, депозитарната банка е должна во рок од осум работни дена од денот на раскинување на депозитарниот договор, целиот

имот на инвестицискиот фонд да го пренесе на депозитарната банка со која друштвото за управување склучува нов депозитарен договор. Депозитарната банка треба да ги предаде и трговските книги, евиденцијата и сите други документи и материјали, во писмена или електронска форма зависно од начинот на водење на наведените податоци, важни за работењето на фондот за кого до тогаш вршела работи на депозитарна банка.

V. ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Основање и регистрирање на инвестициски фондови

Член 47

(1) Инвестициски фонд се основа со здружување на парични средства наменети за инвестирање од домашни и/или странски физички и/или правни лица, преку јавен повик или приватна понуда, со кои за сметка на инвеститорите управува друштво за управување, односно друштво за управување со приватни фондови, при што се применува принципот на диверзификација на ризикот.

(2) Инвестициски фонд може да се основа како отворен инвестициски фонд, затворен инвестициски фонд и приватен инвестициски фонд.

(3) Отворениот и затворениот инвестициски фонд ги основа и со нив управува друштво за управување, а приватниот инвестициски фонд го основа и со него управува друштво за управување со приватни фондови.

Регистрирање на инвестициски фондови

Член 48

(1) Фондовите се запишуваат во Регистарот на инвестициски фондови на Република Македонија (во натамошниот текст: Регистарот на фондови).

(2) Регистарот на фондови го води Комисијата.

(3) Комисијата поблиску ја пропишува формата, содржината и начинот на водење на Регистарот на фондови.

(4) Запишувањето на инвестицискиот фонд во Регистарот на фондови има правно дејство спрема трети лица наредниот ден од денот на запишување во Регистарот на фондови.

Начин на пријавување на уписот на инвестицискиот фонд во Регистарот

Член 49

(1) Пријава за запишување во Регистарот на фондови до Комисијата поднесува друштвото за управување заедно со барањето за издавање на одобрение за работа на инвестицискиот фонд.

(2) Комисијата одлучува за запишување на инвестицискиот фонд во Регистарот на фондови истовремено со издавањето на одобрение за работа на фондот.

Идентификациски број на инвестицискиот фонд

Член 50

(1) Со издавањето на одобрението за работа и запишувањето на инвестицискиот фонд во Регистарот на фондови, Комисијата за секој фонд определува идентификациски број.

(2) Идентификацискиот број на секој инвестициски фонд се определува при запишувањето на фондот во Регистарот на фондови и мора да биде единствен, непроменлив и неповторлив.

(3) Комисијата го пропишува начинот на определување на идентификацискиот број на инвестицискиот фонд.

Права од удели и акции во инвестициските фондови

Член 51

Правата од удели и акции во инвестициските фондови се:

- право на глас во собранието на затворен инвестициски фонд,
- право на информираност,
- право на дивиденда или дел од добивката,
- право на продажба на удели од фондот, односно обврска за откуп на удели и
- право на исплата на дел од ликвидационата маса.

Статут на инвестицискиот фонд

Член 52

(1) Статутот на отворениот или затворениот инвестициски фонд ги уредува правните односи на друштвото за управување со сопствениците на удели кај отворениот инвестициски фонд, односно со акционерите кај затворен инвестициски фонд.

(2) Статутот на отворениот, односно затворениот инвестициски фонд, мора да ги содржи најмалку следниве податоци:

- назив на инвестицискиот фонд и видот на фондот,
- датум на основање на инвестицискиот фонд, како и времето на траење на фондот во случај да е основан на одредено време,
- местото каде може да се добијат полугодишни и годишни извештаи, статутот и проспектот на инвестицискиот фонд, како и дополнителни информации за фондот,
- минималниот износ на парични средства кои треба да се приберат, како и работите што ќе се преземат доколку не се обезбеди тој износ,
- правата од удели или акции,
- во случај на затворен инвестициски фонд, информации за берзата односно берзите на кои ќе котираат акциите на фондот,
- опис на инвестиционите цели на инвестицискиот фонд, начинот на остварување на целите и ризикот од вложување и од структурата на фондот,
- најнискиот износ на вложување во инвестицискиот фонд, начинот на упис, како и начинот на откуп на удели кај отворениот инвестициски фонд,
- име на државата, единицата на локалната самоуправа или меѓународната организација во чии хартии од вредност ќе се вложува повеќе од 35% од имотот на инвестицискиот фонд,
- напомена дека инвестициска цел е реплицирање на индексот, доколку инвестицискиот фонд настојува да реплицира некој индекс на акции или индекс на должнички хартии од вредност,
- начинот и времето на пресметка на нето вредноста на имотот на инвестицискиот фонд,
- во случај на отворен инвестициски фонд: времето, начинот и зачестеноста на пресметка на продажната цена при издавање на новите удели или откуп на постојните, како и начинот на објавување на тие цени, околностите под кои може да дојде до прекин на издавањето или откуп на удели, опис на износот за плаќање на дозволените надоместоци и трошоци за издавање и откуп на удели,

- во случај на затворен инвестициски фонд: износот, видот и границата на трошоци за основање кои можат да паднат на товар на инвестицискиот фонд,

- годишниот надомест и трошоците за управување и работа кои паѓаат на товар на инвестицискиот фонд и опис на нивното влијание врз идните приходи на вложувачите,

- податоци за начинот на пресметка и исплата на дел од добивката на сопствениците на удели или дивидендата на акционерите,

- времетраење на фискалната година,

- датум на донесување на статутот,

- други одредби пропишани со Законот за трговските друштва кои се однесуваат на затворените инвестициски фондови и

- податоци за друштвото за управување.

(3) Друштвото за управување поднесува барање до Комисијата за давање согласност на статутот на инвестицискиот фонд и неговите измени и дополнувања.

(4) Комисијата донесува решение за одобрување или одбивање на барањето за давање согласност на статутот на инвестицискиот фонд во рок од 60 календарски дена од приемот на доставеното барање, а на неговите измени и дополнувања во рок од 30 календарски дена од приемот на доставеното барање.

Проспект на инвестициски фонд

Член 53

(1) Проспектот на инвестицискиот фонд претставува повик за купување на удели во отворениот инвестициски фонд, односно акции во затворениот инвестициски фонд.

(2) Освен елементите од Законот за хартии од вредност, проспектот мора да содржи и детални информации во врска со целите на инвестицискиот фонд, инвестициската политика и профилот на ризик, како и други информации кои се однесуваат на инвестицискиот фонд кои можат да влијаат врз одлуката на инвеститорот да стекне удели, односно акции во инвестицискиот фонд, и тоа:

- назив, седиште и вид на инвестицискиот фонд,
- датум на организирање, односно на основање на инвестицискиот фонд,
- времето на постоење на инвестицискиот фонд, во случај да е организиран фондот за одредено време,
- местото каде може да се добијат полугодишни и годишни извештаи, статутот и проспектот на инвестицискиот фонд, како и дополнителни информации за фондот,
- минималниот износ на парични средства кои треба да се приберат за основање на инвестицискиот фонд, како и активностите што ќе се преземат доколку не се обезбеди тој износ,
- име и седиште на друштвото за ревизија или овластениот ревизор трговец поединец,
- правата од удели или акции,
- претпоставки под кои е дозволено да се покрене ликвидација на инвестицискиот фонд,
- инвестициски цели и планирана структура на портфолиото на инвестицискиот фонд,
- вид на имот во кој вложува инвестицискиот фонд,
- дозволени вложувања во временски и опциски договори или други финансиски деривативни инструменти, како и влијанието на таквите трансакции на степено на ризичност на инвестицискиот фонд,
- инвестициска политика на инвестицискиот фонд, вклучувајќи ја можноста за користење на договори за финансиски деривативни инструменти и слични инструменти и техники за обезбедување од ризик,

- име на државата, единицата на локалната самоуправа или меѓународната организација во чии хартии од вредност ќе се вложува повеќе од 35% од имотот на инвестицискиот фонд,

- минималниот износ на поединечни вложувања во инвестицискиот фонд, начинот на запишување на уделите или акциите, како и начинот и условите за откуп на уделите кај отворениот фонд,

- начинот и времето на пресметка на нето вредноста на имотот на инвестицискиот фонд,

- во случај на отворен инвестициски фонд: времето, начинот и зачестеноста на пресметка на цените за продажба на новите удели или откуп на постојните, како и начинот на објавување на тие цени, околностите по кои може да дојде до прекин на издавање или откуп, опис на износот за плаќање на дозволените надоместоци и трошоци за издавање и откуп на удели,

- во случај на затворен инвестициски фонд: износот, видот и границата на трошоци за основање кои може да паднат на товар на фондот,

- годишниот надомест и трошоците за управување и работа кои се на товар на инвестицискиот фонд и опис на нивното влијание на идните приходи на вложувачите,

- податоци за начинот на пресметка и начинот на исплата на уделите во добивката или дивидендата на инвестицискиот фонд на акционерите или сопствениците на удели,

- основни податоци за даночните прописи кои се применуваат на инвестицискиот фонд ако се од значење за акционерите или сопствениците на удели,

- времетраење на фискалната година,

- датум на издавање на проспектоот,

- податоци за друштвото за управување и

- седиште и адреса на депозитарната банка.

(3) Комисијата поблиску ја пропишува формата и содржината на проспектоот на отворениот и затворениот инвестициски фонд.

Одобрување и објава на проспектоот

Член 54

(1) Комисијата во рок од 60 календарски дена од денот на поднесувањето на барањето го одобрува проспектоот на инвестицискиот фонд, пред отпочнување на јавната понуда на удели односно акции, како и сите измени и дополнувања на проспектоот.

(2) Уделите, односно акциите на инвестицискиот фонд не може да се нудат за продажба пред да се одобри проспектоот од страна на Комисијата.

(3) Комисијата ја одобрува скратената форма на проспектоот само за потребите на отворениот инвестициски фонд, под услов во скратениот проспект јасно да биде наведено постоенето на проспектоот, како и напомена дека истиот може да се добие на барање на инвеститорот.

(4) Друштвото за управување е должно во рок од седум дена од денот на добивање на одобрувањето од Комисијата за објавување на проспектоот да го објави проспектоот или скратената форма на проспектоот во најмалку два дневни весника што излегуваат во Република Македонија.

(5) Секоја измена и дополнување на проспектоот на инвестицискиот фонд мора да биде одобрена од страна на Комисијата.

(6) Комисијата нема да одобри каква било измена или дополнување на проспектоот или статутот на инвестицискиот фонд кои може да бидат против интересите на инвеститорите.

(7) Комисијата поблиску ја пропишува формата и содржината на скратената форма на проспектоот.

Реклама на инвестициски фондови

Член 55

(1) Друштвото за управување може да објавува реклами за инвестициските фондови со кои тоа управува во средствата за јавно информирање и на друг начин.

(2) Друштвото за управување е должно до Комисијата да ја достави содржината на рекламата пред истата да биде објавена. Доколку по пет работни дена по поднесувањето на содржината на рекламата, Комисијата не го забрани нејзиното објавување, друштвото за управување може истата да ја објави. На друштвото за управување паѓа товарот за докажување дека Комисијата ја примила содржината на рекламата.

(3) Друштвото за управување е одговорно за потполноста и точноста на информациите што ќе се објават за рекламна промоција на инвестицискиот фонд.

(4) Содржината на рекламата на инвестицискиот фонд не смее да отстапува од содржината на статутот и проспектоот на фондот.

(5) Друштвото за управување мора да чува примерок од секоја објавена реклама.

Основни принципи за објавување на реклами за инвестициски фондови

Член 56

При објавување на реклами за инвестицискиот фонд и за друштвото што управува со него треба да се почитуваат следниве принципи:

- не смее да се прикрива или погрешно прикажува нивната пропагандна цел,

- мора да се прикаже, целосен, точен и вистинит опис на инвестицискиот фонд кој се промовира, како и поврзаните ризици,

- мора да се објават целосни, јасни и недвосмислени податоци за да не се доведуваат во заблуда инвеститорите,

- не смеат да се објавуваат лажни показатели, посебно во однос на стручноста на одговорните лица, и опфатот на работење на инвестицискиот фонд и друштвото за управување, како и сопственоста или бројот на удели или акции во фондот и

- мора да се обезбеди сигурност дека содржината и формата на рекламите не ја искривува, прикрива, ниту го намалува значењето на која било изјава, предупредување или други факти кои мора да се објават согласно со овој закон.

VI. ОТВОРЕНИ ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Поим за отворен инвестициски фонд

Член 57

(1) Отворен инвестициски фонд (во натамошниот текст: отворен фонд) претставува посебен имот, без својство на правно лице, чии сопственици на удели имаат право на сразмерен дел од добивката на фондот и во секое време имаат право да побараат исплата на уделот, со што ќе истапат од фондот.

(2) Купувањето на удели се врши исклучиво со уплата на парични средства, со што купувачот на удели заснова договорен однос со друштвото за управување кое се обврзува дека со уплатените парични средства ќе управува како со дел од заедничкиот имот во согласност со условите назначени во проспектоот.

(3) Називот на отворениот фонд треба да ги содржи зборовите "отворен фонд", односно кратенката "о.ф."

Почеток на работење на отворен инвестициски фонд

Член 58

(1) Отворениот фонд започнува вршење на работи на прибирање на парични средства по пат на јавен повик за запишување на удели во отворениот фонд по добивањето на одобрението за организирање на отворен фонд од Комисијата. Јавниот повик се објавува во два дневни весници кои излегуваат на територијата на Република Македонија.

(2) Во рок од два месеца од објавувањето на јавниот повик од ставот (1) на овој член, отворениот фонд треба да прибере парични средства најмалку во износ од 300.000,00 евра во денарска противвредност, по средниот курс на Народната банка на Република Македонија, на денот кога целосно се прибрани паричните средства.

(3) Во случај да не се обезбедат паричните средства во износот и во рокот утврден во ставот (2) од овој член, депозитарната банка е должна во рок од осум дена по истекот на наведениот рок на инвеститорите да им изврши поврат на прибраниите средства.

Одржување на нето вредноста на средствата

Член 59

(1) Отворениот фонд во секое време треба на својата сметка да ја одржува вредноста на имотот на фондот во висина на средствата утврдени во членот 58 став (2) од овој закон.

(2) Доколку вредноста на имотот на инвестицискиот фонд се намали под износот наведен во членот 58 став (2) од овој закон, но не повеќе од 2/3 од тој износ, друштвото за управување е должно веднаш да ја извести Комисијата и во рок од три месеца да го обезбеди потребниот минимум.

(3) Ако по истекот на рокот од три месеца инвестицискиот фонд не го поседува потребниот минимален износ на средства, фондот ќе биде ликвидирани или припоен кон некој друг фонд во согласност со овој закон.

(4) Доколку вредноста на имотот на отворениот фонд се намали под 2/3 од износот наведен во членот 58 став (2) од овој закон, фондот веднаш се ликвидира.

Организирање на отворен инвестициски фонд

Член 60

(1) За организирање на отворен фонд, друштвото за управување донесува статут, изготвува проспект на фондот и склучува договор со депозитарната банка согласно со овој закон.

(2) Друштвото за управување, до Комисијата поднесува барање за добивање одобрение за организирање на отворен фонд, кое содржи:

- назив и седиште на друштвото за управување,
- број и датум на издаденото решение од Комисијата за одобрување на барањето за работење на друштвото за управување,
- име на отворениот фонд,
- статут и проспект на отворениот фонд,
- договор на друштвото за управување со депозитарната банка,
- име и седиште на друштвото за ревизија или овластениот ревизор - трговец поединец и
- доказ за платен надомест на Комисијата за добивање одобрение за организирање на отворениот фонд.

(3) Кон барањето од ставот (2) на овој член се поднесува потребна документација.

(4) Друштвото за управување може да започне со прибирање на парични средства по пат на јавна понуда на удели по добивање на одобрението за организирање на отворениот фонд.

(5) Комисијата во рок од 60 дена од денот на поднесување на барањето донесува решение за давање одобрение за организирање на отворен фонд.

(6) Комисијата поблиску ги пропишува формата и содржината на барањето за добивање одобрение за организирање на отворен фонд и потребната документација која се поднесува кон истото.

Трошоци кои се на товар на инвеститорите во отворениот инвестициски фонд

Член 61

(1) Надоместоците кои се наплатуваат од инвеститорот во отворениот фонд се:

- влезен надоместок кој се одбива од износот за уплата во моментот на продажба на уделите,
- излезен надоместок кој се одбива од нето вредноста на имотот на отворениот фонд по удел во моментот на откуп,
- трошоци за печатење на обрасци за запишување на удели и
- други оперативни трошоци утврдени со статутот и проспектот на фондот.

(2) Влезниот и излезниот надоместок од ставот (1) алинеи 1 и 2 на овој член може да изнесува најмногу 5% од вредноста на уплатата, односно исплатата на уделот во/од отворениот фонд.

(3) Трошоците од ставот (1) алинеи 3 и 4 на овој член можат да изнесуваат најмногу во висината на стварните трошоци.

(4) Не е дозволено да се наплатува надомест поврзан со приходите на отворениот фонд.

(5) Надоместоците од ставот (1) на овој член се искажуваат одвоено од цената на уделот, и тие се приходи на друштвото за управување, утврдени согласно со статутот и проспектот на друштвото за управување.

(6) Излезниот надоместок не се наплатува во случај на ликвидација на отворениот фонд без оглед на причините за ликвидација.

(7) Во случај на најава за воведување или зголемување на висината на излезниот надоместок, истиот не се наплатува до добивање на одобрение од страна на Комисијата за измени на проспектот во кој се утврдува воведување или зголемување на износот на излезниот надоместок.

(8) Влезен и излезен надоместок не се наплаќа и во случај на припојување или спојување на отворениот фонд со друг фонд, односно при поделба на отворениот фонд.

(9) Одлуката на друштвото за управување за ненаплаќање на влезниот и/или излезниот надоместок, како и причините за ненаплаќање треба да бидат јасно наведени во проспектот на отворениот фонд.

Трошоци кои се на товар на отворениот инвестициски фонд

Член 62

(1) Надоместокот кој се наплатува од отворениот фонд е надоместокот за управување на друштвото за управување, а се пресметува врз основа на дневна нето вредност на отворениот фонд по следната формула:

Остварен годишен надомест за управување $\times \frac{1}{365}$

(2) Средствата остварени од надоместокот од ставот (1) на овој член се приход на друштвото за управување.

(3) Други трошоци кои се на товар на отворениот фонд се:

1) трошоци платени на депозитарната банка;

2) трошоци во врска со купопродажба на имотот на отворениот фонд;

3) трошоци за водење на регистар на удели, вклучувајќи и трошоци за издавање потврда за трансакција или состојба на удел, како и трошоци за исплата на уделот во добивката;

4) трошоци за годишна ревизија;

5) трошоци за изработка, печатење и поштарина на полугодишни и годишни извештаи за сопствениците на удели;

6) трошок за исплата на данокот на имот и добивка на отворениот фонд;

7) трошоци за објава на проспектоот и други пропишани објави;

8) трошоци за месечен надомест на Комисијата и

9) други трошоци утврдени со статутот и проспектоот на отворениот фонд.

(4) Надоместокот за управување на друштвото од ставот (1) на овој член може да изнесува годишно најмногу до 3% од вкупната вредност на имотот на отворениот фонд.

(5) Друштвото за управување за вршење на работите на управување со имотот на отворениот фонд не смее да наплатува никаков друг надоместок освен надоместокот од ставот (1) на овој член.

(6) На отворениот фонд не смее да му се наплатуваат никакви трошоци поврзани со рекламирање и продажба на удели на фондот. Овие трошоци се на товар на друштвото за управување остварени од приходите на друштвото за управување.

Пресметка на показателот на вкупните трошоци на отворениот инвестициски фонд

Член 63

Вкупниот износ на сите трошоци кои паѓаат на товар на отворениот фонд, се искажува во процент како показател на вкупните трошоци, а за секоја претходна година се пресметува по следнава формула:

Вкупен надомест за управување+вкупен износ на трошоците од членот 62 став (3) точки 3, 4, 5, 7 и 9 на овој закон	X 100
--	-------

Просечна годишна нето вредност на имотот на фондот

Максимална висина на показателот на вкупните трошоци на отворениот инвестициски фонд

Член 64

(1) Показателот на вкупните трошоци на отворениот фонд не смее да биде поголем од 3,5% од просечната годишна нето вредност на имотот на фондот. По завршување на годишниот пресметковен период, Комисијата секоја година објавува споредбени показатели на вкупните трошоци на сите отворени фондови.

(2) Сите трошоци кои настанале во текот на годинава, а го надминуваат дозволеният показател во висина од 3,5% паѓаат на товар на друштвото за управување.

2. ИНВЕСТИЦИСКО РАБОТЕЊЕ

Управување со отворениот инвестициски фонд

Член 65

Управувањето и водењето на работите на отворениот фонд го врши исклучиво друштвото за управување, кое од Комисијата има добиено дозвола за работа.

Дозволените вложувања

Член 66

(1) Имотот на отворениот фонд исклучиво може да се состои од:

1) преносливи хартии од вредност и инструменти на пазарот на пари со кои:

а) се тргува на регулирани пазари во Република Македонија;

б) се тргува на регулирани пазари на државите членки на ЕУ и држави членки на ОЕЦД и

в) се примени на официјална котација на берзите на држави кои не се членки на ЕУ и на ОЕЦД, под услов во статутот и проспектоот на отворениот фонд да е предвидено такво вложување;

2) ново издадени преносливи хартии од вредност под услов:

а) во проспектоот за нивно издавање да е утврдено дека постои обврска од страна на издавачот за нивно вклучување во службена котација на берза или на друг регулиран пазар, кој има дозвола за работа од соодветно регулаторно тело;

б) вложувањето на таа берза или на друг регулиран пазар да е предвидено со проспектоот и статутот на отворениот фонд и

в) во рок од една година од издавањето да се примаат на котација;

3) удели или акции на инвестициските фондови регистрирани во Република Македонија или држави кои се членки или не се членки на ЕУ и на ОЕЦД, под услов:

а) инвестициските фондови да имаат добиено одобрение за нивно организирање од страна на регулаторното тело на матичната земја и да подлежат на супервизија која е еднаква на онаа пропишана со законодавството во ЕУ, како и да е обезбедена соработка меѓу регулаторните тела на задоволително ниво;

б) нивото на заштита на вложувачите и обврската за известување и информирање на вложувачите во такви фондови да бидат во согласност со одредбите на овој закон, особено во поглед на ограничувањата во вложувања, како и таквите фондови да се овластени од страна на Комисијата или соодветни регулаторни тела во државите членки или државите кои не се членки на ЕУ и на ОЕЦД;

в) со проспектоот и статутот на отворениот фонд е предвидено дека најмногу 10% од имотот на фондот може да биде вложен во удели или акции на други фондови и

г) да објавуваат полугодишни и годишни извештаи за своето работење;

4) депозити во овластени банки во Република Македонија, кои достасуваат во рок кој не е подолг од една година;

5) термински и опциски договори и други финансиски деривативни инструменти со кои се тргува на регулираните пазари од ставот (1) точка 1 на овој член и/или деривативни финансиски инструменти со кои се тргува преку шалтер, под услов да:

а) се однесуваат на финансиски инструменти во кои е дозволено вложување согласно со овој член, финансиските индекси, каматни стапки, девизните курсеви или валути во кои отворениот фонд може да вложува, согласно со проспектоот и статутот;

б) договорните страни во трансакциите со финансиските деривативни инструменти со кои се тргува преку шалтер да се институции кои подлежат на прудентна супервизија на регулаторното тело во Република Македонија или на државите членки на ЕУ и ОЕЦД и се овластени од страна на Комисијата или соодветните регулаторни тела во државите членки на ЕУ и ОЕЦД;

в) подлежат на валидна и проверена секојдневна процена на вредноста, и може во секое време да бидат продадени, ликвидирани по нивната проценета вредност на иницијатива на отворениот фонд;

г) таквите инструменти да се користат исклучиво за намалување или ограничување на ризикот од вложување или зголемување на приносот односно намалување на трошоците на отворениот фонд без никакво зголемување на ризикот, односно со нив да не се менува инвестициската стратегија на фондот, целите и ограничувањата дефинирани со овој закон и проспектоот и/или статутот на фондот и

д) во проспектоот на отворениот фонд мора да биде наведено дали може да се вложува во такви инструменти, дали ќе се користат со цел за заштита од ризик и/или со цел за постигнување на инвестициските цели на фондот, и какво е влијанието на тие инструменти врз ризичноста на фондот;

б) инструментите на пазарот на пари со кои не се тргува на регулираните пазари под услов да:

а) се издадени од или за нив да гарантира Република Македонија, единиците на локалната самоуправа или Народната банка на Република Македонија, државите членки на ЕУ, Европската централна банка и Европската инвестициона банка или

б) се издадени од страна на издавачи со чии хартии од вредност се тргува на регулираните пазари од ставот (1) точка 1 на овој член или

в) се издадени од страна на институции кои подлежат на надзор на регулаторно тело на државите членки на ЕУ или се издадени од страна на институции кои подлежат на надзор еднаков на оној пропишан со законодавството на ЕУ или

г) се издадени од страна на други лица кои Комисијата ги одобрила под услов вложувањата во такви инструменти да имаат сигурност еднаква на сигурноста обезбедена при вложувањата во инструментите од ставот (1) точка 6 потточки а), б) или в) на овој член, и под услов нивниот издавач да е трговско друштво чиј капитал и резерви се поголеми од 10 милиони евра и кој изготвува и објавува финансиски извештаи во согласност со меѓународните стандарди за известување или да е во состав на група на поврзани друштва која вклучува едно или неколку лица чии акции котираат на берза, а кои ја финансираат таа група, или да е трговско друштво чиј предмет на работење е финансирање на посебни субјекти за секјуритизација кои за тоа користат банкарска кредитна линија и

7) пари на сметка.

(2) Комисијата поблиску ги пропишува дозволените вложувања во отворениот фонд.

Ограничувања на вложувањата и пречекорувања на ограничените вложувања

Член 67

(1) Вложувањата на имотот на отворениот фонд подлежат на следниве ограничувања:

1) најмногу 10% од нето вредноста на имотот на отворениот фонд можат да бидат вложени и во други преносливи хартии од вредност и инструменти на пазарот на пари, освен во преносливи хартии од вредност и инструменти на пазарот на пари наведени во членот 66 став (1) точки 1 и 2 од овој закон;

2) најмногу 10% од нето вредноста на имотот на отворениот фонд можат да бидат вложени во преносливи хартии од вредност и инструменти на пазарот на пари на еден ист издавач, но доколку вредноста на преносливите хартии од вредност или инструменти на пазарот на пари од еден ист издавач кои ја сочинуваат вредноста на имотот на фондот е поголема од 5% од нето вредноста на имотот на фондот, вкупната вредност на тие вложувања во сите такви издавачи не смее да биде поголема од 40% од нето вредноста на имотот на фондот, освен:

а) во преносливи хартии од вредност или инструменти на пазарот на пари чиј издавач или гарант е Република Македонија или единиците на локалната самоуправа на Република Македонија, државите членки на ЕУ и на ОЕЦД или единиците на локалната самоуправа на државите членки на ЕУ и на ОЕЦД, во кои може да се вложува без ограничување под услов:

- во проспектоот, статутот и промотивните материјали на фондот јасно да бидат наведени државите, единиците на локалната самоуправа или меѓународни организации во чии хартии од вредност и инструменти на пазарот на пари може да се вложува повеќе од 35% од нето вредноста на нивниот имот,

- имотот на отворениот фонд да се состои барем од шест различни хартии од вредност или инструменти на пазарот на пари и

- вредноста на ниту една поединечна хартија од вредност или инструмент на пазарот на пари од точката 2 потточка а) на овој став да не е поголема од 30% од нето вредноста на имотот на отворениот фонд;

б) во обврзници издадени со одобрение од Комисијата, кои ги издаваат банки регистрирани во Република Македонија или држави членки на ОЕЦД, а кои се под надзор на соодветното регулаторно тело, во кои може да се вложува најмногу 25% од нето вредноста на имотот на отворениот фонд. Износите кои произлегуваат од емисијата на овие обврзници издавачот мора да ги инвестира во средства со кои, за време на целиот период на важење на обврзниците, можат да се покријат побарувањата спрема обврзниците и кои, во случај на несолвентност на издавачот, ќе се користат приоритетно за отплаќање на главнината и каматата. Доколку повеќе од 5% од нето вредноста на имотот на фондот е вложено во такви обврзници од еден ист издавач, вкупната вредност на таквите вложувања не смее да биде поголема од 80% од нето вредноста на имотот на фондот;

в) за лицата кои формираат поврзани друштва согласно со Законот за трговските друштва и овој закон се сметаат како еден издавач согласно со членот 66 од овој закон и одредбите на овој член, при што најмногу 20% од нето вредноста на имотот на отворениот фонд можат да се вложат во хартии од вредност или инструменти на пазарот на пари, чии издавачи се лицата кои сочинуваат поврзани друштва согласно со Законот за трговските друштва и

г) ако инвестиционата политика на отворениот фонд е реплицирање на структурата на одреден индекс на акции или должнички хартии од вредност, Комисијата може да дозволи вложувања до најмногу 20% од нето вредноста на имотот на фондот во акции или должнички хартии од вредност од еден ист издавач, доколку:

- структурата на индексот е доволно диверзифицирана,

- индексот претставува соодветен репер за пазарот за кој се однесува и

- индексот е објавен на веб страницата на берзата, на која истиот се пресметува, а во акции или во должнички хартии од вредност од еден ист издавач да може да се вложува и до 35% од нето вредноста на имотот на фондот, ако тоа е неопходно за реплицирање на тој индекс. Вложувањето до 35% од нето вредноста на имотот на фондот во акции или должнички хартии од вредност од еден ист издавач е дозволено само за еден издавач, а таквиот фонд мора во проспектоот и статутот на фондот јасно да назначи дека инвестициската цел му е реплицирање на индексот;

3) преносливи хартии од вредност или инструменти на пазарот на пари од точката 2 потточка а) и б) на овој став не се опфатени во ограничувањата од 40% од точката 2 на овој став;

4) ограничувањата од точката 2 на овој став не се однесуваат на:

а) депозити и

б) финансиски деривативни инструменти со кои се тргува на други регулирани пазари (пазари преку шалтер);

5) најмногу 20% од нето вредноста на имотот на отворениот фонд може да се вложи како депозит во една иста банка од членот 66 став (1) точка 4 на овој закон;

6) Изложеноста кон едно лице врз основа на финансиски деривативни инструменти договорени со тоа лице на други регулирани пазари не смее да биде поголема од:

а) 10% од нето вредноста на имотот ако се работи за банка од членот 66 став (1) точка 4 на овој закон и

б) 5% од нето вредноста на имотот ако се работи за некое друго правно лице;

7) вкупната вредност на вложувањата во преносливи хартии од вредност или инструменти на пазарот на пари чиј издавач е едно исто лице, и вредноста на депозитите вложени кај тоа лице, и изложеноста врз основа на финансиските деривативни инструменти со кои се тргува на други регулирани пазари, договорени со тоа лице не смеат да бидат поголеми од 20% од нето вредноста на имотот на отворениот фонд, освен во преносливи хартии од вредност или инструменти на пазарот на пари наведени во точката 2 потточка а) од овој став;

8) ограничувањата пропишани во ставот (1) точки 1, 2, 3, 4, 5 и 6 на овој член не смеат да се комбинираат, и таквите вложувањата во преносливи хартии од вредност или инструменти на пазарот на пари чиј издавач е едно лице, во депозити кај тоа лице, и изложеноста врз основа на финансиски деривативни инструменти договорени со тоа лице во ниту еден случај не смеат да надминат вкупно 35% од нето вредноста на имотот на фондот;

9) најмногу 20% од нето вредноста на имотот на отворениот фонд може да биде вложено во удели или акции на еден ист инвестициски фонд;

10) вложувањата во удели или акции на инвестициските фондови не се вклучуваат во пресметките за ограничувања од точките 1, 2, 3, 4, 5 и 6 на овој член;

11) отворениот фонд не смее да биде сопственик на:

а) повеќе од 10% од акциите со право на глас од еден ист издавач;

б) повеќе од 10% од акциите без право на глас од еден ист издавач;

в) 10% од должнички хартии од вредност издадени од страна на еден ист издавач;

г) 25% од уделите на поединечните инвестициски фондови;

д) 10% од инструментите на пазарот на пари на еден ист издавач со исклучок дека ограничувањата од овој став не се применуваат на должнички хартии од вредност и инструменти на пазарот на пари чии издавачи се Република Македонија, единиците на локалната самоуправа на Република Македонија, државите членки на ЕУ и на ОЕЦД, единиците на локалната управа на државите членки, државите кои не се членки на ЕУ и на ОЕЦД и

ѓ) ограничувањата од точката 11 потточка в), г) и д) на овој став може да не се земат предвид во моментот на вложување ако тогаш не е можно да се пресмета вкупниот број или вредноста на инструментите во оптек;

12) вкупната изложеност на отворениот фонд кон финансиските деривативни инструменти во никој случај не смее да биде поголема од неговата основна главнина и

13) отворениот фонд не смее да вложува во благородни метали или хартии од вредност или други инструменти издадени врз основа на благородни метали.

(2) Доколку имотот на отворениот фонд се вложува во удели или акции на други инвестициски фондови, во проспектоот на фондот мора да биде наведен максималниот надомест за управување кој може да се наплати од имотот на фондот во кој има намера да вложува, а во годишните извештаи на фондот мора јасно да биде наведен максималниот вкупен надомест за управување кој бил наплатен од фондот и од другиот фонд во кој тој фонд вложувал искажан како процент од имотот на фондот кој го вложувал во удели или акции на другиот инвестициски фонд.

(3) Доколку имотот на фондот се вложува во удели на инвестициски фондови со кои директно или индиректно управува едно исто друштво за управување или друго друштво за управување кое со првото е поврзано преку заедничко управување или контрола, или преку значајно директно или индиректно учество во капиталот, за таквите вложувања на товар на фондот друштвото за управување може да не наплатува излезни или влезни надоместоци.

(4) Заради заштита на интересите на вложувачите во инвестициските фондови, Комисијата може да воведо дополнителни ограничувања во врска со вложувањата од овој член, во случај на глобална финансиска криза и нарушување на функционирањето на пазарот на хартии од вредност во Република Македонија, по предходна согласност од Министерството за финансии.

Пречекорувања на ограничувањата

Член 68

(1) Во случај на пречекорување на ограничувањата од членот 67 на овој закон, кои се последица на трансакциите што ги склучило друштвото за управување, а кои во моментот на нивното склучување ги пречекориле наведените ограничувања, друштвото за управување е должно веднаш да ги усогласи вложувањата. Доколку настанала штета, друштвото за управување е должно на отворениот фонд веднаш да му ја надомести настанатата штета.

(2) Ограничувања на вложувањата од членот 67 на овој закон можат да бидат пречекорени во првите шест месеци од организирањето на отворениот фонд при што треба да се почитуваат принципите за диверзификација на ризикот и заштита на интересите на вложувачите.

(3) Комисијата поблиску ги пропишува пречекорувањата на ограничувањата во вложувања кај отворениот фонд.

VII. ЗАТВОРЕН ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНД

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Поим и основање на затворен инвестициски фонд

Член 69

(1) Затворен инвестициски фонд (во натамошниот текст: затворен фонд) е акционерско друштво кое се основа за прибирање парични средства по пат на јавна понуда на акции и вложување на тие средства при што се применува принципот за диверзификација на ризикот.

(2) На затворениот фонд се применуваат одредбите од Законот за трговските друштва и Законот за хартии од вредност, ако со овој закон поинаку не е уредено.

Основање на затворен инвестициски фонд

Член 70

(1) Затворен фонд основа и со него управува друштвото за управување.

(2) За основање на затворен фонд друштвото за управување донесува статут, изготвува проспект на фондот и склучува договор со депозитарната банка согласно со овој закон.

(3) Друштвото за управување, до Комисијата, поднесува барање за добивање одобрение за основање на затворен фонд, во кое мора да бидат содржани следниве податоци:

- фирма и седиште на друштвото за управување и име и презиме на лицата кои се овластени да го застапуваат истото,

- број и датум на издадената дозвола од Комисијата за основање на друштвото за управување,

- фирма и седиште на затворениот фонд,

- име и презиме, место на живеење, државјанство и единствен матичен број на физичките лица, или број на пасош на лицата кои се членови на надзорниот одбор на затворениот фонд,

- податоци за образованието на лицата кои се членови на надзорниот одбор на затворениот фонд и

- фирма и седиште на депозитарната банка и име и презиме на лицата кои се овластени да ја застапуваат истата.

(4) Кон барањето од ставот (3) на овој член се приложуваат следниве документи:

- статут на затворениот фонд,

- проспект на затворениот фонд,

- одлука за именување на членовите на првиот надзорен одбор,

- предлог на договор со депозитарната банка и извод на депозитарната банка од трговскиот регистар што се води во Централниот регистар на Република Македонија,

- договор склучен меѓу основачите на затворениот фонд и друштвото за управување и извод на друштвото за управување од трговскиот регистар што се води во Централниот регистар на Република Македонија,

- доказ за уплатен надоместок за добивање одобрение за основање на фондот и за упис на фондот во Регистарот на фондови на Република Македонија и
- друга дополнителна документација.

(5) Комисијата поблиску ги пропишува формата и содржината на барањето за добивање одобрение за основање на затворен фонд и дополнителната документација.

Одлучување по барањето за давање одобрение за основање на затворен инвестициски фонд

Член 71

(1) Комисијата донесува решение за одобрување или одбивање на барањето за издавање на одобрение за основање на затворен фонд врз основа на документацијата приложена кон барањето.

(2) Комисијата го донесува решението од ставот (1) на овој член во рок од 60 календарски дена од денот на поднесувањето на барањето.

(3) Комисијата ќе издаде одобрение за основање на затворен фонд откако ќе бидат исполнети сите услови за основање на затворен фонд согласно со членот 70 од овој закон.

(4) Решението од ставот (1) на овој член Комисијата го објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Основна главнина на затворен инвестициски фонд

Член 72

(1) Основната главнина на затворен фонд не може да биде помала од 300.000 евра во денарска противвредност, по средниот курс на Народната банка на Република Македонија, на денот кога целосно се прибрали паричните средства.

(2) Затворениот фонд е должен да ја одржува нето вредноста на имотот на фондот во висина која не може да биде помала од висината на средствата од ставот (1) на овој член.

Акции на затворениот инвестициски фонд

Член 73

(1) Затворениот фонд издава обични акции кои се неограничено преносливи.

(2) Затворениот фонд не може да издава други родови и класи на акции, ниту други видови на хартии од вредност освен акциите од ставот (1) на овој член.

(3) Акциите на затворениот фонд се плаќаат со парични средства на сметка на депозитарната банка и мораат да бидат уплатени во целост пред уписот на затворениот фонд во трговскиот регистар што се води во Централниот регистар на Република Македонија, односно пред уписот на зголемувањето на основната главнина на затворениот фонд во трговскиот регистар.

(4) Затворениот фонд не смее да стекнува сопствени акции.

(5) Секоја правна работа со која затворениот фонд стекнал сопствени акции е без правно дејство.

(6) Вредноста по која се запишуваат и уплаќаат акциите на затворениот фонд при основањето на истиот, е еднаква на нивната номинална вредност.

(7) Продажната вредност на акциите кои се издаваат по основањето на затворениот фонд, односно при втората и сите наредни емисии, зависи од односот меѓу понудата и побарувачката и се утврдува на берза за хартии од вредност.

(8) Акциите на затворениот фонд мора да се тргуваат на берза за хартии од вредност во Република Македонија.

Запишување на акции на затворениот инвестициски фонд

Член 74

(1) Запишувањето на акции врз основа на покана за запишување, проспектот и уплатата не смее да започне пред Комисијата да издаде одобрение за основање на затворениот фонд.

(2) Запишувањето и уплатата на акции се врши кај друштвото за управување.

(3) При запишувањето на акциите, запишувачот дава изјава дека:

- е запознаен и согласен со статутот и со проспектоот на затворениот фонд и

- ја овластува депозитарната банка во негово име и за негова сметка да ги врши правата што произлегуваат од акциите.

(4) Доколку затворениот фонд при основањето претрпи штета од страна на запишувач кој нема да ги плати запишаните акции, за таквата штета одговара друштвото за управување.

(5) Акциите на затворениот фонд се водат во депозитар на хартии од вредност.

Трошоци за основање на затворениот инвестициски фонд

Член 75

(1) Трошоците и надоместоците за основање на затворен фонд можат да се наплатуваат на товар на имотот на фондот, доколку така е утврдено со проспектоот и статутот на фондот. Износот на трошоците и надоместоците за основање на затворен фонд кои може да се наплатуваат од имотот на фондот, во проспектоот се искажани како процент кој не смее да биде поголем од 3,5% од вкупните парични средства уплатени во фондот при неговото основање.

(2) Трошоците и надоместоците за основањето на затворен фонд, кои го надминуваат процентот утврден во проспектоот и статутот на фондот паѓаат на товар на друштвото за управување.

(3) Доколку при основање на затворен фонд не се прибере потребниот износ согласно со членот 72 од овој закон, потребен за основање на фондот, трошоците за основањето на фондот ги сноси друштвото за управување, а уплатените парични влогови во целост им се враќаат на инвеститорите.

Трошоци на товар на затворениот инвестициски фонд

Член 76

(1) Трошоци кои паѓаат на товар на затворениот фонд се:

1) надомест на друштвото за управување;
2) надомест на депозитарната банка;
3) надомест и трошоци за членовите на надзорниот одбор;

4) трошоци и провизии поврзани со стекнување или продажба на имотот на затворениот фонд;

5) трошоци за водење на регистар на акции што го води Централниот депозитар на хартии од вредност, вклучувајќи и трошоци за издавање потврда за трансакција, како и трошоци за исплата на дивиденда;

6) трошоци за ревизија и за адвокатски услуги;

7) трошоци за одржување на годишно собрание, освен трошоците за вонредно собрание, свикано од друштвото за управување;

8) трошоци за изработка, печатење и поштарина на полугодишни и годишни извештаи за сопствениците на акции;

9) надоместоците за Комисијата во врска со издавање на одобренија;

10) даноци кои фондот е должен да ги плати за својот имот и добивка;

11) трошоци за објава на проспектоот и за други објави и

12) други трошоци определени со закон.

(2) Надоместокот на друштвото за управување од ставот (1) точка 1 на овој член, не може да биде дефиниран на начин што ќе зависи од приходите на затворениот фонд.

(3) Трошоците кои паѓаат на товар на имотот на затворениот фонд, мора да бидат предвидени во проспектоот.

Пресметка на показателот на вкупните трошоци на затворениот инвестициски фонд

Член 77

Вкупниот износ на трошоците кои паѓаат на товар на затворениот фонд, се искажува како показател на вкупните трошоци, а за секоја претходна година се пресметува по следнава формула:

$$\frac{\text{Вкупен надомест за управување} + \text{вкупен износ на трошоците од членот 76 став (1) точки 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 и 11 на овој закон}}{\text{X 100}}$$

Просечна годишна нето вредност на имотот на фондот

Максимална големина на показателот на вкупните трошоци на затворениот инвестициски фонд

Член 78

(1) Показателот на вкупните трошоци на затворениот фонд не смее да биде поголем од 3,5% од просечната годишна нето вредност на имотот на фондот. По завршувањето на годишниот пресметковен период, Комисијата секоја година објавува споредбени показатели на вкупните трошоци на сите затворени фондови.

(2) Сите трошоци кои настанале во текот на годината, а го надминуваат дозволеният показател во висина од 3,5%, паѓаат на товар на друштвото за управување.

Управување со затворен инвестициски фонд

Член 79

(1) Со затворениот фонд управува друштво за управување, согласно со овој закон и статутот на затворениот фонд.

(2) Орган на управување на затворениот фонд е органот на управување на друштвото за управување согласно со одредбите од договорот склучен меѓу друштвото за управување и фондот и овој закон.

(3) Комисијата поблиску ја пропишува содржината на договорот од ставот (2) на овој член.

Органи на затворениот инвестициски фонд

Член 80

Органи на затворениот фонд се надзорен одбор и собрание.

Надзорен одбор

Член 81

(1) Надзорниот одбор на затворен фонд се состои од најмалку три члена.

(2) Најмногу 1/3 од вкупниот број на членови на надзорниот одбор на затворениот фонд, може да бидат вработени во друштвото за управување или да бидат поврзани лица со друштвото за управување.

Ограничувања за избор на членовите на надзорниот одбор

Член 82

За членови на надзорен одбор на затворен фонд, не можат да бидат избрани:

- член(ови) на управен или надзорен одбор на друштво за управување, депозитарна банка, брокерска куќа, банка со дозвола за работа со хартии од вредност и подружница на странска брокерска куќа, друштва за осигурување и приватни пензиски фондови, во периодот кога Комисијата им ја има одземено дозволата за работа, како и во период од три години од одземањето на одобрието,

- лице, односно лица на кои им е изречена прекршочна санкција забрана за вршење на дејност во врска со работење со хартии од вредност, додека трае забраната,

- лице, односно лица кои се осудени со правосилна судска пресуда за казнени дела против имотот, платниот промет и деловното работење и

- лице, односно лица кои се осудени за прекршок кој е пропишан во Законот за хартии од вредност.

Мандат на членовите на надзорниот одбор

Член 83

Членовите на надзорниот одбор на затворен фонд се именуваат со мандат од четири години, со право на избор за уште еден мандат.

Обврска за објавување на вкупниот износ на надоместоците и другите трошоци за членовите на надзорниот одбор

Член 84

(1) Во годишниот финансиски извештај на затворениот фонд, задолжително се објавуваат вкупниот износ на надоместоците и другите трошоци за членовите на надзорниот одбор, како и бројот и пазарната вредност на сите акции кои ги поседува во фондот, секој член на надзорниот одбор.

(2) На членовите на надзорниот одбор не им е дозволено да примаат награди од издавачите на хартии од вредност, во коишто затворениот фонд вложува, освен надоместоците кои му следуваат врз основа на неговиот ангажман во затворениот фонд.

Овластувања на надзорниот одбор

Член 85

(1) Членовите на надзорниот одбор на затворен фонд, покрај овластувањата предвидени во членот 380 од Законот за трговските друштва, според овој закон се овластени и за:

- заедничко застапување на фондот во односите со друштвото за управување,

- давање на согласност за склучување на договор со (правни и физички) лица кои му даваат услуги на затворениот фонд,

- надзор над реализацијата на договорот од алинејата 2 на овој став, при што надзорниот одбор има право да го раскине договорот во случај на неизвршување на обврските,

- надзор над усогласеноста на работењето на затворениот фонд со одредбите од овој закон, проспектот на фондот, како и со целите и ограничувањата на вложувањата,

- давање на согласност на одлуката со која на собранието на затворениот фонд се предлага одлучување во врска со издавање на акции и статусни промени на фондот и

- усвојување на финансиските извештаи на затворениот фонд, по предлог на друштвото за управување.

Склучување на договор со друго друштво за управување

Член 86

(1) Во случај на одземање на дозволата за работа на друштвото за управување, или доколку настане некоја друга околност која ќе го оневозможи натамошното управување на затворениот фонд, надзорниот одбор е должен во рок од 60 календарски дена од денот на одземањето на дозволата за работа на друштвото за управување, да го склучи договорот од членот 79 став (2) на овој закон, со ново друштво за управување.

(2) Доколку надзорниот одбор не постапи во согласност со ставот (1) од овој член, е должен да свика собрание на затворениот фонд.

Склучување на договор со друга депозитарна банка

Член 87

(1) Во случај на одземање на дозволата за работа на депозитарната банка на затворениот фонд, или доколку настане околност заради која депозитарната банка нема да биде во можност да го продолжи вршењето на договорените работи, надзорниот одбор е должен во рок од 60 календарски дена од денот на настанување на оваа околност, да потпише договор со друга депозитарна банка.

(2) Доколку надзорниот одбор не постапи во согласност со ставот (1) од овој член, е должен да свика собрание на затворениот фонд.

Собрание на затворен инвестициски фонд

Член 88

За надлежноста, свикувањето и одржувањето на собрание на затворениот фонд, се применуваат одредбите од Главата IV, оддел 5, пододел 4 од Законот за трговските друштва, доколку поинаку не е уредено со овој закон.

Одлуки кои ги донесува собранието на затворениот инвестициски фонд

Член 89

Собранието со мнозинство од претставените гласови кое не може да биде пониско од 3/4, од вкупниот број акции на затворениот фонд донесува одлуки во врска со:

- зголемување на годишниот надомест на друштвото за управување, над износот наведен во важечкиот проспект,

- промена на инвестициските цели на затворениот фонд,

- статусни промени на затворениот фонд и

- продолжување на рокот на траење на затворениот фонд.

Дозволени вложувања

Член 90

(1) Имотот на затворениот фонд исклучиво може да се состои од:

1) хартии од вредност;

2) удели на инвестициски фондови регистрирани во Република Македонија, земји членки на ЕУ или земји членки на ОЕЦД;

3) депозити во овластени банки во Република Македонија кои достасуваат во рок кој не е подолг од една година;

4) термински и опциски договори и други финансиски деривативни инструменти со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност и/или деривативни финансиски инструменти со кои се тргува преку шалтер под услов:

а) да се однесуваат на финансиски инструменти во кои е дозволено вложување согласно со овој член, финансиски индекси, каматни стапки, девизни курсеви или валути во кои затворениот фонд може да вложува согласно со проспектоот и статутот на фондот;

б) договорните страни во трансакциите со финансиските деривативни инструменти со кои се тргува преку шалтер да се институции кои подлежат на прудентна супервизија на регулаторното тело во Република Македонија или на државите членки на ЕУ и ОЕЦД и се овластени од страна на Комисијата или соодветните регулаторни тела во државите членки на ЕУ и ОЕЦД;

в) да подлежат на веродостојна и вистинита процена на секојдневна основа, како и да може во секое време да бидат продадени по пазарна вредност на иницијатива на затворениот фонд;

г) инструментите да се користат исклучиво за намалување или ограничување на ризикот од вложување, односно со нив да не се менува инвестиционата стратегија на затворениот фонд, целите и ограничувањата дефинирани со овој закон и статутот и проспектоот на фондот и

д) во проспектоот на затворениот фонд да се наведе дали смее да се вложува во такви инструменти, дали ќе се користат со цел за заштита од ризик или со цел за постигнување на инвестициските цели на фондот и какво е нивното влијание врз ризичноста на фондот и

5) пари на сметка во банки во Република Македонија.

(2) Комисијата поблиску ги пропишува дозволените вложувања на затворениот фонд.

Ограничувања на вложувањата на затворениот инвестициски фонд

Член 91

(1) Вложувањата на имотот на затворениот фонд подлежат на следниве ограничувања:

1) најмногу 15% од нето вредноста на имотот на затворениот фонд можат да бидат вложени во хартии од вредност или инструменти на пазарот на пари на еден ист издавач, освен:

а) во хартии од вредност или инструменти на пазарот на пари чиј издавач е или гарант е Република Македонија или единиците на локалната самоуправа и државите членки на ЕУ и државите членки на ОЕЦД, во кои може да се вложува без ограничување, доколку:

- во проспектоот и статутот на затворениот фонд јасно се наведени државите, единиците на локалната самоуправа и меѓународните организации во чии хартии од вредност и инструменти на пазарот на пари може да се вложува повеќе од 35% од нето вредноста на имотот на фондот,

- имотот на затворениот фонд се состои барем од шест различни хартии од вредност или инструменти на пазарот на пари и

- вредноста на ниту една поединечна хартија од вредност или инструмент на пазарот на пари од потточката а) на овој став не е поголема од 30% од нето вредноста на имотот на фондот и

б) ако инвестиционата политика на затворениот фонд е реплицирање на структурата на одреден индекс на акции или должнички хартии од вредност, Комисијата може да дозволи вложувања до најмногу 20% од нето вредноста на имотот на фондот во акции или должнички хартии од вредност од еден ист издавач, доколку:

- структурата на индексот е доволно диверзифицирана,

- индексот претставува соодветен репер за пазарот за кој се однесува и

- индексот е објавен на веб страницата на берзата, на која истиот се пресметува, а во акции или во должнички хартии од вредност од еден ист издавач да може да се вложува и до 35% од нето вредноста на имотот на фондот, ако е тоа неопходно за реплицирање на тој индекс. Вложувањето до 35% од нето вредноста на имотот на фондот во акции или должнички хартии од вредност од еден ист издавач е дозволено само за еден издавач, а таквиот фонд мора во проспектоот и статутот на фондот јасно да назначи дека инвестициската цел му е реплицирање на индексот;

2) лица кои формираат поврзани друштва согласно со Законот за трговските друштва и овој закон се сметаат како еден издавач согласно со членот 90 од овој закон и одредбите на овој член, при што најмногу 20% од нето вредноста на имотот на затворениот фонд можат да се вложат во хартии од вредност или инструменти на пазарот на пари чии издавачи се лицата кои формираат поврзани друштва согласно Законот за трговските друштва;

3) ограничувањата од точката 1 на овој став не се однесуваат на:

а) депозити и

б) финансиски деривативни инструменти со кои се тргува на други регулирани пазари (пазари преку шалтер);

4) најмногу 20% од нето вредноста на имотот на затворениот фонд може да се вложи како депозит во една иста банка од членот 90 став (1) точка 3 на овој закон;

5) изложеноста кон едно лице врз основа на финансиски деривативни инструменти договорени со тоа лице на други регулирани пазари не смее да биде поголема од:

а) 10% од нето вредноста на имотот ако се работи за банка од членот 90 став (1) точка 3 на овој закон и

б) 5% од нето вредноста на имотот ако се работи за некое друго правно лице;

6) вкупната вредност на вложувањата во хартии од вредност или инструменти на пазарот на пари чиј издавач е едно лице и вредноста на депозитите вложени кај тоа лице и изложеноста врз основа на финансиските деривативни инструменти со кои се тргува на други регулирани пазари договорени со тоа лице не смеат да бидат поголеми од 20% од нето вредноста на имотот на затворениот фонд;

7) ограничувањата пропишани во ставот (1) точки 1, 2, 3, 4 и 5 на овој член не смеат да се комбинираат и таквите вложувања во преносливи хартии од вредност или инструменти на пазарот на пари чиј издавач е едно лице, во депозити кај тоа лице и изложеноста врз основа на финансиски деривативни инструменти договорени со тоа лице, во ниту еден случај не смеат да надминат вкупно 35% од нето вредност на имотот на фондот;

8) најмногу 20% од нето вредноста на имотот на затворениот фонд може да биде вложена во удели на еден ист инвестициски фонд;

9) вложувањето во удели или акции на инвестициски фонд не може да биде повеќе од 25% од нето вредноста на имотот на секој поединечен фонд во кој се вложува;

10) затворениот фонд во своја сопственост не може да има повеќе од 25% од акциите со право на глас на еден ист издавач или обврзниците од еден ист издавач ;

11) вкупната изложеност на затворениот фонд кон финансиските деривативни инструменти не смее да биде поголема од 10% од нето вредноста на имотот на фондот и

12) не може да се вложува во друштва со ограничена одговорност или во хартии од вредност кои не се преносливи.

(2) Доколку имотот на затворениот фонд се вложува во удели на инвестициски фондови со кои директно или индиректно управува едно исто друштво за управување, или друго друштво за управување кое со првото е поврзано преку заедничко управување или контрола, или преку значајно директно или индиректно учество во капиталот, за таквите вложувања на товар на фондот, друштвото за управување може да не наплатува излезни или влезни надоместоци.

(3) Доколку имотот на затворен фонд се вложува во удели на други инвестициски фондови, во проспектоот на фондот мора да биде наведен максималниот надомест за управување кој може да се наплати од имотот на фондот во кој има намера да вложува, а во годишните извештаи на фондот мора јасно да биде наведен максималниот вкупен надомест за управување кој бил наплатен од фондот и од другиот фонд во кој тој фонд вложувал, искажан како процент од имотот на фондот кој го вложувал во удели или акции на другиот инвестициски фонд.

(4) Ако фондот повеќе од 40% од нето вредноста на имотот има намера да го вложува во хартии од вредност кои не се тргуваат на официјален пазар на берза, називот на фондот задолжително ги содржи зборовите „затворен фонд за вложување во хартии од вредност кои не се тргуваат на официјален пазар на берза“.

(5) Комисијата поблиску ги пропишува ограничувањата на вложувањата на затворениот фонд.

(6) Заради заштита на интересите на вложувачите во инвестициските фондови, Комисијата може да воведо дополнителни ограничувања во врска со вложувањата од овој член, во случај на глобална финансиска криза и нарушување на функционирањето на пазарот на хартии од вредност во Република Македонија, по претходна согласност од Министерството за финансии.

Пречекорување на ограничувањата

Член 92

(1) Ограничувањата на вложувањата од членот 91 на овој закон не се применуваат доколку се работи за преносливи хартии од вредност или инструменти на пазарот на пари кои затворениот фонд ги стекнува со зголемување на основната главнина од средствата на друштвото за управување.

(2) Ограничувањата на вложувањата наведени во членот 91 од овој закон можат да бидат пречекорени во првата година од основањето на затворениот фонд, при што треба да се почитуваат принципите на диверзификација на ризикот и заштита на интересите на вложувачите.

(3) Во случај на пречекорувања на ограничувањата од членот 91 на овој закон, кои се последица на движењето на цените на пазарот, друштвото за управување настојува да ги заштити интересите на акционерите.

Друштвото за управување истовремено е должно да го усогласи вложувањето на затворениот фонд во рок од една година од денот на настанатото пречекорување, притоа водејќи сметка ризикот од настанатите пречекорувања во вложувањата да го сведе на најмала можна мера.

(4) Во случај на пречекорување на ограничувањата од членот 91 на овој закон, кои се последица на трансакциите што ги склучило друштвото за управување, а кои во моментот на нивното случување ги пречекориле наведените ограничувања, друштвото за управување е должно веднаш да ги усогласи вложувањата. Доколку настанала штета, друштвото за управување е должно на затворениот фонд веднаш да му ја надомести настаната штета.

VIII. ПРИВАТЕН ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНД

Поим за приватен инвестициски фонд

Член 93

(1) Приватен инвестициски фонд (во натамошниот текст: приватен фонд) претставува посебен имот, без својство на правно лице, формиран со цел за прибирање на парични средства преку приватна понуда за продавање на документи за удел во фондот, чии средства се вложуваат во согласност со целите на вложување утврдени со проспектоот на приватниот фонд. Сопствениците на документите за удел имаат право, покрај правото на удел во добивката на приватниот фонд, да бараат и исплата на уделот и на тој начин да истапат од фондот, на начин и под услови утврдени со проспектоот на фондот.

(2) Приватниот фонд се регистрира во Регистарот на фондови во Република Македонија.

Основање и работење на приватен инвестициски фонд

Член 94

(1) Приватен фонд се основа само на одредено време кое не може да биде пократко од осум години.

(2) Големината на приватниот фонд изнесува најмалку 500.000 евра во денарска противвредност. Под големина на фондот се подразбира запишаната максимална обврска за уплати на сите инвеститори по сите основи за целото време на постоење на фондот.

(3) Минималната преземена договорена обврска на вложување на секој поединечен инвеститор во приватниот фонд не може да биде помала од 50.000 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија на денот на уплатата, која инвеститорот е должен да ја реализира на повик на друштвото за управување со приватни фондови во согласност со одредбите на проспектоот.

(4) Максималниот број на инвеститори во приватниот фонд е 20 инвеститори.

(5) Приватен фонд основа и со него управува друштво за управување со приватни фондови.

(6) За основање на приватен фонд друштвото за управување со приватни фондови донесува статут и проспектоот на фондот.

(7) Приватниот фонд може да се задолжува без ограничување.

(8) На приватниот фонд не се применуваат одредбите од Главата V членови 52, 53, 54, 55 и 56 и одредбите од главите VI, VII, IX, X, XI, XII, XIII и XIV на овој закон.

Статут на приватниот инвестициски фонд

Член 95

Со статутот на приватниот фонд се уредува работењето на приватниот фонд, правната положба на сопствениците на документите за удел во приватниот фонд, правните односи на приватниот фонд со друштвото за управување со приватни фондови, како и други прашања од интерес за остварување на целите на фондот, а особено:

- 1) називот на приватниот фонд, фирмата на друштвото за управување со приватни фондови;
- 2) целите на приватниот фонд;
- 3) намената и принципите на вложување на средствата;
- 4) видот и главните елементи на документите за удел;
- 5) постапката и условите за издавање и продавање на документите за удели;
- 6) правилата за пресметување и за користење на приходите на приватниот фонд;
- 7) правила за утврдување на нето вредноста на имотот на приватниот фонд;
- 8) начинот на пресметување на износот на надоместоците и трошоците на друштвото за управување со приватни фондови или трети лица на товар на имотот на приватниот фонд;
- 9) начинот на исплата на добивката на сопствениците на документите за удели;
- 10) висината на запишаната максимална обврска и правата и обврските на друштвото за управување со приватни фондови;
- 11) начинот и постапката на информирање на сопствениците на документите за удел;
- 12) начинот на распоредување на добивката на приватниот фонд и
- 13) времето за кое се основа приватниот фонд.

Проспект на приватниот инвестициски фонд

Член 96

Проспектот на приватниот фонд ги содржи податоците од членот 95 на овој закон, како и детални информации и податоци за целите и политиката на приватниот фонд и други информации што се однесуваат на приватниот фонд, а што можат да влијаат на одлуката на вложувачот за вложување во фондот.

Управување со приватен инвестициски фонд

Член 97

Со приватниот фонд во негово име и за негова сметка управува друштво за управување со приватни фондови во согласност со договорот за управување склучен со приватниот фонд, проспектот и статутот на приватниот фонд.

Финансиски извештаи на приватниот инвестициски фонд

Член 98

(1) Друштвото за управување со приватни фондови изготвува ревидирани годишни финансиски извештаи за секој приватен фонд со кој управува.

(2) Друштвото за управување со приватни фондови е должно да ги достави до вложувачите на приватниот фонд ревидираните годишни финансиски извештаи за секој фонд со кој управува во рок од три месеца од усвојување на завршната сметка на приватниот фонд.

(3) Финансиските извештаи се изготвуваат во согласност со меѓународните сметководствени стандарди.

IX. УТВРДУВАЊЕ НА ВРЕДНОСТА НА ИМОТОТ И ЦЕНА НА УДЕЛИТЕ И АКЦИИТЕ ВО ИНВЕСТИЦИСКИТЕ ФОНДОВИ

Временски периоди кога се утврдува вредноста на имотот на инвестициските фондови

Член 99

(1) Друштвото за управување е должно за отворениот фонд да ја утврди вредноста на имотот на фондот, сите обврски и надоместоци на фондот настанати пред утврдувањето на нето вредноста на имотот по удел, односно цената на уделот.

(2) Вредноста на нето имотот на отворениот фонд се пресметува секој ден во време утврдено во проспектот. Друштвото за управување е должно наредниот работен ден да ја извести Комисијата за вредноста на имотот на отворениот фонд, состојбата на надоместоците и обврските, цената на уделите на отворениот фонд на денот на пресметувањето.

(3) Вредноста на нето имотот на затворениот фонд се пресметува најмалку еднаш месечно, во време утврдено во проспектот.

(4) Комисијата за хартии од вредност поблиску ја пропишува методологијата за процена на нето вредноста на имотот на фондот, како и зачестеност на нејзиното утврдување.

Одговорност за пресметување на вредноста на имотот на инвестицискиот фонд, односно цената на уделите или акциите

Член 100

(1) Вредноста на имотот на отворениот и затворениот фонд, односно цената на уделите или акциите ја пресметува друштвото за управување.

(2) Пресметувањето на вредноста од ставот (1) на овој член ја контролира и ја потврдува депозитарната банка која истовремено е одговорна и за точноста на пресметките кои се доставуваат до Комисијата. Депозитарната банка потпишува и задржува еден примерок од документот за утврдената вредност на имотот на инвестицискиот фонд кој мора да го даде на увид на Комисијата.

(3) Ревизорот на инвестицискиот фонд е должен да изврши проверка на примената на начелата и методологијата за утврдување на вредноста на портфолиото на фондот, точноста на начините за утврдување на цената на акциите или уделите и другите надоместоци и трошоци предвидени со проспектот или статутот на фондот.

Начела и методологија за утврдување на вредноста на портфолиото на инвестицискиот фонд

Член 101

(1) Кај хартиите од вредност вклучувајќи ги и акциите на затворениот фонд утврдувањето на вредноста на имотот на фондот се врши врз основа на пазарната цена која е формирана на регулиран пазар.

(2) Кај хартиите од вредност за кои не постои пазарна цена која ги исполнува условите од ставот (1) на овој член, за утврдување на вредноста се зема предвид цената на последната трансакција која е извршена во тој инвестициски фонд.

(3) Во случај на депозити и готовина, краткорочни побарувања и обврски, приходи и расходи за идниот период, за утврдување на вредноста на имотот на инвестицискиот фонд, се применува номиналната вредност зголемена за пресметаната камата.

(4) За утврдување на вредноста на терминските и опциските договори за работи за кои не може да се утврди пазарна цена, Комисијата ги пропишува методите за пресметка на вредноста на имотот.

(5) При утврдување на вредноста на имотот на отворениот фонд се применува цената на уделите.

(6) Девизните средства се пресметуваат во денари по средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на утврдување на вредноста на имотот на инвестицискиот фонд.

(7) Во случај на други видови на имот за кои не постои пазарна цена, се проценува фер вредност на имотот. Постапката за утврдување на фер вредноста на имотот вклучува методи на дисконтирана парична вредност споредена со сличен имот за кој е позната пазарната цена, метод за процена на опциите или друг метод кој го пропишува Комисијата.

(8) Начелата и методологијата за утврдување на вредноста на имотот се наведуваат во проспектоот и во статутот на инвестицискиот фонд и треба соодветно да се применуваат при секоја пресметка на вредноста на имотот на фондот.

(9) Комисијата ги пропишува начелата и методологијата за утврдување на вредноста на имотот на затворениот и отворениот фонд, како и начинот на формирање на пазарната цена на уделите во отворениот фонд, односно акциите во затворениот фонд, притоа применувајќи ги различните методи за пресметување на вредноста на имотот на поединечните видови на фондови.

Нето вредност на имотот на инвестицискиот фонд и вредноста по акции, односно удели во фондот

Член 102

(1) Кај отворениот фонд нето вредноста на имотот на фондот е вредноста на имотот на фондот намалена за обврските. Нето вредноста по удел е нето вредност на имотот на фондот поделена со бројот на уделите на фондот во моментот на пресметување на нето вредноста на имотот на фондот.

(2) Нето вредноста на имотот на затворениот фонд е вредноста на имотот на фондот намалена за обврските. Нето вредноста по акција на фондот е нето вредност на имотот на фондот рамномерно распоредена на секоја издадена акција од фондот во моментот на пресметување на нето вредноста на имотот на фондот.

Почетна понуда и утврдување на цената на уделите или на акциите на инвестицискиот фонд

Член 103

(1) Времетраењето на почетната, односно иницијалната понуда на удели кај отворениот фонд, односно акции кај затворениот фонд не смее да трае подолго од 60 календарски дена. Во текот на тој период вкупниот износ на прибраните парични средства се чува како депозит и не смее да се вложуваат се додека фондот не ја надмине најниската вредност на имотот на фондот утврдена со овој закон.

(2) Цената на акцијата при иницијалното, односно прво издавање на акции кај затворениот фонд е номиналната цена на акцијата. Цената на подоцнежните издавања е пазарна цена на акциите.

(3) При иницијалната, односно почетната понуда кај отворениот фонд цената на издавањето на уделите ја утврдува друштвото за управување и ја објавува во проспектоот на фондот. После почетната понуда на удели, цената на уделите во отворениот фонд е единствена цена еднаква на нето вредноста на имотот на фондот по удел, која се пресметува врз основа на пазарната цена на сите хартии од вредност од портфолиото на фондот.

Цена на уделите во отворениот инвестициски фонд

Член 104

(1) Продажбата и откупот на уделите кај отворениот фонд се врши во работни денови по цена пресметана согласно со членот 103 став (3) од овој закон и со проспектоот на фондот при што друштвото ги наплатува и пресметува влезниот и излезниот надомест.

(2) Продажба, односно откуп на удели во отворениот фонд не е дозволено да се врши за износ помал или поголем од моменталната важечка цена по удел. Цената на уделот може да варира зависно од промената на нето вредноста на имотот пресметана на начин пропишан од Комисијата.

(3) Цената на удели во отворениот фонд се пресметува кога нето вредноста на имотот на фондот ќе се подели со бројот на издадените удели, при што нето вредности на имотот на фондот е пресметана согласно со членот 102 од овој закон, а бројот на издадени удели е еднаков на бројот на уделите во моментот на пресметување на цената, земајќи ги предвид сите продажби и откупи извршени од моментот на последната пресметка до моментот на пресметката на новата цена.

Продажба на удели во отворениот инвестициски фонд

Член 105

(1) Продажбата на уделите на отворениот фонд се врши по цена која е во согласност со проспектоот на фондот и која е утврдена на денот на кој е извршена уплатата на сметката на фондот, зголемена за влезен надоместок доколку истиот се наплатува.

(2) Уплатата во отворениот фонд се врши исклучиво во парични средства.

Откуп на удели во отворениот инвестициски фонд

Член 106

(1) Откупот на уделите во отворениот фонд се врши според цената што одговара на вредноста на уделот утврдена првиот нареден ден на процена по поднесување на барањето за откуп на уделот.

(2) Средствата од откупот на удели се исплатуваат на сметка на сопственикот на откупените удели во рок од седум календарски дена од приемот на барањето за откуп.

Потврда за продажба и откуп на уделите

Член 107

(1) Потврдата за продажба и откуп на удели се издава од страна на друштвото за управување, а на барање на вложувачот најдоцна во рок од пет дена по извршување на уплата во отворениот фонд, односно исплатата од фондот.

(2) Потврдата за продажба и откуп на удели од ставот (1) на овој член содржи:

- назив на инвестицискиот фонд,
- податоци за сопственикот на уделите,
- податоци за овластениот полномошник,
- дата на потврдата за купување на удел,
- цена на документите за удел,
- надоместок за издавање на документите за удел,
- број на добиени документи за удели,
- фирма и седиште на друштвото за управување,
- место и дата на издавање на потврдата и
- потпис на овластено лице од друштвото за управување.

Неточна пресметка на цената на уделите во отворениот инвестициски фонд

Член 108

Доколку цената на уделите во отворениот фонд неточно се пресмета за повеќе од 1% во однос на вредноста добиена со примена на начинот од членот 102 на овој закон, Комисијата ќе му наложи на друштвото за управување и на депозитарната банка за таквата неточна пресметка да:

- ја исплати разликата во цена на секој вложувач на кого при откупот на удели му е исплатена помала цена по удел во однос на точната вредност добиена со примена на начинот наведен во членот 102 од овој закон и
- му признае сразмерен дел на дополнителни удели за надомест на штетата на секој вложувач на кого при купување на уделите му е пресметана висока цена по удел во однос на точната вредност добиена со примена на начинот наведен во членот 102 од овој закон.

Прекин на продажбата и откупот на удели во отворениот инвестициски фонд и нивно времетраење

Член 109

(1) Продажбата и откупот на уделите во отворениот фонд може да се прекине доколку друштвото за управување и депозитарната банка сметаат дека не е можно да се утврди точната цена на имотот од портфолиото на фондот, поради што престанува продажбата и откупот на удели во интерес на сопствениците или потенцијалните сопственици на удели.

(2) Прекинет на продажбата и откупот на удели, друштвото за управување треба да ја пријави на Комисијата и да ја објави во најмалку два дневни весника во Република Македонија. Прекин на продажбата и откупот на удели, друштвото за управување може да изврши по добивање на согласност од Комисијата и за истиот писмено да ги извести сопствениците на документите за удел.

(3) Комисијата може да му наложи на друштвото за управување и на депозитарната банка привремено да ја прекине продажбата и откупот на удели, доколку се стекне со сознанија, или има оправдани причини за сомнеж дека на вложувачите им се нанесува штета поради неточната пресметка на цената на уделите во отворениот фонд.

(4) Прекинет на продажбата и откупот на удели од овој член треба да заврши откако друштвото за управување и депозитарната банка ќе оценат дека е можно да се одреди точната цена на имотот од портфолиото на отворениот фонд, а најдоцна во рок од 28 дена од почетокот на престанокот, освен ако Комисијата не се согла-

си за продолжување на назначениот рок. Известувањето за продолжување на продажбата и откупот на удели во отворениот фонд е потребно да се објави во најмалку два дневни весника во Република Македонија.

(5) За времето додека трае прекинет на продажбата и откупот на уделите, друштвото за управување може да продолжи со примање на барања за продажба или откуп на удели кои ќе се реализираат по завршување на прекинет на откупот или продажбата на уделите, при што на налогодавачите треба да им се стави на знаење дека нивните налози нема да бидат извршени во роковите предвидени со проспектоот и статутот на отворениот фонд.

(6) Комисијата поблиску ја пропишува постапката за прекин и продолжување на продажбата и откупот на удели во отворениот фонд.

X. ОБЈАВУВАЊЕ И ИЗВЕСТУВАЊА ЗА СОПСТВЕНИЦИТЕ НА УДЕЛИ И ЗА АКЦИОНЕРИТЕ ВО ИНВЕСТИЦИСКИТЕ ФОНДОВИ

Објавување на цените на акциите и уделите во инвестициските фондови

Член 110

(1) Утврдената цена на уделите во отворениот фонд се објавува секогаш кога е извршено купување или продажба на уделите во отворениот фонд, а најмалку два пати месечно, а цената на акцијата во затворениот фонд мора да биде објавена најмалку еднаш месечно.

(2) Објавувањето од ставот (1) на овој член се врши на веб страницата на друштвото за управување, наведена во проспектоот на инвестицискиот фонд.

(3) Комисијата поблиску ги пропишува содржината и времето на објавување на цената на акциите и уделите во инвестицискиот фонд.

Објавување на нето вредноста на имотот по удел, односно акција во инвестициските фондови

Член 111

Друштвото за управување има обврска нето вредноста на имотот по удел во отворениот фонд и нето вредноста на имотот по акција во затворениот фонд веднаш по нивната пресметка јавно да ги објави согласно со членот 110 став (2) од овој закон.

Известување на сопствениците на удели и на акционерите

Член 112

(1) На барање на вложувачите во инвестициските фондовите им се доставуваат полугодишни и ревидирани годишни извештаи.

(2) Извештаите од ставот (1) на овој член треба да им бидат достапни на вложувачите во инвестицискиот фонд на местата наведени во проспектоот на инвестициски фонд.

Рокови за изработка и содржина на полугодишни и на ревидираните годишни извештаи

Член 113

(1) Полугодишните извештаи за друштвото за управување и сите фондови со кои тоа управува се доставуваат до Комисијата во рок од два месеца од завршувањето на полугодишниот пресметковен период.

(2) Ревидирани годишни извештаи за друштвото за управување и сите фондови со кои тоа управува се доставуваат до Комисијата во рок од четири месеца од завршувањето на пресметковната година.

Содржина на финансиските извештаи кај отворениот инвестициски фонд

Член 114

(1) Полугодишните и ревидираните годишни извештаи на отворениот фонд треба да содржат:

а) извештај за имотот и обврските (билансот на состојба) за тековниот пресметковен период споредено со претходниот пресметковен период;

б) извештај за вкупниот приход за тековниот пресметковен период, спореден со претходниот пресметковен период;

в) податоци за портфолиото, распоредено според видот и ликвидноста на имотот и клучни промени на портфолиото во тековниот период;

г) показател за вкупните трошоци за пресметковниот период;

д) податоци за секој овластен учесник во тргување со хартии од вредност, преку кој инвестицискиот фонд реализирал повеќе од 10% од своите трансакции во тековната календарска година со наведување на:

- вкупната вредност на сите трансакции извршени од страна на секој овластен учесник, искажани како процент од вкупната вредност на сите трансакции на инвестицискиот фонд во таа година и

- провизија платена на овластениот учесник, искажана како процент од вкупната вредност на трансакциите извршени со негово посредство;

ѓ) преглед за движењата на вредноста на имотот на отворениот фонд;

е) број на издадени удели на почетокот и на крајот на пресметковниот период и

ж) цена по удел на почетокот и на крајот на пресметковниот период.

(2) Покрај податоците од ставот (1) на овој член ревидираниот годишен извештај на отворениот фонд треба да содржи и:

а) највисока и најниска вредност на имотот на отворениот фонд и цена по удел во фондот од тековниот период за изменатите пет календарски години;

б) извештај на органот на управување со образложение за постигнатиот деловен резултат на отворениот фонд, промена во портфолиото и планираната стратегија на вложувања во наредниот период и

в) споредбен преглед на работењето за изменатите три календарски години со прикажување на следниве податоци на крајот на секоја деловна година:

- вкупна нето вредност на имотот од портфолиото,

- нето вредност на имотот на отворениот фонд по

удели,

- показатели за вкупните трошоци и

- распределба на приходите, односно добивката исплатена по удел во тековната година.

(3) Комисијата поблиску го пропишува сметковниот план, содржината на одделните сметки во сметковниот план на отворените фондови, како и формата и содржината на финансиските извештаи на отворените фондови.

Содржина на финансиските извештаи кај затворениот инвестициски фонд

Член 115

(1) Полугодишните и ревидираните годишни извештаи на затворениот фонд треба да содржат:

а) извештај за имотот и обврските (билансот на состојба) за тековниот пресметковен период споредено со претходниот пресметковен период;

б) извештај за вкупниот приход за тековниот пресметковен период, спореден со претходниот пресметковен период;

в) податоци за портфолиото, распоредено според видот и ликвидноста на имотот и клучни промени на портфолиото во тековниот период;

г) показател за вкупните трошоци за пресметковниот период;

д) податоци за секој овластен учесник во тргување со хартии од вредност, преку кој инвестицискиот фонд реализирал повеќе од 10% од своите трансакции во тековната календарска година со наведување на:

- вкупната вредност на сите трансакции извршени од страна на секој овластен учесник, искажани како процент од вкупната вредност на сите трансакции на инвестицискиот фонд во таа година и

- провизија платена на овластениот учесник, искажана како процент од вкупната вредност на трансакциите извршени со негово посредство и

ѓ) највисоката и најниската цена по акција во секоја од претходните три деловни години.

(2) Покрај податоците од ставот (1) на овој член, ревидираниот годишен извештај на затворениот фонд треба да содржи и:

а) највисока и најниска вредност на имотот на затворениот фонд и цена по акција во фондот од тековниот период за изменатите пет календарски години;

б) извештај на органот на управување со образложение за постигнатиот деловен резултат на затворениот фонд, промена во портфолиото и планираната стратегија на вложувања во наредниот период и

в) споредбен преглед на работењето за изменатите три календарски години со прикажување на следниве податоци на крајот на секоја деловна година:

- вкупна нето вредност на имотот од портфолиото,

- нето вредност на имотот на затворениот фонд по

акции,

- показатели за вкупните трошоци и

- распределба на приходите, односно добивката исплатена по акција во тековната година.

(3) Комисијата поблиску го пропишува сметковниот план, содржината на одделните сметки во сметковниот план на затворените фондови, како и формата и содржината на финансиските извештаи на затворените фондови.

XI. РЕГИСТАР НА УДЕЛИ ВО ОТВОРЕН ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНД

Одговорност за водење на регистар на удели во отворен инвестициски фонд

Член 116

Друштвото за управување е должно да води регистар на удели во отворениот инвестициски фонд.

Начин на запишување во регистарот на удели во отворениот инвестициски фонд

Член 117

(1) Правата од уделите во отворениот фонд се стекнуваат со запишување во регистарот на удели во отворениот инвестициски фонд што го води друштвото за управување.

(2) Друштвото за управување на сопствениците на удели во отворениот фонд еднаш годишно им доставува извештај за состојбата и за тргувањето со уделите во фондот кои се во нивна сопственост.

(3) На барање на сопствениците на удели или на нивниот овластен застапник, а на нивен трошок друштвото за управување е должно да им достави извештај за состојбата и за тргувањето со уделите во отворениот фонд кои се во нивна сопственост.

(4) Друштвото за управување е должно да им овозможи увид во регистарот на удели во отворениот инвестициски фонд на депозитарната банка и на Комисијата.

Пренос на уделите на отворен инвестициски фонд на друго лице

Член 118

(1) Уделите во отворените фондови не може слободно да се пренесуваат, освен по основ на наследство или договор за поклон. Таквиот пренос ќе има правно дејство по неговото запишување во регистарот на удели во отворениот инвестициски фонд и во друштвото за управување.

(2) Друштвото за управување е должно да ги чува документите во врска со сите запишувања во регистарот на удели на отворениот фонд во текот на периодот во кој може да се поднесе тужба за поништување на уписот во регистарот на удели, а доколку таквата тужба е поднесена истите ги чува до донесување на правосилната судска одлука.

(3) Комисијата поблиску ги пропишува формата, содржината и начинот на водење на регистарот на удели во отворен инвестициски фонд, како и објавување на податоците од регистарот.

XII. ПРИПОЈУВАЊЕ И ЛИКВИДАЦИЈА НА ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ

Припојување на отворени инвестициски фондови

Член 119

(1) Два отворени фонда можат да се припојат, доколку:

- друштвото за управување донело одлука за нивно припојување,
- Комисијата даде претходно одобрение за нивно припојување и
- депозитарните банки на отворените фондови кои се припојуваат дадат согласност за нивното припојување.

(2) Кога еден отворен фонд се припојува кон друг, првиот фонд се ликвидира и средствата од неговата сметка се пренесуваат на сметката на вториот фонд.

(3) Не може да се врши припојување:

- на отворен со затворен фонд,
- на фондови кои имаат различни инвестициски политики и
- доколку инвеститорите би биле оштетени од припојувањето врз основа на оцена од Комисијата.

(4) Комисијата поблиску ја пропишува постапката за припојување на отворените инвестициски фондови.

Ликвидација на отворени инвестициски фондови

Член 120

(1) Ликвидацијата на отворениот фонд ја спроведува друштвото за управување, освен во случаите кога друштвото за управување е во стечај или Комисијата привремено или трајно му ја одзела дозволата за работа.

(2) Во случај да не може да се спроведе ликвидација на отворениот фонд од друштвото за управување од причини наведени во ставот (1) на овој член, ликвидацијата ја спроведува депозитарната банка.

(3) Доколку депозитарната банка на отворениот фонд е под стечај или Народната банка на Република Македонија привремено или трајно и ја одзела дозволата за работа на депозитарната банка на отворениот фонд, ликвидацијата ја спроведува ликвидатор на отворениот фонд именуван од страна на Комисијата.

(4) Комисијата поблиску ги пропишува постапката, трошоците и роковите за ликвидација на отворените фондови.

Права, обврски и одговорност на ликвидаторот

Член 121

(1) Ликвидаторот е должен во рок од седум дена од донесување на одлуката за ликвидација, да ја извести Комисијата и сите вложувачи во отворениот фонд, во случај кога како ликвидатор се јавува друштвото за управување или депозитарната банка.

(2) Ликвидаторот кој е назначен од страна на Комисијата е должен во рок од седум дена од денот на назначување, за ликвидацијата на отворениот фонд да ги извести сите вложувачи во отворениот фонд.

(3) По донесување на одлуката за ликвидација, се забранува секоја продажба или откуп на уделите во отворениот фонд, освен барањата кои се примени по утврдување на последната цена, а пред донесување на одлуката за ликвидација, со што трансакциите со имотот на фондот можат да се извршуваат исклучиво за потребите на ликвидацијата на фондот.

(4) Од денот на донесување на одлуката за ликвидација, односно од денот на назначување на ликвидатор на отворениот фонд не се наплатуваат надоместоци, освен надоместокот на депозитарната банка, трошоци за постапката за ликвидација и нејзината ревизија и трошоците за поднесување на полугодишни или ревидирани годишни извештаи на вложувачите во фондот, настанати во текот на траењето на постапката за ликвидација на фондот.

(5) Ликвидаторот е должен до Комисијата да достави завршен извештај за ликвидацијата и за спроведување на ликвидацијата.

Завршување на постапката за ликвидација на отворениот инвестициски фонд

Член 122

Во постапката за спроведување на ликвидацијата на отворениот фонд, целиот имот на фондот се продава, а обврските на фондот достасани до денот на донесување на одлуката за ликвидација се намираваат.

Распределаба на преостанатата нето вредност на имотот на отворениот инвестициски фонд

Член 123

Преостанатата нето вредност на имотот на отворениот фонд се распределува на сопствениците на удели сразмерно на нивните удели во фондот по спроведување на постапката од членот 121 на овој закон.

Спојување и ликвидација на затворен инвестициски фонд

Член 124

Спојувањето и ликвидацијата на затворениот фонд се спроведува во согласност со одредбите на Законот за трговските друштва.

XIII. ПРОДАЖБА НА УДЕЛИ, ОДНОСНО АКЦИИ ВО ИНВЕСТИЦИСКИТЕ ФОНДОВИ

Овластени лица за продажба на удели, односно акции во инвестицискиот фонд

Член 125

(1) Продажбата на уделите во отворениот, односно акциите во затворениот фонд ја вршат друштвата за управување.

(2) Покрај друштвото за управување продажбата на уделите, односно акциите во инвестициски фонд можат да ја вршат правни лица кои склучуваат договор за посредување со друштвото за управување, и тоа:

- овластена банка согласно со Законот за банките,
- брокерска куќа со дозвола за работа добиена од Комисијата и
- подружница на странска брокерска куќа која има добиено дозвола за работа од Комисијата.

Прекин на вршење на работите на продажбата на удели, односно акции во инвестицискиот фонд

Член 126

(1) Правните лица од членот 125 став (2) на овој закон не смеат да вршат работи на продажба на удели во отворениот, односно акции во затворениот фонд во време во кое привремено им е одземена дозволата за работа.

(2) Правните лица од членот 125 став (2) на овој закон за одземањето на дозволата за работа треба веднаш да го известат друштвото за управување со кое склучиле договор за продажба.

Начин и услови на продажбата

Член 127

Правните лица од членот 125 став (2) на овој закон овластени за продажба на удели, односно акции во инвестицискиот фонд се должни:

- да им овозможат увид на инвеститорите во сите релевантни документи и податоци, проспектот, извештаите, цените и евентуално други податоци неопходни за инвеститорите при носење на одлуката за инвестирање,
- да проверат дали обрасците за барањето за откуп се правилно пополнети,
- навремено да ги достават налозите за продажба и откуп на друштвото за управување,
- во промовирање и давање на податоци за инвестицискиот фонд да ги користат исклучиво проспектот, извештаите и рекламните материјали кои ќе ги одобри друштвото за управување,
- да не даваат лажни податоци или податоци кои вложувачите можат да ги доведат во заблуда за состојбата на инвестицискиот фонд, ниту податоци за целите на вложувањата, ризиците, цената, приходите или кои било други податоци поврзани со фондот или со друштвото за управување, ниту податоци кои отстапуваат од содржината на проспектот, статутот или извештаите на фондот,
- да одговараат пред друштвото за управување за грешките или пропустите на своите вработени за секое непридржување кон овој закон,
- да ги запознаат потенцијалните инвеститори за износот на провизија за извршување на продажбата на уделите или акциите во инвестицискиот фонд, и тоа како процент од влезниот надомест, годишниот надомест за управување или излезниот надомест,

- да обезбедат дека предложениот инвестициски фонд или фондови одговараат на потребата на заинтересираните лица и
- да постапуваат во согласност со овој закон.

Надомест на лица овластени за продажба на акции или удели во инвестицискиот фонд

Член 128

Правните лица од членот 125 став (2) на овој закон примаат надомест за работата исклучиво од друштвото за управување.

XIV. КОНТРОЛА И НАДЗОР

1. Контрола од страна на Комисијата за хартии од вредност

Член 129

(1) Комисијата врши контрола над работењето на друштвата за управување, отворените и затворените фондови и депозитарната банка во делот на работењето на инвестицискиот фонд.

(2) Регулаторното тело од земјата членка на ЕУ или на ОЕЦД надлежно за контролирање на учесниците на пазарот на капитал може да бара од Комисијата да спроведе постапка за контрола над работењето на подружницата со цел на тој начин да се забрза и поедностави постапката за контрола во согласност со начелата за ефикасност, економичност и постапување во предвидениот рок. Под исти услови може да се овластат и лица овластени од страна на регулаторното тело од земјата членка на ЕУ или на ОЕЦД за учество во постапката на контрола.

(3) Комисијата може без ограничување да ги прегледува деловните книги и другите документи на друштвата за управување, инвестицискиот фонд и депозитарните банки во делот на работењето на инвестицискиот фонд.

Начин на вршење на контролата

Член 130

(1) Комисијата може да врши редовна и вонредна контрола.

(2) Според начинот на извршување контролата може да биде посредна и непосредна.

(3) Посредната контрола опфаќа континуирано следење и проверка на податоците од извештаите, извесувањата, деловните евиденции и другите документи кои друштвата за управување, отворените и затворените фондови и депозитарната банка во делот на работењето на инвестицискиот фонд се должни да ги доставуваат до Комисијата согласно со овој закон.

(4) Непосредната контрола се спроведува преку вршење директен увид на податоците од редовното работење во просториите на контролираниот учесник на пазарот на хартии од вредност заради утврдување на законитоста во неговото работење. Непосредната контрола може да се врши со или без претходна најава, по своја оцена и како дел од редовното работење на Комисијата.

(5) Трошоците на контролата се на товар на друштвото за управување.

(6) Комисијата поблиску го пропишува начинот и постапката за вршење на контролата од ставот (3) на овој член.

Мерки на Комисијата

Член 131

(1) Ако при контролата од членот 129 на овој закон Комисијата утврди неправилности во работењето, или во водењето на деловните книги ќе донесе решение со кое ќе му наложи на друштвото за управување, односно на депозитарната банка, утврдените неправилности и незаконитости во нивното работење да ги отстрани во определен рок, но не подолг од 30 календарски дена.

(2) Друштвото за управување, односно депозитарната банка е должно во рокот од ставот (1) на овој член да ги отстрани неправилностите и да ја извести Комисијата, со приложување на докази дека недостатоците или неправилностите се отстранети или исправени.

(3) Освен мерката од ставот (1) на овој член Комисијата може да донесе и решение за привремена забрана на работењето на друштвото за управување или депозитарната банка во делот на работењето на инвестициските фондови.

(4) Против решението на Комисијата од ставот (3) на овој член може да се изјави жалба до Комисијата за решавање на жалби од областа на пазарот на хартии од вредност во рок од 15 работни дена од денот на приемот на истото.

(5) Жалбата од ставот (4) на овој член не го одлага извршувањето на решенијата од овој член.

Јавна опомена на друштвото за управување со инвестициски фондови

Член 132

(1) Комисијата може да донесе решение за изрекување јавна опомена на друштвото за управување и на извршниот член на одборот на директори, односно на претседателот на управниот одбор на друштвото за управување.

(2) При одлучувањето за изрекување јавна опомена Комисијата ја зема предвид тежината на повредата и околноста дали на друштвото за управување и на извршниот член на одборот на директори, односно на претседателот на управниот одбор на друштвото за управување веќе им е изречена јавна опомена.

(3) Комисијата јавно го објавува диспозитивот од решението по неговата конечност во најмалку два дневни весника во Република Македонија.

Јавна опомена на депозитарната банка

Член 133

(1) Комисијата може да донесе решение за изрекување јавна опомена на депозитарната банка во делот на работењето со инвестициските фондови и на директорот на организациониот дел од банката кој ја врши услугата чувар на имот.

(2) При одлучувањето за изрекување јавна опомена Комисијата ја зема предвид тежината на повредата и околноста дали на депозитарната банка во делот на работењето со инвестициските фондови и на директорот на организациониот дел од банката кој ја врши услугата чувар на имот им е изречена јавна опомена.

(3) Комисијата јавно го објавува диспозитивот од решението по неговата конечност во најмалку два дневни весника во Република Македонија.

Обврски за известување

Член 134

(1) Друштвата за управување и депозитарната банка се должни редовно да доставуваат извештаи за своето работење до Комисијата.

(2) Комисијата може привремено да ја одземе дозволата за работа на друштвото за управување и одобрението за избор на депозитарната банка заради непочитувањето на обврската од ставот (1) на овој член.

(3) Комисијата поблиску ги пропишува задолжителната содржина, формата и роковите за доставување на извештаите за работењето од страна на инвестициските фондови, друштвата за управување и депозитарната банка.

2. Надзор

Овластување за спроведување надзор

Член 135

(1) Комисијата е овластена да спроведува надзор заради утврдување дали друштвото за управување, депозитарната банка и затворениот фонд го прекршиле овој закон и подзаконските акти донесени врз основа на овој закон.

(2) Надзорот го вршат овластени лица вработени во Комисијата.

XV. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Прекршочен орган

Член 136

(1) За прекршоците утврдени во членовите 138, 139, 140, 141, 142 143, 144 и 145 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Комисијата за хартии од вредност (во натамошниот текст: Прекршочниот орган).

(2) Прекршочната постапка од ставот (1) на овој член пред Прекршочниот орган ја води Комисија за одлучување по прекршок (во понатамошниот текст: Прекршочната комисија).

(3) За изборот и работата на Прекршочната комисија се применуваат одредбите од Законот за хартии од вредност што се однесуваат на прекршочниот орган.

Посредување

Член 137

(1) За прекршоците утврдени во овој закон, овластените лица за спроведување на контрола и надзор од страна на Комисијата, во рамките на своите овластувања, можат на сторителот на прекршокот да му понудат посредување и постигнување согласност со која сторителот на прекршокот треба да ја плати глобата, другите давачки или да ги отстрани последиците од прекршокот.

(2) За постапката за посредување се применуваат одредбите од Законот за хартии од вредност што се однесуваат на постапката за посредување.

Член 138

(1) Глоба во износ од 7.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото за управување, ако:

1) ги пренесе за извршување активностите од членот 6 став (1) точка 1 на овој закон на трети лица;

2) започне да врши работи поврзани со управување на инвестициски фонд пред добивање на дозвола за работа од Комисијата согласно со одредбите од членот 9 став (1) на овој закон;

3) не ја почитува процедурата за должностите врзани со работењето, согласно со одредбите од членот 21 на овој закон;

4) врши дејности и работи кои се забранети согласно со одредбите од членот 25 став (1) на овој закон;

5) не ги доставува извештаите до Комисијата согласно со членот 27 од овој закон;

6) не ја извести депозитарната банка за намерата за прекин на депозитарниот договор во рокот наведен во членот 45 став (1) од овој закон;

7) нуди акции или удели во инвестицискиот фонд пред да добие одобрение за објава на проспекто од страна на Комисијата согласно со членот 54 од овој закон;

8) започне со промотивните активности без претходно доставување на содржината на рекламата до Комисијата, согласно со членот 55 став (2) од овој закон;

9) постапува спротивно на одредбите од членот 56 на овој закон;

10) освен влезен, излезен надоместок и трошоци за печатење на образци за запишување на удели согласно со членот 61 од овој закон, наплаќа и други трошоци кои не се утврдени со статутот и проспекто на фондот;

11) влезниот и излезниот надомест се наплатат спротивно на одредбите од членот 61 на овој закон;

12) наплатува надоместоци спротивно на одредбите од членот 62 на овој закон;

13) книжи трошоци на товар на отворениот фонд, а кои не се опфатени со одредбите во членот 62 од овој закон;

14) показателот на вкупните трошоци на отворениот фонд ја пречекори границата одредена во членот 64 од овој закон;

15) вложува во имот надвор од членот 66 на овој закон;

16) не ги почитува ограничувањата за вложувања одредени во членот 67 од овој закон;

17) надоместоците за организирање на затворениот фонд се пресметуваат спротивно на одредбите од членот 75 на овој закон;

18) од имотот на затворениот фонд се плаќаат трошоци кои не се наведени во одредбите од членот 76 став (1) на овој закон;

19) показателот на вкупните трошоци на затворениот фонд ја пречекорува границата одредена во членот 78 од овој закон;

20) вложува во имот надвор од одредбите на членот 90 став (1) од овој закон;

21) не ги почитува ограничувањата на вложувањата одредени во членот 91 став (1) од овој закон, а не се работи за случај од членот 92 став (2) на овој закон;

22) не ги исполнува вредностите на имотот утврдени на начин пропишан во членот 101 од овој закон;

23) врши продажба на уделите во фондот спротивно на одредбите од членот 105 на овој закон;

24) врши откуп на уделите во фондот спротивно на одредбите од членот 106 на овој закон;

25) не постапува согласно со одредбите од членот 109 на овој закон;

26) не постапува согласно со одредбите од членот 111 на овој закон;

27) не достави извештаи до акционерите и вложувачите согласно со одредбите од членот 112 на овој закон;

28) не достави извештај согласно со одредбите од членот 113 на овој закон;

29) извештаите не се изготвени согласно со одредбите од членовите 114 и 115 на овој закон и

30) редовно не ги доставува извештаите за работењето до Комисијата согласно со одредбите од членот 134 став (1) на овој закон.

(2) Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршоците од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

(3) На друштвото за управување кое направило прекршок од ставот (1) на овој член ќе му се изрече прекршочна санкција привремена забрана за вршење на дејноста за организирање и управување на инвестициски фондови во траење од најмалку десет дена до најмногу 30 дена.

Член 139

(1) Глоба во износ од 5.000 до 7.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото за управување со приватен фонд, ако:

- основа фонд спротивно на членот 94 од овој закон и
- не ги достави годишните ревидирани финансиски извештаи на приватниот фондот до вложувачите на фондот од членот 98 на овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во друштвото за управување со приватен фонд.

Член 140

(1) Глоба во износ од 10.000 до 15.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице кое:

- се стекнало со квалификувано учество во друштво за управување спротивно на членот 13 ставови (1) и (3) од овој закон и
- не постапило согласно со членот 16 став (3) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:

- не ја извести Комисијата согласно со членот 13 став (6) од овој закон.

(3) Глоба во износ од 5.000 до 7.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице кое:

- се стекнало со квалификувано учество во друштво за управување спротивно на членот 13 ставови (1) и (3) од овој закон и
- не постапило согласно со членот 16 став (3) од овој закон.

(4) Глоба во износ од 1.000 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице, ако:

- не ја извести Комисијата согласно со членот 13 став (6) од овој закон.

Член 141

Глоба во износ од 10.000 до 15.000 евра во денарска противвредност ќе им се изрече за прекршок на брокерска куќа, подружница на странска брокерска куќа и овластена банка доколку постапат спротивно на одредбите од членот 13 став (8) на овој закон.

Член 142

(1) Глоба во износ од 5.000 до 7.000 евра во денарска противвредност ќе и се изрече за прекршок на депозитарната банка, ако:

- а) не го води имотот на инвестицискиот фонд согласно со членот 44 од овој закон,
- б) не изврши една од работите наведени во членот 41 од овој закон,
- в) не го извести друштвото за управување за намерата за прекин на депозитарниот договор во рокот наведен во членот 45 став (1) од овој закон и

г) не постапува согласно со одредбите од членот 46 на овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршоците од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

(3) На депозитарната банка која направила прекршок од ставот (1) на овој член ќе се изрече прекршочна санкција привремена забрана за вршење на работи на депозитарна банка за инвестициските фондови во траење од најмалку десет дена до најмногу 30 дена.

Член 143

(1) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице кое во име на друштвото за управување е овластено да врши продажба на акции или удели, доколку не постапува согласно со одредбите од членот 127 на овој закон.

(2) Глоба во износ од 750 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршоците од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

Член 144

Глоба во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на ревизор на отворениот фонд, доколку не врши проверка на работењето согласно со членот 100 став (3) од овој закон.

Член 145

Глоба во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на член на надзорниот одбор на затворениот фонд, доколку не потпише договор согласно со членот 87 од овој закон.

Член 146

(1) Постапката за прекршоците предвидени со овој закон не може да се поведе ниту да се води ако поминат три години од денот кога е сторен прекршокот.

(2) Изречените прекршочни санкции врз основа на овој закон не можат да се извршат ако од денот на правосилноста на решението за прекршокот поминат две години. За прекршоците пропишани со овој закон, извршувањето на изречените глоби и други прекршочни санкции застарува во рок од две години од правосилноста на решението за прекршокот.

(3) Со секое прекинување на роковите од ставовите (1) и (2) на овој член застареноста почнува одново да тече.

(4) Застареност на прекршочното гонење, односно прекршочната санкција настанува во секој случај кога ќе измине двапати онолку време колку што е предвидено во ставовите (1) и (2) од овој член.

XVI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 147

Трговските друштва основани до денот на влегувањето во сила на овој закон, кои во името на фирмата или дејноста ги содржат зборовите „инвестициски фонд“, како и зборови изведени од зборовите „инвестициски фонд“ се должни да го усогласат своето работење со одредбите од овој закон кои се однесуваат на формата, организацијата, висината на основната главнина, главнината и дејноста, како и начинот на управување и застапување со инвестициските фондови, во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 148

Започнатите постапки за основање на друштвата за управување и инвестициските фондови до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе бидат завршени согласно со одредбите на Законот за инвестициони фондови („Службен весник на Република Македонија“ број 7/2000 и 29/2007).

Член 149

(1) Друштвата за управување и инвестициските фондови кои се основани до денот на влегувањето во сила на овој закон се должни да го усогласат своето работење со одредбите од овој закон во рок од една година од денот на неговото влегување во сила.

(2) Доколку друштвата за управување и инвестициските фондови од ставот (1) на овој член, не го усогласат своето работење согласно со одредбите од овој закон, дозволата за работење издадена од Комисијата, престанува да важи во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(3) Комисијата во рок од три месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе определи идентификациски број на секој фонд кој до денот на влегувањето во сила на овој закон добил одобрение за организирање или основање и ќе ги усогласи податоците за овие фондови кои се запишуваат во Регистарот на фондови согласно со овој закон.

Член 150

(1) Одредбите од членовите 27 став (1) точка б) и 113 став (1) на овој закон ќе се применуваат од 1 јануари 2011 година.

Член 151

(1) Над инвестициските фондови основани до денот на влегувањето во сила на овој закон, кои во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон, не постапат согласно со одредбите од членот 149 на овој закон, ќе се спроведе постапка за ликвидација. Постапката за ликвидација ја поведува Комисијата по службена должност.

(2) Ликвидацијата на инвестициските фондови од ставот (1) на овој член се спроведува согласно со одредбите на членовите 120, 121, 122, 123 и 124 од овој закон.

Член 152

(1) Комисијата прописите предвидени со овој закон ќе ги донесе во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) До денот на влегувањето во сила на прописите од ставот (1) на овој член ќе се применуваат постојните прописи.

Член 153

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за инвестициони фондови („Службен весник на Република Македонија“ број 7/2000 и 29/2007).

Член 154

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J PËR FONDET INVESTUESE

I. DISPOZITAT E PËRGJITSHME

Lënda e ligjit

Neni 1

(1) Me këtë ligj rregullohet themelimi dhe puna e фонде investuese dhe shoqërive për administrim me фондет investuese, dhënia dhe shitja e pjesëve dhe aksioneve, grumbullimi i pjesëve, promovimi i фондит investues, punët të cilat për фондет investuese i kryejnë personat e tretë dhe puna e bankës depozitare.

(2) Për çështjet të cilat nuk janë rregulluar me këtë ligj zbatohen dispozitat e Ligjit për letra me vlerë, Ligjit për shoqëritë tregtare, Ligjit për falimentim dhe Ligjit për procedurë të përgjithshme administrative.

Definicionet

Neni 2

Shprehjet e përdorura veç e veç në këtë ligj e kanë këtë kuptim:

1) **Shoqëri për administrim me фондет investuese** është shoqëria aksionare me seli në Republikën e Maqedonisë, e cila ka marrë leje nga Komisioni për letra me vlerë për kryerjen e punëve për themelim dhe administrim me фондет investuese;

2) **Kryegjë themelore** është shuma minimale e mjeteve të përcaktuar me këtë ligj që aksionerët e shoqërisë për administrim me фондет investuese janë të obliguar ta regjistrojnë dhe paguajnë;

3) **Vlerë e pronës së фондит investues** është tërësia e vlerës së sërë letrave me vlerë në portfolion e фондит investues, depozitet me para të фондит te bankat dhe prona tjetër e фондит;

4) **Vlerë neto e pronës së фондит investues** është vlera e pronës e zvogëluar për shumën e obligimeve të фондит;

5) **Bankë depozitare e фондит investues** është çdo bankë, e cila për nevojat e фондит kryen punë për ruajtjen e pronës së фондит, mbajtjen e llogarive të veçanta për pronën e фондит dhe ndarjen e pronës së çdo фонди veç e veç nga prona e фондеve të tjera, si dhe për kryerjen e punëve të tjera në pajtim me dispozitat e këtij ligji;

6) **Reputacioni i mirë** është ndershmëria, kompetenca, punët punuarit dhe posedimi i karakteristikave, të cilat japin siguri se personi me mënyrën e të punuarit të tij nuk do të ndikojë në drejtim të kërcënimit të stabilitetit dhe sigurisë së фондит investues dhe kërcënim të interesave të depozitarve të фондит;

7) **Fond investues** janë mjetet e bashkuara në para të dedikuara për investim, të grumbulluara nga investitorë nëpërmjet thirrjes publike ose ofertës private, me të cilat për llogarinë e investitorëve menaxhon shoqëria për administrim me фондет;

8) **Pjesëmarrje kualifikuese në shoqërinë për administrim me фондин investues është:**

-pjesëmarrja e drejtëpërdrejtë ose e tërthortë në shoqërinë për administrim me фондет investuese nga 10% ose më tepër nga kryegjëja e asaj shoqërie,

-pjesëmarrja e drejtëpërdrejtë ose e tërthortë prej 10% ose më shumë nga të drejtat e votës nga numri i përgjithshëm i aksioneve me të drejtë vote në shoqërinë për administrim, ose

-e drejta që të realizohet drejtëpërdrejt ose tërthorazi ndikim i konsiderueshëm mbi organet drejtuese në shoqërinë për administrim me фондет investuese në të cilën ajo pjesëmarrje ekziston;

9) **Person i ndërlidhur me shoqërinë për administrim me фондет investuese është:**

1. akcioneri ose grup i aksionerëve të cilët veprojnë bashkërisht, ndërsa kanë posedojnë më tepër se 10% të kryegjësë themelore të shoqërisë për administrim me фондет investuese ose të cilët edhe pse posedojnë përqindje më të vogël nga e caktuara, mund të ndikojnë në vendimet të i miraton ajo shoqëri.

2. person fizik ose juridik i cili posedon drejtëpërdrejt ose tërthorazi më tepër se 10% nga aksionet me të drejtë vote në shoqërinë për administrim me фондет investuese ose e cila, edhe pse posedon përqindje më të vogël nga e caktuara, mund të ndikojë në vendimet të cilat i miraton ajo shoqër.

3. personi fizik ose persona të cilët mund të ndikojnë drejtëpërdrejt ose tërthorazi në vendimet që i miraton shoqëria për administrim me фондет investuese, e veçanërisht:

- anëtarët e familjes më të ngushtë (bashkëshort ose person me të cilin një kohë më të gjatë jeton në bashkësi, që sipas ligjit me të cilin rregullohet bashkësia bashkëshortore dhe marrëdhëniet në familje, ka status juridik të njëjtë sikur ai i bashkësisë bashkortore, fëmijëve ose fëmijëve të birësuar dhe persona tjerë ndaj të cilëve ka përkujdesje).

- anëtarë të këshillit drejtues dhe mbikqyrës dhe anëtarë të familjes më të ngushtë të atyre personave, ose

- persona të punësuar në bazë të marrëveshjes për punë të lidhur nën kushte të veçanta me shoqërinë për administrim me фондет investuese në të cilën janë të punësuar, si dhe anëtarëve më të ngushtë të familjes së të punësuarëve;

10) **Persona të ndërlidhur me фондин investues** janë shoqëri për administrim me фондет investuese, banka depozitare, avokat, revizor dhe këshilltar tatimor, të cilët kanë marrëdhënie kontraktuese për dhënie e shërbimeve фондит investues dhe personit tjetër, i cili ka lidhur marrëveshje për dhënie e shërbimeve për nevojat e фондит;

11) **Depozitar** është pronari i pjesëve në фондин e hapur investues, gjegjësiht pronar i aksioneve (akcioner) në фондин e mbyllur investues;

12) **Menaxher portfolio** është person i cili në pajtim me Ligjin për letrame vlerë ka marrë leje për të punuar këshilltar investues nga Komisioni për letra me vlerë;

13) **Treg i rregulluar i instrumenteve financiare të vendeve anëtare të Bashkimit Europian** është sistemi multilateral me të cilin punon ose menaxhon operatori i tregut, i cili i bashkon ose ndihmon bashkimin e interesave të ndryshme të anës së tretë për blerjen dhe shitjen e instrumenteve financiare -në sistem dhe në pajtueshmëri me të drejtat e tij jodiskriminuese – në mënyrë që rezulton në marrëveshje, në lidhje me instrumentet financiare të pranuar për tregti në pajtueshmëri me rregullat e tij dhe/ose sistemet;

14) **Treg i rregulluari i instrumenteve financiare të vendeve të cilat nuk janë anëtare të Bashkimit Europian** është tregu i cili u nënshtrohet rregullave prudence të përcaktuara nga ana e trupit rregullator të atyre vendeve, të cilat janë gjithashtu të rrepta si edhe ato të përcaktuara me legjislaturën e Bashkimit Europian;

15) **Treg i rregulluar i letrave me vlerë në Republikën e Maqedonisë** janë bursa dhe tregu nëpërmjet sportelit organizuar nga ana e Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë në pajtueshmëri me Ligjin për letrame vlerë;

16) **Nën instrumente të tregut të parave** nënkuptohen ato klasa instrumentesh me të cilat zakonisht bëhet tregti në tregun e parave, siç janë shënimet shtetërore, certifikatat për depositë dhe shënimet komerciale, përveç banknotave dhe monedhave;

17) **Subjekti për sigurim** janë shoqëri tregtare dhe kompani holdingu financiare, funksioni i të cilave është blerja e mjeteve me likuiditet të ulët, të cilat i shfrytëzojnë si bazë për dhënie e letrave likuide me vlerë.

II. SHOQËRIA PËR ADMINISTRIM ME FONDET INVESTUESE

1. KARAKTERISTIKAT THEMELORE TË SHOQËRISË PËR ADMINISTRIM ME FONDET INVESTUESE

Aktivite të shoqërisë për administrim me fondet investuese

Neni 3

(1) Shoqëria për administrim me fondet investuese (në tekstin e mëtejshëm: shoqëria për administrim) kryen punë të themelimit dhe administrimit me fondet investuese, gjegjësisht depozitimin e mjeteve në para në emrin e vet dhe për llogarin e pronarëve të pjesëve në fondet investuese të hapura dhe në emër dhe për llogarinë e aksionerëve të fondeve investuese të mbyllura, si dhe kryen punë

(2) Një shoqëri për administrim mund të menaxhojë me më shumë fonde investuese.

Kufizimi në punën e shoqërisë për administrim me fondet investuese

Neni 4

(1) Shoqëria për administrim nuk guxon të ketë pjesëmarrje të kualifikuar në shtëpinë brokere ose në bankë e cila ka leje për punë me letra me vlerë në Republikën e Maqedonisë.

(2) Shoqëria për administrim nuk guxon të ketë pjesëmarrje të kualifikuar në bankë depozitare. Puna e shoqërisë për administrim dhe e bankës depozituese nuk guxojnë të jenë të ndërlidhura në mënyrë organizative dhe në to nuk guxojnë të punojnë personat e njëjtë.

(3) Shoqëria për administrim nuk mund të fitojë pjesë, gjegjësisht aksione në fondet investuese me të cilat menaxhon.

(4) Shoqëria për administrim nuk guxon të kryejë prodhim të mallrave, të kryejë shërbime ose të kryejë çfarëdo veprimtarie tjetër, përveç asaj e cila është cekur në nenin 6 të këtij ligji.

Kryegjëja themelore

Neni 5

(1) Shuma më e ulët e kryegjësë themelore të nevojshme për themelimin e shoqërisë për administrim është 125 000 00 euro me kundërvlerë në denarë, sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë në ditën e parashtrimit të kërkesës për dhënie e lejes për punë të shoqërisë për administrim Komisionit për letra me vlerë (në tekstin e mëtejshëm: Komisioni).

(2) Në rastin kur vlera e pronës së fondit investues, gjegjësisht fondeve me të cilat menaxhon shoqëria për administrim e tejkalon shumën prej 100 000 000 00 euro, kryegjëja e shoqatës për administrim duhet të rritet së paku për 0,02 % nga shuma për të cilën vlera e pronës së fondit investues e tejkalon shumën e përcaktuar kufitare, por më shumë deri në 10 000 000 00 euro.

(3) Shoqëria për administrim patjetër duhet të mbajë kryegjën minimale në shumën e një të katërtës nga harxhimet e tij të paprapara vjetore fikse të cekura në bilancin e suksesit

për vitin paraprak. Në rastin kur shoqëria për administrim për herë të parë fillon me punë, llogaritja e kryegjësë minimale do të caktohet në bazë të harxhimeve të projektuara në pajtueshmëri me planin e tij afarist.

(4) Komisioni më afër i përcakton strukturën, llogaritjen dhe mënyrën e mbajtjes së mjeteve të shoqërisë për administrim nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni.

Lënda e punës së shoqërisë për administrim me fondet investuese

Neni 6

(1) Punë të administrimit me fondet investuese të cilat i kryen shoqëria për administrim janë:

- 1) administrimi me pronën e fondit investues;
- 2) reklamimi i fondeve investuese dhe shitja e pjesëve në fondet investuese të hapura, gjegjësisht aksioneve në fondet investuese të mbyllura;
- 3) punët administrative që kanë të bëjnë me:
  - mbajtjen e librave afaristë dhe llogari dhe përgatitja e raporteve financiare ;
  - vendosja dhe mbajtja e raporteve me depozitarit;
  - përcaktimi i vlerës së pronës së fondit investues dhe llogartija e çmimit të pjesës;
  - harmonizimi i punës së shoqërisë për administrim me ligjet dhe dispozita të tjera;
  - shpallje dhe lajmërimi i aksionerëve dhe pronarëve të pjesëve;
  - shpërndarja e fitimit të fondit investues;
  - dhënia dhe blerja e pjesëve në fondet investuese të hapura, dhe
  - mbajtja e regjistrit të pronarëve të pjesëve, gjegjësisht të aksionerëve.

(2) Shoqëria për administrim e cila ka leje për punë nga Komisioni, mund të kryejë edhe punë të administrimit me mjete për llogaritje klient individual-pronar i portfolios (në tekstin e më tejshëm: klient individual), si dhe punë të këshillimit investues të klientëve në pajtueshmëri me ligjin.

(3) Shoqëria për administrim nuk mund të marrë leje nga Komisioni vetëm për kryerjen e punëve nga paragrafi (2) i këtij nenin.

Administrimi me mjete për llogari të klientit individual

Neni 7

(1) Punët e administrimit me mjete për llogari të klientit individual, shoqëria për administrim i kryen në bazë të marrëveshjes së lidhur paraprakisht me klientin individual.

(2) Depozitimin e mjeteve shoqëria për administrim e kryen në pajtueshmëri me nenin 66 të këtij ligji.

(3) Marrëveshja nga paragrafi (1) i këtij neni lidhet në formë të shkruar dhe i përmban veçanërisht këto të dhëna:

- shumën e mjeteve në para që klienti t'ia beson shoqërisë për administrim;
- politikën për depozitimin e klientit
- raportin e klientit në të cilin thekson se i kupton kushtet dhe rreziqet e ndërmarra nga involvimi në tregtinë me instrumente financiare;
- llojin, përmbajtjen dhe frekuencën e dorëzimit të raporteve për aktivitetet e kryera nga ana e shoqërisë për administrim për klientin;
- lartësinë e kompensimit për kryerjen e punëve të administrimit me mjete për llogari të klientit individual dhe mënyrën e llogaritjes së të njëjtës, dhe
- mundësinë që klienti ta prishë marrëveshjen e lidhur me shoqërinë për administrim.

Bartja e një pjese të punëve për administrim me fond investues personave të tretë

Neni 8

(1) Shoqëria për administrim nuk guxon që kryerjen e punëve nga neni 6 paragrafi (1), pika 1 nga ky ligj t'ua bartë personave të tretë.

(2) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni shoqëria për administrim, me pajtimin paraprak të Komisionit mund t'ua bartë kryerjen e punëve personave të tretë nga neni 6, paragrafi (1), pika 2 dhe 3 e këtij ligji.

(3) Komisioni përcakton mënyrën, procedurën dhe llojin e aktiviteteve të cilat shoqëria për administrim mund t'ua bartë personave të tretë.

(4) Bartja e aktiviteteve personave të tretë nuk guxon të ndikojë në efikasitetin e mbikëqyrjes së shoqërisë për administrim dhe fondit investues, gjegjësisht me këtë nuk guxon të rrezikohen interesat e investitorit në fondin investues.

2. KUSHTET DHE MËNYRA E THEMELIMIT TË SHOQËRISË PËR ADMINISTRIM ME FONDET INVESTUESE

Kërkesa për dhënien e lejes për punë të shoqërisë për administrim me fondet investuese

Neni 9

(1) Shoqëria për administrim themelohet nga persona fizikë të vendit dhe/ose të huaj dhe/ose juridikë dhe nuk guxon të fillojë punën para marrjes së lejes nga Komisioni në bazë të kërkesës paraprakisht të dorëzuar për dhënien e lejes për punë shoqërisë për administrim.

(2) Shoqëria për administrim nuk mund të regjistrohet në Regjistrin tregtar që mbahet nga Regjistri qendror i Republikës së Maqedonisë, para se të marrë leje për punë nga Komisioni.

(3) Kërkesës nga paragrafi (1) të këtij neni i bashkangjiten:

- statuti i shoqërisë për administrim;
- dëshmia për pagesën e kryegjësë themelore të llogarisë së përkohshme në bankë;

- dëshmia për prejaridhjen e mjeteve të paguara si kryegjë themelore;

- plani afarist për themelimin dhe punën e shoqërisë për administrim për tre vitet e para, i cili doemos duhet ta përmbajë madhësinë e fondeve investuese të planifikuara me të cilat shoqëria për administrim planifikon të menaxhojë;

- dëshmi për përmbushjen e kushteve kuadroviqe, teknike dhe aftësinë organizative për punë, të përcaktuara nga Komisioni;

- të dhënat për themeluesit duke përfshirë edhe të dhënat për pjesëmarrjen e tyre në kapitalin e personave të tjerë juridikë;

- lista e personave të ndëlidhur me shoqërinë për administrim;

- akti për emërimin portfolio menaxherit dhe leje për punë të këshilltarit investues nga Komisioni;

- lista e anëtarëve të këshillit drejtues, gjegjësisht anëtarëve ekzekutivë të këshillit të drejtorve të shoqërisë për administrim dhe dokumentacioni adekuat nga neni 18, paragrafi (1) i këtij ligji;

- akti për emërimin e revizorit të autorizuar i cili do të kryejë revizion të raporteve financiare të shoqërisë për administrim dhe fondeve investuese me të cilat ajo do të menaxhojë;

- dëshmia për kompensim të paguar për dhënien e lejes shoqërisë për administrim, në pajtueshmëri me listën tarifore të Komisionit, dhe

- deklarata për saktësi, vërtetësi dhe ligjëshmëri të të dhënave të dorëzuara Komisionit.

(4) Komisioni e përcakton për së afërmi mënyrën, procedurën dhe dokumentacionin e nevojshëm për marrjen e lejes së punës së shoqërisë për administrim.

(5) Personat që nuk kanë marrë leje nga Komisioni nuk guxojnë t'i kryejnë punët nga neni 6 paragrafi (1) të këtij ligji.

Miratimi i kërkesës për dhënien e lejes për punë shoqërisë për administrim me fondet investuese

Neni 10

(1) Komisioni miraton aktvendim për lejim ose refuzim të kërkesës nga neni 9, paragrafi (1) të këtij ligji, për dhënien të lejes së punës shoqërisë për administrim, në afat prej 90 ditësh kalendarike nga dita e dorëzimit të kërkesës.

(2) Komisioni është i obliguar të japë arsytim me shkrim, në rastin e refuzimit të kërkesës për dhënien të lejes së punës, shoqërisë për administrim.

(3) Kundër aktvendimit për refuzimin e kërkesës për dhënien të lejes për punë shoqërisë për administrim që e miraton komisioni, mund të paraqitet ankesë te komisioni për zgjidhjen e ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë, në afat prej 15 ditësh pune nga dita e pranimit të të njejtit.

(4) Ankesa nga paragrafi (3) i këtij neni, nuk e prolongon përmbarrimin e aktvendimit të Komisionit.

Dega e shoqërisë së huaj për administrim me fondet

Neni 11

(1) Shoqëria për administrim e cila ka marrë leje për punë, në cilin do shtet të Bashkësive Evropiane (në tekstin e mëtejme: BE) dhe shtet anëtar të Organizatës për bashkëpunim ekonomik dhe zhvillim (në vijim: OECD), mund t'i kryejë shërbimet e njëjta në territorin e Republikës së Maqedonisë, përmes degës së vetdeg e cila ka marrë leje për punë nga Komisioni.

(2) Shoqëria e huaj për administrim nga paragrafi (1) i këtij neni, me kërkesë për dhënien e lejes për punës degës së saj në territorin e Republikës së Maqedonisë, Komisionit ia dorëzon këto dokumente:

- origjinalin dhe përkthimin e origjinalit të lejes për punë, të shoqërisë për administrim në shtetin amë;

- origjinalin dhe përkthimin e origjinalit të dokumentit, me të cilin regulluesi i tregut të letrave me vlerë në shtetin amë, lejon themelimin të degësdeg së shoqërisë për administrim në Republikën e Maqedonisë dhe

- raportin financiar të reviduar për tre vitet e fundit.

(3) Krahas dokumenteve të cekura në paragrafin 2 të këtij neni, shoqëria për administrim që themelon degëdeg në Republikën e Maqedonisë, komisionit ia dorëzon edhe të dhënat në vijim:

- 1) të dhënat themelore për degën:deg

- firma dhe selia e degësdeg prej ku do të mund të merren të gjitha të dhënat, në lidhje me punën e degësdeg;

- lënda e punës së degësdeg dhe

- emri i personit të autorizuar për përfaqësim të degësdeg.

2) të dhënat për fondet investuese të cilat i udhëheq shoqëria për administrim, dhe të dhënat për pjesëmarrjet gjegjësisht aksionet të cilat shoqëria për administrim, ka për qëllim publikisht t'i ofrojë për shitje në Republikën e Maqedonisë përmes degësdeg:

- përshkrimi i saktë i aktiviteteve afariste të planifikuara, të cilat shoqëria për administrim ka për qëllim t'i ndërmarrë në lidhje me shitjen e pjesëmarrjeve, gjegjësisht aksioneve të fondit investues,

-prospekti, statuti dhe raporti vjetor për tri vitet e fundit, për çdo fond investues me të cilin udhëheq dhe deklarata për saktësinë, vërtetësinë dhe ligjshmërinë e të dhënave që i janë dorzuar Komisionit.

(4) Trupi rregullues nga shteti anëtar i UE-së ose i OECD-së, kompetent për kontrollin e pjesëmarrësve në tregun e kapitalit, ka të drejtë që të bëjë mbikëqyrje për punën e degësdeg në Republikën e Maqedonisë.

(5) Trupi rregullues në vendin në të cilin është e regjistruar selia e shoqërisë së huaj për administrim, që hap degëdeg në Republikën e Maqedonisë dhe komisioni, bashkëpunojnë dhe shkëmbejnë informata për supervizion dhe përcjellje efikase të punës së degësdeg në Republikën e Maqedonisë.

(6) Komisioni më afërsisht i përcakton mënyrën, procedurën dhe dokumentacionin e nevojshëm, për themelimin e degësdeg së shoqërisë së huaj për administrim në Republikën e Maqedonisë.

Lejimi i kërkesës për themelimin e degës së shoqërisë së huaj për administrim

Neni 12

(1) Komisioni miraton aktvendim për lejim ose refuzim të kërkesës për lëshimin e lejes së punës degës së shoqërisë së huaj për administrim, në afat prej 90 ditësh kalendarike, nga dita e dorëzimit të kërkesës nga neni 11 paragrafi (2) të këtij ligji.

(2) Komisioni është i obliguar të japë arsyetim me shkrim, në rastin e refuzimit të kërkesës për dhënie të lejes së punës degës së shoqërisë së huaj për administrim.

(3) Kundër aktvendimit për refuzimin e kërkesës për dhënie të lejes për punë degës së shoqërisë së huaj për administrim që e miraton komisioni, mund të parashtrohet ankesë te komisioni për zgjidhjen e ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë, në afat prej 15 ditësh pune nga dita e pranimit të të njëjtit.

(4) Ankesa nga paragrafi (3) i këtij neni, nuk e prolongon përmbardimin e aktvendimit të komisionit.

Aksionarët me pjesëmarrje të kualifikuar në shoqinë për administrim me fondet investuese

Neni 13

(1) Çdo person që ka për qëllim që në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, shkallë-shkallë ose përnjëherë, të fitojë aksione shuma kumulative e të cilave nuk e tejkalon 10%, 20% dhe 50% nga shuma e aksioneve të emetuara të shoqërisë për administrim me të drejtë vote, pa marrë parasysh nëse aksionet i fiton vet ose bashkë me persona tjerë të lidhur, është i obliguar që të parashtrojë kërkesë te komisioni për marrje të pëlqimit për arritjen e pjesëmarrjes së kualifikuar.

(2) Aksiona me pjesëmarrje të kualifikuar në shoqërinë për administrim, nuk mund të bëhet personi ose personi juridik i kontrolluar nga personi:

-të cilit i është shqiptuar sanksion për kundërvajtje ndalim i kryerjes së profesionit, veprimtarisë ose detyrës derisa zgjat ndalimi;

-kundër të cilit është ngritur procedurë falimentuese;

-që nuk posedon reputacion të mirë, me çka mund të rrezikohet puna e sigurtë dhe stabile e shoqërisë për administrim dhe

-që nuk i respekton dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji dhe/ose nuk i ka zbatuar ose nuk i zbaton dhe/ose ka vepruar ose vepron, në kundërshtim me masat e shqiptuara nga komisioni me çka është e rrezikuar siguria dhe stabiliteti në tregun e letrave me vlerë.

(3) Në rast të qëllimit për fitimit e aksioneve shtesë nga personi i cili tanimë ka arritur pjesëmarrjen e kualifikuar në shoqërinë për administrim, me çka tejkalohe shuma e aksioneve për të cilat tanimë ka marrë pëlqimin e komisionit, personi është i detyruar t'i parashtrojë kërkesë komisionit për marrjen e pëlqimit për fitimin e aksioneve shtesë mbi shumat e përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni.

(4) Me përjashtim nga paragrafi (1) dhe (3) të këtij neni, personi i cili në bazë të vendimit të organit kompetent në pajtim me ligjin, ka fituar shkallë-shkallë ose menjëherë aksione vlera e përgjithshme kumulative e të cilave e tejkalon 10% , 20%, 30% dhe 50% nga vlera e përgjithshme e aksioneve të emetuara të shoqërisë për administrim me të drejtë vote, pa marrë parasysh se aksionet i fiton vet ose sëbashku me persona tjerë të lidhur , është i detyruar që në afat prej 10 ditësh kalendarike, nga përfundimi gjegjësisht plotfuqishmëria e vendimit, të parashtrojë kërkesë te komisioni, për marrjen e pëlqimit dhe për ndryshimin e krijuar.

(5) Transaksioni për fitimin e aksioneve duhet të kryhet në afat nga 90 ditësh kalendarike, nga dita e marrjes së pëlqimit nga Komisioni për arritjen e pjesëmarrjes së kualifikuar. Pas kalimit të këtij afati është e obligueshme procedura për marrjen e pëlqimit të ri.

(6) Kur personi që ka marrë pëlqim nga paragrafi (1) dhe (3) të këtij neni, ka për qëllim që ta zvogëlojë pjesëmarrjen e drejtpërdrejtë ose të tërthortë, në mënyrë që pjesëmarrja e atillë në numrin e përgjithshëm të aksioneve, ose numrin e përgjithshëm të aksioneve të emetuara me të drejtë vote nga shoqëria për administrim, do të zvogëlohet nën 20%, 30% dhe 50%, është i obliguar që së paku pesë ditë pune para se të realizohet zvogëlimi, ta njoftojë komisionin, për:

1) numrin e përgjithshëm të aksioneve dhe numrin e përgjithshëm të aksioneve të emetuara me të drejtë vote, nga shoqëria për administrim të cilat ka për qëllim t'i shesë;

2) shumën për të cilën do të zvogëlohet pjesëmarrja e tij në kryeqëndë;

3) numrin e përgjithshëm të aksioneve dhe numrin e përgjithshëm të aksioneve të emetuara me të drejtë vote, në shoqërinë për administrim që do t'i posedojë pas zvogëlimit dhe

4) identitetin e personit , i cili do t'i fitojë aksionet e tij nga shoqëria për administrim, nëse e ka të njohur.

(7) Një person vendor dhe i huaj fizik dhe/ose juridik, dhe personat elidhur me të, mund të kenë pjesëmarrje të kualifikuar vetëm në një shoqëri për administrim në teritorrin e Republikës së Maqedonisë.

(8) Në rastet nga paragrafi (1) dhe (3) të këtij neni, agjencitë brokere, degët e agjencive brokere të huaja dhe bankat e autorizuara, janë të obliguara që gjatë pranimit dhe zbatimit të urdhërësës për blerjen e aksioneve nga shoqëria për administrim obligativisht të kërkojnë nga klienti shikim dhe kopje nga pëlqimi i komisionit, për arritjen e pjesëmarrjes së kualifikuar, në pajtim me paragrafin (1) dhe (3) të këtij neni.

Kërkesa për marrjen e pëlqimit për arritjen e pjesëmarrjes së kualifikuar në shoqëri për administrim me fondet investuese

Neni 14

(1) Kërkesa për marrjen e pëlqimit për arritjen e pjesëmarrjes së kualifikuar në shoqëri për administrim me fondet investuese, i përmban:

-të dhënat themelore për personin nga neni 13 paragrafi (1) i këtij ligji;

-numrin ei aksioneve dhe pjesëmarrjen e tyre në përqindjea e tyre në aksionet e përgjithshme të emetuara të shoqërisë për administrim me të drejtë vote, që personi nga neni 13 paragrafi (1) i këtij ligji, i posedon në momentin e parashtrimit të kërkesës dhe

-numrin e aksioneve dhe pjesëmarrjen e tyre me përqindje në aksionet e përgjithshme të emetuara të shoqërisë për administrim me të drejtë vote, që personi nga neni 13 paragrafi (1) i këtij ligji, ka për qëllim që t'i fitojë në bazë të kërkesës për marrjen e pëlqimit.

(2) Në shtojcë të kërkesës për marrjen e pëlqimit për arritjen e pjesëmarrjes së kualifikuar në shoqërinë për administrim, personi nga neni 13 paragrafi (1) i këtij ligji duhet të parashtrijë:

1) Dëshmi në lidhje me nenin 13 paragrafi (2), alineja 1 dhe 2 nga ky ligj;

2) Dëshmi për prejardhjen e mjeteve prej të cilave do të kryhej pagesa e aksioneve, për fitimin e të cilave kërkohet pëlqim;

3) Nëse personi nga neni 13 paragrafi (1) të këtij ligji është person fizik, dëshmi për gjendjen financiare të të njëjtit, e nëse personi nga neni 13 paragrafi (1) të këtij ligji është person juridik:

- certifikatën nga regjistri në të cilin është e regjistruar selia e personit nga neni 13 paragrafi (1) të këtij ligji;

- raportet e plota të reviduara për dy vitet e fundit, bashkë me mendimin e revizorit të autorizuar dhe shënimet nga raportet financiare;

- listën e personave të cilët te personi juridik posedojnë, drejtpërdrejt ose tërthorazi, më shumë se 10% nga aksionet, gjegjësisht nga pjesëmarrjet dhe

- listën e anëtarëve të organeve për administrim te personi juridik.

4) Listën e personave juridikë te të cilët personi nga neni 13 paragrafi (1) i këtij ligji, posedon drejtpërdrejt ose tërthorazi, më shumë se 10% nga aksionet, gjegjësisht pjesëmarrjet;

5) Listën e personave me të cilën personi nga neni 13 paragrafi (1) nga ky ligj, ka vendosur dhe rmban lidhje të rëndësishme afariste, me përshkrimin e natyrës së atyre lidhjeve afariste;

6) Përshkrimin e politikës investuese të personit nga neni 13 paragrafi (1) të këtij ligji, në lidhje me investimin në institucionet financiare;

7) Përveç dokumenteve të përmendura në paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, komisioni mund të kërkojë edhe dokumente plotësuese, të dhëna dhe informacione dhe të zhvillojë intervistë me personin nga neni 13 paragrafi (1) të këtij ligji, gjegjësisht anëtarët e organit për administrim të personit nga neni 13 paragrafi (1) të këtij ligji, për shkak të verifikimit të plotësisht të kriterëve Për arritjen e pjesëmarrjes së kualifikuar në shoqërinë për administrim.

(3) Personi nga neni 13 paragrafi (1) të këtij ligji që ka për qëllim të fitojë aksione, shuma kumulative e të cilave i tejkalon 50% nga aksionet e përgjithshme të emetuara me të drejtë vote të shoqërisë, për administrim, përveç dokumenteve nga paragrafi (2) i të këtij neni, është i obliguar që në shtojcë të kërkesës ta parashtrijë edhe planin e vet zhvillimor, për punën e shoqërisë për administrim, në të cilën ka për qëllim të fitojë pjesëmarrje të kualifikuar.

(4) Nëse personi nga neni 13 paragrafi (1) të këtij ligji është person i huaj, ndërsa arritja e pjesëmarrjes së kualifikuar në shoqëri për administrim në pajtim me këtë ligj nga ana e atij personi, paraqet aktivitet që është lëndë e supervizionit nga organi kompetent në shtetin ku është regjistruar e njëjta, në shtojcë të kërkesës nga paragrafi (1) i këtij neni duhet të parashtrohet edhe pëlqimi ose mendimi nga organi përkatës për transaksion, për fitimin e pjesëmarrjes së kualifikuar në shoqëri për administrim,

gjegjësisht njoftim nga personi nga neni 13 paragrafi (1) i të këtij ligji, se nuk është i nevojshëm pajtimi për realizimin e trasaksionit, në pajtim me ligjislacionin e shtetit ku personi është i regjistruar.

(5) Komisioni mund ta përcaktojë dokumentacionin e nevojshëm, për arritjen e pjesëmarrjes së kualifikuar në shoqërinë për administrim.

Vendimmarrja ndaj kërkesës për marrjen e pëlqimit për arritjen e pjesëmarrjes së kualifikuar në shoqëri për administrim me fondet investuese

Neni 15

(1) Komisioni miraton aktvendim ndaj kërkesës për marrjen e pëlqimit për arritje të pjesëmarrjes së kualifikuar në shoqëri për administrim, në afat prej 60 ditësh kalendarike nga dita e pranimit të kërkesës.

(2) Komisioni do ta e refuzojë kërkesën për marrjen e pëlqimit të arritjes së pjesëmarrjes së kualifikuar në shoqëri për administrim nga neni 14 i këtij ligji, nëse:

1) kërkesa nuk e përmban dokumentacionin e kompletuar;

2) kërkesa përmban të dhëna jo të sakta dhe të pavërteta;

3) të dhënat dhe informatat në disponim në lidhje me nenin 14, paragrafi (1) dhe (2) të këtij ligji tregojnë se personi nga neni 13 paragrafi (1) i këtij ligji, dhe/ose personat e lidhur me të si pasojë e gjendjes juridike ose financiare, gjegjësisht mënyra sesi punon ose natyra e aktiviteteve të tij të, indicon tendencë të rrezikut të madh, me çfarë mund të rrezikohet stabiliteti, siguria dhe reputacioni i shoqërisë për administrim, gjegjësisht puna e saj në pajtim me rregullat;

(4) Ekziston dyshim i bazuar për ligjshmërinë e prejardhjes së parave, reputacionin ose identitetin e vërtetë të personit nga neni 13 paragrafi (1) i të këtij ligji, dhe/ose personave të lidhur me të, në pajtim me këtë ligj.

3) Kundër aktvendimit për refuzimin e kërkesës për marrjen e pëlqimit për arritjen e pjesëmarrjes së kualifikuar në shoqërinë për administrim që e miratoin komisioni, mund të parashtrohet ankesë te komisioni për zgjidhjen e ankesave nga sfera e tregut të letraveës me vlerë, në afat prej 15 ditësh pune nga dita e pranimit të të njëjtit.

(4) Ankesa nga paragrafi (3) i këtij neni, nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit të Komisionit.

(5) Në rast kur si bazë për refuzimin e kërkesës nga paragrafi (2) i të këtij neni është ligjshmëria e prejardhjes së parave, komisioni menjëherë e njofton Drejtorinë për pengimime larjes së parave dhe financimin terrorizmit.

(6) Komisioni do të miratojë aktvendim për heqjen e pëlqimit për arritjen e pjesëmarrjes së kualifikuar, nëse:

1) pëlqimi është marrë me paraqitjen e të dhënave jo të sakta;

2) poseduesi i pjesëmarrjes së kualifikuar ose me personat e lidhur atë përmes marrjes së punëve ose aktiviteteve të caktuara, e rrezikojnë punën sigurtë dhe stabile në shoqërinë për administrim;

3) poseduesi i pjesëmarrjes së kualifikuar ose personat e lidhur me të, përmes kryerjes së punëve ose aktiviteteve të caktuara, e pamundësojnë zbatimin e supervizionit në shoqërinë për administrim ose zbatimin e tij është në masë të madhe i vështirësuar;

4) në rast të personit të huaj-posedues i pjesëmarrjes së kualifikuar: nëse në raport me dispozitat të cilat janë në fuqi në vendin e atij personi ose praktika gjatë zbatimit të atyre dispozitave, nuk mund të zbatohet supervizioni në shoqërinë për administrim ose zbatimin e tij është kryesisht i vështirësuar.

Ndalimi për arritjen e pjesëmarrjes së kualifikuar në shoqëri për administrim, pa pëlqimin paraprakisht nga komisioni

Neni 16

(1) Ndalohet arritja e pjesëmarrjes së kualifikuar në shoqërinë për administrim, në kundërshtim me nenin 13, paragrafi (1) dhe (3) të këtij ligji.

(2) Në rast të arritjes së pjesëmarrjes së kualifikuar në shoqërinë për administrim, në kundërshtim me nenin 13, paragrafi (1), (3) dhe (4) nga ky ligj, si dhe në rastin e heqjes së pëlqimit për arritjen e pjesëmarrjes së kualifikuar nga neni 15, paragrafi (6) të këtij ligji, Komisioni miraton aktvendim me të cilin konfirmon se aksionarit që i ka fituar ato aksione, të njëjtat nuk i japin të drejtë vote dhe të drejtën e dividendës.

(3) Me aktvendimin nga paragrafi (2) i këtij neni, komisioni do ta urdhërojë aksionarin i cili ka fituar aksione në kundërshtim me nenin 13 paragrafi (1), (3) dhe (4) nga ky ligj, si dhe aksionarin të cilit i është hequr pëlqimi për fitimin e pjesëmarrjes së kualifikuar nga neni 15, paragrafi (6) të këtij ligji, që t'i shesë aksionet që i ka fituar apo i posedon në kundërshtim me këtë ligj, në afat të caktuar i cili nuk mund të jetë i gjatë se 180 ditë, përveç në rastet nga neni 13, paragrafi (4) të këtij ligji, kur Komisioni mund të caktojë dhe afat më të gjatë.

(4) Me aktvendimin nga paragrafi (2) i këtij neni, Komisioni e detyron shoqërinë për administrim që i ka emetuar aksionet, që të mos i lejojë aksionarit t'i realizoj të drejtat e votës dhe dividendës nga aksionet nga paragrafi (2) i këtij neni.

(5) Aktvendimi nga paragrafi (2) i këtij neni, i dorëzohet depozitarit të autorizuar te i cili mbahen aksionet e shoqërisë për administrim, për regjistrimin e kufizimeve të aksioneve që dalin nga aktvendimi i Komisionit nga paragrafi (2) i të këtij neni, në llogari të aksionarit.

(6) Në rast se shoqëria për administrim vepron në kundërshtim me obligimin nga paragrafi (4) i këtij neni, Komisioni do t'i shqiptojë masa shoqërisë për administrim, të përcaktuara me nenin 131 ose nenin 23 të këtij ligji.

(7) Në rastet nga paragrafi (2) i këtij neni, gjatë mbajtjes së kuvendit të aksionarëve të shoqërisë për administrim, numri i përgjithshëm i aksioneve me të drejtë vote të cilat dalin nga aksionet e emetuara të shoqërisë për administrim, zvogëlohet për numrin e aksioneve për të cilat ka të bëjë aktvendimi nga paragrafi (2) i këtij neni. Numri i mbetur i aksioneve me të drejtë vote, e paraqet numrin e përgjithshëm i të aksioneve me të drejtë vote në shoqërinë për administrim.

(8) Kundër aktvendimit të Komisionit i miratuar në bazë të paragrafit (2) të këtij neni, mundet të paraqitet ankesë te komisioni për zgjidhjen e ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë, në afat prej 15 ditësh pune nga dita e pranimit të të njëjtit.

(9) Ankesa nga paragrafi (8) i këtij neni, nuk e shtynë zbatimin e vendimit të Komisionit.

Statuti i shoqërisë për administrim me fondet investuese

Neni 17

(1) Statutin e shoqërisë për administrim, e miraton kuvendi aksionar i shoqërisë për administrim.

(2) Statuti i shoqërisë për administrim, përveç dispozitave për statutin nga Ligji për shoqëri tregëtare, përmban edhe dispozita për:

- mënyrën e investimit të kryegjësë,

- themelimin dhe administrimin me fondet investuese, në emër të vet dhe në llogari të fondit investues, ose në emër dhe në llogari të fondit të mbyllur investues dhe

- çështje të tjera me rëndësi për punën e shoqërisë për administrim.

(3) Komisioni merr aktvendim për pranimin ose refuzimin e kërkesës për dhënien e pëlqimit për statutin e shoqërisë për administrim, në afat prej 60 ditësh kalendarike, nga pranimi i kërkesës së parashtruar, ndërsa në ndryshimet dhe plotëset e tij në afat prej 30 ditësh kalendarike, nga marrjes e kërkesës së parashtruar.

(4) Kur kërkesa për dhënien e pëlqimit për statutin, parashtrohet në të njëjtën kohë me kërkesën për dhënien e lejes për punë të shoqërisë për administrim,

Komisioni vendos dhe miraton aktvendim për të njëjtat, në të njëjtën kohë, në afat prej 90 ditësh kalendarike nga pranimi i kërkesës.

(5) Komisioni është i obliguar që të japë arsyetim me shkrim, në rast të refuzimit të kërkesës për dhënien e pëlqimit për statutin, ose për ndryshimet dhe plotësimet e statutit të shoqërisë për administrim.

(6) Kundër aktvendimit për refuzimin e kërkesës për dhënien e pëlqimit për statutin e shoqërisë për administrim, që e miraton Komisioni, mund të parashtrohet ankesë te Komisioni për zgjidhje të ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë, në afat prej 15 ditësh pune, nga dita e pranimit të të njëjtës.

(7) Ankesa nga paragrafi (6) i këtij neni nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit të Komisionit.

Kushtet për emërimin e anëtarëve të këshillit drejtues, përkatësisht të anëtarëve të këshillit të drejtorëve

Neni 18

(1) Anëtarët e këshillit drejtues, gjegjësisht anëtarët ekzekutiv të këshillit të drejtorëve të shoqërisë për administrim, patjetër duhet të kenë arsimim të lartë, me atë që së paku dy anëtarë të këshillit drejtues, gjegjësisht anëtarë ekzekutivë të këshillit të drejtorëve, të kenë së paku tre vjet përvojë pune, të arritur gjatë kryerjes së punëve në sferën e financave, ose të së drejtës afariste, si dhe udhëheqje me mjetet si dhe të kenë reputacion të mirë.

(2) Dy anëtarë të këshillit drejtues, përkatësisht dy anëtarë ekzekutiv të këshillit të drejtorëve të shoqërisë për administrim, patjetër duhet të jenë në marrëdhënie të përhershme pune në shoqëri, dhe të njëjtët e përfaqësojnë dhe e prezantojnë shoqërinë në raport me personat e tretë.

(3) Anëtarët e këshillit drejtues, gjegjësisht anëtarët ekzekutiv të këshillit të drejtorëve të shoqërisë për administrim, nuk mund ta bartin të drejtën për përfaqsim të shoqërisë për administrim te personat e tretë.

(4) Anëtar i këshillit drejtues, gjegjësisht anëtar ekzekutiv i këshillit të drejtorëve të shoqërisë për administrim, nuk mund të jetë personi:

a) i cili është i dënuar me dënim me burg për veprë penale në sferën bankare, financiare, e marrëdhënieve të punës, pronës, rryshfetit dhe korrupsionit;

b) të cilit i është shqiptuar sanksion kundërvajtës ndalim të kryerjes së profesionit, veprimtarisë ose të detyrës në sferën e drejtësisë, bankare, kontabilitetit, sigurimeve, menaxhimit me mjete dhe investim, udhëheqjes me fondet pensionale ose shërbime të tjera financiare, derisa zgjat ndalimi;

v) i cili nuk i ka respektuar dispozitat nga ky ligj dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji dhe/ose nuk i ka zbatuar ose nuk i zbaton dhe/ose ka vepruar ose vepron në kundërshtim me masat e shqiptuara nga Komisioni, me çfarë ka qenë e rrezikuar ose rrezikohet siguria e investuesve në fondin investues;

g) i cili është anëtar i organit për administrim ose është i punësuar në shoqëri tjetër për administrim;

d) i cili është anëtar i organit të administrimit ose është i punësuar në njësinë organizative të bankës, e cila i kryen aktivitetet në bankën depozitare;

gj) i cili është funksionar që udhëheq me organin shtetëror ose me organin e administratës shtetërore;

e) i cili është person i lidhur me personat nga pikat g) dhe d) të këtij paragrafi dhe

zh) i cili nuk posedon reputacion të mirë, me çfarë mund të jetë e rrezikuar puna e sigurtë dhe stabile e shoqërisë për administrim.

(5) Komisioni më për së afërmi e përcakton dokumentacionin e nevojshëm, i cili bashkëngjitet si dëshmi për plotësimin e kushteve nga paragrafët (1),(2) dhe (4) të këtij neni.

Pëlqimi për emërimin e anëtarëve të këshillit drejtues gjegjësisht të anëtarëve ekzekutiv të këshillit të drejtorëve të shoqërisë për administrim me fondet investuese

Neni 19

(1) Komisioni miratoni aktvendim për dhenie pëlqimi për emërim të anëtarëve të këshillit drejtues, gjegjësisht të anëtarëve ekzekutiv të këshillit të drejtorëve të shoqërisë për administrim, në afat prej 30 ditësh kalendarike nga pranimi i kërkesës për emërimin e tyre, në bazë të fakteve të paraqitura për plotësimin e kushteve nga neni 18 i këtij ligji.

(2) Kur kërkesa për dhënie e pëlqimit për emërim të anëtarëve të këshillit drejtues, përkatësisht anëtarëve ekzekutiv të këshillit të drejtorëve të shoqërisë për administrim, paraqitet në të njëjtën kohë me kërkesën për dhënie e lejes për punë të shoqërisë për administrim, Komisioni vendos njëkohësisht dhe merr vendim për të njëjtat, në afat prej 90 ditësh kalendarike nga pranimi i kërkesës.

(3) Në procedurën e vendosjes për dhënie të pëlqimit, Komisioni zhvillon intervistë me anëtarët e propozuar të këshillit drejtues, gjegjësisht

anëtarët ekzekutiv të këshillit të drejtorëve, nga neni 18 paragrafi (2) të këtij ligji.

(4) Komisioni e përcakton mënyrën dhe procedurën për dhënie të pëlqimit, për zgjedhjen e anëtarëve të këshillit drejtues, gjegjësisht anëtarëve ekzekutiv të këshillit të drejtorëve.

Tërheqja e pëlqimit për emërim të anëtarëve të këshillit drejtues, gjegjësisht anëtarëve ekzekutiv të këshillit të drejtorëve

Neni 20

(1) Komisioni e tërheq pëlqimin për emërim të anëtarëve të këshillit drejtues, gjegjësisht anëtarëve ekzekutiv të këshillit të drejtorëve të shoqërisë për administrim, kur do të konfirmojë se:

- aktvendimi për dhënie pëlqimi është miratuarnë bazë të të dhënave të pavërteta dhe të pasakta;

- në ndërkohë kanë pushuar qeqë t'i plotësojnë kushtet nga neni 18 i këtij ligji dhe

- i kanë cenuar rregullat e Kodeksit për sjellje etike, punë të ndërgjegjshme dhe rregullat për menaxhim merrezikun, ose në mënyrë tjetër i kanë rrezikuar interesat e pronarëve të pjesëmarrjeve, gjegjësisht aksionarëve të fondeve investuese, si dhe të klientëve me portofolin e të cilëve udhëheq shoqëria për administrim.

(2) Nga dita e dorëzimit të aktvendimit për tërheqjen e pëlqimit për emërim të anëtarëve të këshillit drejtues, gjegjësisht të anëtarëve ekzekutiv të këshillit të drejtorëve të shoqërisë për administrim, nga ana e Komisionit, të njëjtut nuk mund të kryejnë çfarëdo funksioni në shoqërinë për administrim.

3.OBLIGIMET E SHOQËRISË PËR ADMINISTRIM ME FONDET INVESTUESE

Mënyra e realizimit të obligimeve të shoqërisë për administrim me fondet investuese

Neni 21

(1) Shoqëria për administrim është e obliguar, që:

- gjatë kryerjes së aktiviteteve nga neni 6 i këtij ligji, t'u përmbahet parimit të ndërgjegjshmërisë dhe ndershmërisë;

- të jetë i aftë që në kohën e duhur t'i plotësojë obligimet e arritura;

- në kohën e duhur dhe tërësisht t'i plotësojë të gjitha të drejtat dhe obligimet e parapara me këtë ligj, me prospektin dhe statutin e fondit investues;

- të dhënat për aksionarët e fondit investues të mbyllur, gjegjësisht për pronarët e pjesëmarrjeve të fondit të hapur investues, si dhe të dhënat për pagesat t'i ruajë si sekret afarist, dhe të njëjtat t'i paraqesë vetëm në bazë të urdhëresës gjyqësore, me kërkesë të pronarit të veçantë të pjesëmarrjeve ose aksioneve, si dhe me kërkesë të bankës depozitare;

- të përgatisë rregullore me të cilin do të rregullohet konflikti i interesave me fondet investuese me të cilat udhëheq, si dhe me aksionarët e fondit të mbyllur investues, gjegjësisht pronarët e pjesëmarrjeve në fondin e hapur investues, konflikti i interesave në lidhje me menaxhimin e mjeteve për llogari të klientëve individualë, si dhe në lidhje me kryerjen e aktivitetit të këshillimit investues;

- evidencën e instrumenteve financiare dhe parave të gatshme të çdo klienti individual ta mbajë të ndarë nga llogaritë personale, si dhe ndaras nga evidenca e pronës së fondeve investuese me të cilat administron;

- nëse ia ka ngarkuar një pjesë nga obligimet dhe aktivitetet e veta personave të tretë, të përcjellë nëse ata në punën e tyre i përmbahen dispozitave të këtij ligji, prospektit dhe statutit të fondit investues;

- të miratojë Kodeks për sjellje etike, në punë;
- të sigurojë sistem dhe mekanizma për mbykëqyrje, të cilët tregojnë qartë se shoqëria për administrim, në bazë afatgjate vepron në pajtim të këtij ligji, prospektit dhe statutit të fondit;

- të sigurojë që të gjitha përmbajtjet e shpalljeve dhe reklamave, shpalljet dhe njoftimet për aksionerët, përkatësisht pronarët e pjesëmarrjeve, të jenë të qarta, të sakta dhe të mos paraqesin konkluzione të gabuara;

- të mundësojë që shitja e aksioneve dhe pjesëmarrjeve të fondit investues të kryhet në pajtim me këtë ligj;

- të kryejë në çdo kohë blerjen e pjesëmarrjeve për llogari të fondit të hapur investues, me kërkesë të pronarëve të pjesëmarrjeve në fond;

- të blejë pronë, ekskluzivisht në emër të tij dhe për llogari të fondit të hapur investues, përkatësisht në emër dhe për llogari të fondit të mbyllur investues me të cilën administron;

- t'i dërgojë bankës depozitare kopje nga të gjitha dokumentet origjinale të lidhura me trasaksionet me pronën e fondeve investuese, dhe atë drejtpërdrejt pas përgatitjes së atyre dokumenteve ose gjatë pranimit të tyre;

- evidencën për transaksionet me pronën e çdo fondi investues veç e veç, ta mbajë ndaras nga llogaritë e veta personale ,si dhe nga evidenca e transaksioneve nga fondet tjera , si dhe në intervalet kohore sipas marrëveshjes, t'i verifikojë me bankën depozitare;

- t'i udhëheqë librat afariste dhe dokumentacionin tjetër;

- të shpallë të dhëna për fondet investuese me të cilat udhëheq, si dhe të dhëna për punën e vet në pajtim me procedurën e paraparë me aktin nënligjor nga paragrafi (2) i këtij neni;

- t'i paraqesë Komisionit raporte të rregullta, në pajtim me procedurat e parapara në aktet nënligjore të Komisionit;

- ta njoftojë Komisionin për secilin ndryshim në pajim me dispozitat nga ky ligj ,ndryshim të kushteve në bazë të të cilave është marrë leje për punë të shoqërisë për administrim, ndryshime të anëtarëve të këshillitdrejtues, gjegjësisht anëtarëve ekzekutiv të këshillit të drejtorëve të shoqërisë për administrim, si dhe për çdo ndryshim të statutit, kapitalit, strukturës ose pjesëmarrjes në kryegjënë bazë, në raport me gjendjen të cilën e ka miratuar Komisioni;

- të themelojë dhe mbajë evidencë për punën e vet;

- t'i mundësojë Komisionit inspektim në evidencën e vet të përgjithshme dhe t'i sigurojë Komisionit informata gojore;

-të mos lidhë marrëveshje me të cilën zvogëlohet ose ndryshohet përgjegjësia e shoqërisë për administrim, e përcaktuar me këtë ligj;

- të sigurojë se punonjësit e tyre dhe çdo person me të cilin shoqëria për administrim ka lidhur marrëveshje për shitjen e aksioneve ose pjesëmarrjeve në fondet investuese në emër të tij, veprojnë në patim me këtë ligj.

- një anëtar nga organet drejtuese dhe një person nga radhët e të punësuarve, t'i obligojë të jenë përgjegjës për harmonizimin e punës së shoqërisë për administrim me dispozitat e këtij ligji, dhe dispozitat dhe rregullat tjera të organizatave vetërregulluese si dhe për realizimin e bashkëpunimit me Komisionin, me qëllim të realizimit të njoftimeve dhe aktiviteteve tjera koresponduese,, të cilat kërkohen në pajtim me dispozitat e këtijligji;

- të administrojë me fondin investues në pajtim me qëllimet investuese të çdo fondi veç e veç me të cilin administron;

- ta ruajën pasurinë e fondeve investuese me të cilat administron, në bankat depozitare;

- t'i japë bankës depozitare urdhëresa për realizimin e të drejtave, lidhur me pronën e fondeve investuese dhe

- të sigurojë se përcaktimi i vlerës së pronës së fondit investues, si dhe çmimi i pjesëmarrjeve është saktësisht e përcaktuar.

(2) Komisioni më së afërmi e përcakton mënyrën e punës së shoqërisë për administrim.

Menaxhimi me rreziqe

Neni 22

(1)Shoqëria për administrim patjetër duhet të vendosë sistem të menaxhimit me rreziqe, i cili në çdo kohë do të mundësojë llogaritjen dhe përcjelljen e rrezikimit të investimeve nga portofolit i klientëve individualë, si dhe të portofolit të përgjithshëm të fondit investues.

(2)Sistemi i menaxhimit me rreziqe patjetër duhet të mundësojë përcaktimin e saktë dhe të pavarur të vlerave të instrumenteve financiare derivative, me të cilat tregtohet në tregjet e rregulluara dhe të istrumenteve financiare derivative me të cilët tregtohet nëpërmjet sportelit.

(3)Shoqëria për administrim e njofton Komisionin për secilin fond investues dhe klient individual, për llojet e instrumenteve financiare derivative në portofolin e fondit

investues dhe portfolet e klientëve individualë, rreziqet e lidhura, limitet kuantitative dhe metodologjinë e implementuar për llogaritjen e rreziqeve të lidhura me pozicionet dhe transaksionet me ato instrumente financiare derivative, në pajtim me rregullat e përcaktuara nga Komisioni.

(4)Ekspozimi i fondit investues ndaj instrumenteve të veçanta financiare në të cilat bazohet instrumenti financiar derivativ, nuk guxon të jetë në kundërshtim me kufizimin e investimeve të përcaktuara me këtë ligj, prospektin dhe me statutin e fondit.

(5)Kur letra me vlerë ose instrumenti i tregut monetar, përmban në vete instrument financiar derivateve, i njëjti doemos duhet të merret parasysh, në pajtim me llogaritjen e ekspozimit të fondit investues nga paragrafët (3) dhe (4) të këtij neni.

(6)Komisioni më për së afërmi e përcakton metodologjinë për llogaritjen e rreziqeve nga investimet në instrumentet derivative financiare.

4.HEQJA E LEJES PËR PUNË TË SHOQËRISË PËR ADMINISTRIM ME FONDET INVESTUESE DHE BARTJA E PUNËVE TË ADMINISTRIMIT NË SHOQËRI TË RE PËR ADMINISTRIM ME FONDE INVESTUESE

Heqja e lejes për punë

të shoqërisë për administrim me fondet investuese

Neni 23

Komisioni mund të miratojë vendim për heqjen e lejes për punë të shoqërisë për administrim, nëse ajo shoqëri për administrim:

-nuk fillon me punë në afat prej një viti, prej marrjes së lejes për punë të shoqërisë;

-gjashtë ose më tepër muaj, nuk kryen veprimtari për themelim dhe administrim me fonde investuese, në pajtim me këtë ligj;

-e ka marrë lejen për punë, në bazë të të dhënave të pasakta,, dokumentve të falsifikuara ose çfarëdo të dhënash tjera të cilat çojnë në huti;

-mëtej nuk i plotëson kushtet në bazë të së cilëve, Komisioni ia ka dhënë lejen për punë;

- seriozisht i cenon rregullat nga ky ligj;

-nuk i mënjanon parregullsitë dhe paligjshmëritë në punën e vet, të konfirmuara nga ana e Komisionit, në afatin e shënuar në nenin 131 paragrafi (1) nga ky ligj dhe

-nëqoftëse në kohë të duhur nuk i ka paraqitur raportet për punë të shoqërisë për administrim dhe të fondeve investuese.

Bartje e punëve të administrimit me fondet investuese te shoqërisë e re për administrim me fondet investuese

Neni 24

(1)Në rastë kur Komisioni do të miratojë aktvendim, me të cilin ia heq lejen për punë shoqërisë për administrim, dhe në rast të falimentimit apo likuidimit të shoqërisë për administrim, punët e administrimit me fondet investuese dhe administrimit me portfolet e klientëve individualë të cilat i ka kryer kjo shoqëri, barten në shoqëri tjetër për administrim.

(2)Komisioni e kryen zgjedhjen e shoqërisë për administrim në të cilën do të barten punët për administrim me fondet investuese, në rastet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3)Komisioni më për së afërmi e përcakton procedurën për marrjen e punëve për administrimin me fondet investuese, të cilat i ka kryer shoqëria për administrim nga paragrafi (1) i këtij neni.

5. KUFIZIMET DHE PËRGJEGJËSIA E SHOQËRISË PËR ADMINISTRIM ME FONDET INVESTUESE

Veprime të ndaluara dhe konflikt interesesh

Neni 25

- (1) Shoqëria për administrim nuk guxon, që:
- të ndërmytetësojë në blerje dhe shitje të letrave me vlerë;
  - të tjetërsojë ose të fitojë letra me vlerë ose pasuri tjetër të fondit investues, për llogari të vet ose për llogari të personave të lidhur;
  - me mjetet e fondit investues të blejë pasuri që nuk është e paraparë as me statut, as me prospekt;
  - të kryejë transaksione në kundërshtim me kufizimet në investime të fondeve investuese me të cilat administron, të përcaktuara me këtë ligj;
  - ta tjetërsojë pasurinë e fondit të mbyllur investues, dhe pasurinë që e krijon fondi i hapur investues, pa kompensim;
  - të fitojë dhe tjetërsojë pasuri në emër të fondeve investuese me të cilat administron, me çmim më të pavolitshëm se çmimi i tregut ose vlerës së përcaktuar të pasurisë në fjalë;
  - në emër të vet dhe për llogarinë e fondit të hapur në fondin investues, të huazojë mjete, përveç nëse atë nuk e bën me qëllim të shfrytëzimit të atyre mjeteve për blerje të pjesëmarrjeve në fondin e hapur investues, dhe atë me kusht që mjetet monetare në disponim në portofolin e fondit të mos jenë të mjaftueshme për atë qëllim, me ç'rast, në rast të huazimit të atillë, shuma e përgjithshme e obligimeve që i nënshtrohen pagesës nga pasuria që e krijon fondi i hapur investues ndaj të gjitha kontratave për hua ose kredi, nuk guxon të tejkalojë 10% nga shuma neto e pasurisë së fondit të hapur investues, në momentin e marrjes së atyre huave, e në afat jo më të gjatë se tre muaj;
  - të lejojë hua nga pasuria e fondit investues dhe të paraqitet si garant në emër të personave të tretë;
  - ta shfrytëzojë pasurinë e fondit investues si garanci gjatë kryerjes së obligimeve të shoqërisë për administrim, ose obligimeve të personave të tretë, as që të shfrytëzohet për kryerjen e punëve me kushte të privilegjuara, nga ana e të punësuarve të saj ose personave të lidhur me të;
  - të kontrakttojë shitje, blerje ose bartje të pasurisë ndërmjet dy fondeve investuese me të cilat administron e njëjta shoqëri për administrim, me kushte të ndryshme nga kushtet e tregut, ose me kushte me të cilat njëri fond investues vëhet në pozitë më të pavolitshme me tjetrin;
  - të ndërmarrë obligime lidhur me mjetet të cilat në momentin e marrjes të atyre obligimeve, nuk janë në pronësi të fondit investues;
  - për llogari të vet të fitojë ose tjetërsjë pjesëmarrje në fondin e hapur investues me të cilën administron;
  - të emetojë letra me vlerë të fondeve të hapura investuese;
  - ta emetojë pasurinë e fondit investues në letra me vlerë ose instrumente tjera financiare që ajo i emeton;
  - për llogari të pronarëve të pjesëmarrjeve të fondit të hapur investues, ose në emër dhe për llogari të aksionerëve në fondin e mbyllur investues, të shesë letra me vlerë, nëse letrat me vlerë në momentin e lidhjes së transaksioneve, nuk hyjnë në pasurinë e fondit dhe
  - gjatë punës së vet, të veprojë kundër interesave të pronarëve të pjesëmarrjeve ose aksioneve.

Përgjegjsia e shoqërisë për administrim me fonde investues

Neni 26

- (1) Shoqëria për administrim është përgjegjëse për kryerje të veprimtarisë për administrim me fond investues, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, statusin dhe prospektin e fondit. Shoqëria përgjigjet për dëmin e shkaktuar pronarëve të pjesëmarrjeve në fondin e hapur investues, gjegjësisht aksionarëve në fondin e mbyllur investues, për veprim në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji, statutin dhe prospektin e fondit.
- (2) Shoqëria për administrim me tërë pasurinë e vet, përgjigjet për punët juridike të lidhura në emër të vet dhe për llogari të pronarëve të pjesëmarrjeve në fondin e hapur investues dhe punët juridike të lidhura në emër dhe për llogari të aksionarëve në fondin e mbyllur investues.

Dërgimi i raporteve financiare Komisionit

Neni 27

- (1) Shoqëria për administrim, është e obliguar që Komisionit t'ia dorëzojë:
- a) raportet e reviduara vjetore financiare për shoqërinë dhe për fondet investuese me të cilat ajo administrohet, më së voni deri më 30 prill në vitin rrjedhës për vitin paraprak;
  - b) raportet e reviduara financiare gjysëmvetore për shoqërinë dhe për fondet investuese me të cilat ajo administron, më së voni deri më 30 gusht të vitit rrjedhës për gjashtë muajt e parë të atij viti;
  - v) raportet tremujore për secilin fond investues veç e veç, më së voni deri në ditën e pesëmbëdhjetë të muajit për tremujorin paraprak, që përmbajnë të dhëna për:
    - letrat me vlerë të cilat e përbëjnë pasurinë të fondit investues me të cilat është tregtuar, sipas llojit të letrës me vlerë dhe emetuesit;
    - gjendjen e depozitave monetare të cilat e përbëjnë pasurinë e fondit investues, sipas institucioneve financiare në të cilat gjenden depozitat;
    - datat e transaksioneve të mjeteve të cilat e përbëjnë pasurinë e fondit investues, dhe çmimet me të cilat janë kryer transaksionet;
    - provizionet e brokerëve, kompensimet e bankave depozitare dhe harxhimet tjera në lidhje me transaksionet dhe
    - vlera e pasurisë së fondit investues, numri i pjesëmarrjeve dhe vlera e tyre veç e veç, me gjendjen e ditës së fundit të punës në tremujorin për të cilin parashtrohet raporti, gjegjësisht numrin e aksioneve të regjistruara.
- (2) Komisioni i përcakton rastet në të cilat shoqëritë për administrim kanë obligim për dorëzimin e raporteve edhe për afate të shkurtëra, të përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni.

Aftësimi teknik, organizativ dhe kadrovik

Neni 28

- (1) Shoqëria për administrim duhet të ketë aftësim përkatës organizativ, teknik dhe kadrovik, për kryerjen e aktiviteteve të veta.
- (2) Lidhur me vendosjen organizative, shoqëria për administrim duhet të organizohet në mënyrë që do të sigurojë kryerjen profesionale, transparente, efikase, të vazhdueshme dhe ligjore të aktiviteteve të shoqërisë.
- (3) Lidhur me aftësinë teknike, shoqëria për administrim duhet të ketë lokale dhe pajisje përkatëse për kryerjen e aktiviteteve të veta.

(4)Lidhur me aftësinë kadrovike, shoqëria për administrim duhet të ketë të punësuar së paku një menaxher të portofolit, i cili mund të administrojë me më së shumti dy fonde investuese, të ketë të punësuar person përgjegjës për kontroll të harmonizimit të punës së shoqërisë për administrim, me rregullat, si dhe të emëruar një revizor të brendshëm.

(5)Komisioni më për së afërmi e përcakton aftësimin organizativ, teknik dhe kadrovik të shoqërisë.

Përgatitja e raporteve financiare

Neni 29

(1)Raportet financiare të shoqërisë për administrim, përgatiten në pajtim me standardet ndërkombëtare për informim financiar.

(2)Raportet financiare nga paragrafi (1) i këtij neni, i nënshtrohen revizionit, nga shoqëria e autorizuar për revizion ose revizori i autorizuar tregtar individ.

(3)E njëjta shoqëri për revizion mund të kryejë më së shumti pesë revizione të njëpasnjëshme të raporteve vjetore financiare të një shoqërie për administrim, dhe të fondeve investuese me të cilat ajo administron.

Regjistri i pjesëmarrjeve dhe aksioneve

Neni 30

Shoqëria për administrim është e obliguar që në medium elektronik t'i ruajë dokumentet dhe të dhënat që kanë të bëjnë mepronrët e pjesëmarrjeve, gjegjësisht aksionarët e fondeve investuese me të cilat ajo administron.

III.SHOQËRIA PËR ADMINISTRIM ME FONDET INVESTUESE PRIVATE

Themelimi i shoqërisë për administrim me fondet investuese private

Neni 31

(1)Shoqëria për administrim me fondet investuese private (në tekstinë vijim: shoqëria për administrim me fondet private) themelohet si shoqëri me përgjegjësi të kufizuara ose shoqëri aksionare, në pajtim me ligjin për shoqëri tregtare, lëndë e vetme e punës e së cilës është themelimi dhe administrimi me fondet private në emër të vet, dhe për llogari të pronarëve të dokumenteve për pjesëmarrje në fond.

(2)Shoqëria për administrim me fondet private, themelohet me kryegjë themelore prej 50 000 eurosh në kundërvlerë me denarë, sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë në ditën e pagesës, nëse shoqëria administron me një fond privat. Nëse shoqëria për administrim me fondet private themelohet për udhëheqje me më shumë fonde private, kryegjëja themelore rritet për nga 25 000 euro në kundërvlerë me denarë, për secilin fond të ardhshëm.

(3)Një shoqëri për administrim me fondet private, mund të administrojë me më shumë fonde private.

(4)Shoqëria për administrim me fondet private është e obliguar, që Komisionit t'i dorëzojë rezy nga prospekti i fondit privat.

(5)Shoqëria për administrim me fondet private, mund të jetë pronari i dokumenteve për pjesëmarrje në cilindo fond privat, me të cilin ajo shoqëri administron.

(6)Për shoqërinë për administrim me fondet private, nuk zbatohen dispozitat nga pjesa II. Shoqëria për administrim me fondet investuese dhe pjesa IV. Banka depozitare, të këtij ligji.

Statuti i shoqërisë për administrim me fondet investuese private

Neni 32

Statuti i shoqërisë për administrim me fondet private, përveç dispozitave për statutin nga ligji për shoqëri tregtare, përmban dhe dispozita për:

- mënyrën e investimit të pronës së vet,
- themelimin dhe administrimin me fonde private, në emër të vet dhe për llogarinë e fondit privat dhe
- punë tjera me rëndësi për punën e shoqërisë për administrim me fondet private.

Puna e shoqërisë për administrim me fondet private investuese

Neni 33

(1)Shoqëria për administrim me fondet private, është e obliguar që punën me pronën e fondit privat, ta udhëheqë me kujdesin e afaristit të mirë dhe ekskluzivisht në interes të pronarëve të pjesëmarrjeve në fondin privat, në bazë të statutit të fondit privat dhe dispozitave të këtij ligji.

(2)Themeluesit e shoqërisë për administrim me fondet private, anëtarët e këshillit drejtues dhe këshillit mbikqyrës të shoqërisë dhe të punësuarit në shoqëri ose personat, të cilët për shoqërinë kryejnë punë të përhershme ose të përkohshme në bazë të kontratës së posaçme, janë të obliguar që ta ruajnë sekretin për punët e shoqërisë, në pajtim me ligjin dhe statutin e shoqërisë për administrim me fondet private.

(3) Të dhënat për pronarët e dokumenteve për pjesëmarrje dhe pagesat, janë sekret afarist dhe mund të tregohen vetëm në bazë të urdhëresës gjyqësore.

Udhëheqja dhe paraqitja e pronës së shoqërisë për administrim me fondet investuese private

Neni 34

(1)Prona e shoqërisë për administrim me fondet private, obligativisht ruhet dhe paraqitet ndaras nga pronat e fondit me të cilat administron.

(2)Borxhet e shoqërisë për administrim me fondet private që dalin nga transaksionet financiare lidhur me pronën personale të shoqërisë, nuk mund të përmbushen prej mjeteve të fondit privat.

Paraqitja e shoqërisë për administrim me fondet investuese private në qarkullim juridik

Neni 35

(1)Shoqëria për administrim me fondet private, në qarkullim juridik paraqitet në emër të vet dhe për llogari të pronarëve të dokumenteve për pjesëmarrje në fondin privat.

(2)Kërkesat në bazë të shpenzimeve për kryerje të punëve për llogari të pronarëve të dokumenteve për pjesëmarrje në fondin privat, shoqëria i përmbush prej pronës së fondit privat, në pajtim me dispozitat e statutit të fondit privat.

(3)Shuma e shpenzimeve nga paragrafi (2) i këtij neni, obligativisht shpallet në prospektin e secilit fond privat të veçantë.

Përgjegjësia e shoqërisë për administrim me fondet investuese private

Neni 36

(1)Shoqëria për administrim me fondet private, është përgjegjëse për kryerjen e veprimtarisë së administrimit me fondin privat, në pajtim me dispozitat e këtij ligji dhe statutin e fondit. Shoqëria për administrim me fondet

private, përgjigjet për dëmin e shkaktuar pronarëve të dokumenteve për pjesëmarrje në fondin privat, për veprim të kundërshtim me dispozitat e këtij ligji dhe të statutit të fondit privat.

(2) Shoqëria për administrim me fondet private, me tërë pronën e vet përgjigjet për punët juridike të lidhura në emër të vet dhe për llogarinë e pronarëve të dokumenteve për pjesëmarrje në fondin privat.

(3) Personat e tretë nuk mundin prej pronës së fondit privat, t'i përmbushin kërkesat e veta ndaj shoqërisë për administrim me fondet private.

Shpenzimet e administrimit me fondin investues privat

Neni 37

Në ngarkesë të pronës së fondit privat, mund të llogariten shpenzimet si vijojnë:

1. Kompensimi për administrim;
2. Shpenzime për shpalljen e prospektit;
3. Shpenzime për regjistrim të fondit privat;
4. Shpenzime për blerjen dhe pagesën e dokumenteve për pjesëmarrje;
5. Shpenzime për udhëheqjen e evidencës së kontabilitetit të fondit privat;
6. Shpenzime për përgatitjen e raporteve të revizorit të fondit privat dhe
7. Shpenzime tjera të përcaktuara me statutin dhe prospektin e fondit privat;

IV. BANKA DEPOZITARE

Lënda e punës së bankës depozitare

Neni 38

(1) Banka depozitare e fondit investues (në tekstin në vijim: banka depozitare) i ruan mjetet e fondit investues, dhe kontrollon nëse fondi investues disponon me mjete të fondit, në pajtim me këtë Ligj dhe statutin e fondit.

(2) Vetëm banka me seli në territorin e Republikës së Maqedonisë, e cila në pajtim me Ligjin për banka ka marrë pëlqim nga Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë, për kryerjen e aktivitetit bankë-rojë e pronës, mund të zgjedhet për bankë depozitare.

(3) Nëse fondi investues ka mjete jashtë territorit të Republikës së Maqedonisë, banka depozitare e zgjedh edhe bankën sub-depozitare për ruajtjen e atyre mjeteve, e cila është bankë ose institucion i specializuar depozitar e cila ka leje për punë, të dhënë nga organi kompetent në vendin jashtë Republikës së Maqedonisë, dhe është e autorizuar për atë veprimtari në pajtim me ligjet e shtetit ku do ta bëjë ruajtjen e mjeteve të fondit investues. Banka e zgjedhur sub-depozitare patjetër duhet të ketë rejting rekomandues për investim sipas agjencive me repute ndërkombëtare rejtingu kreditor.

(4) Komisioni më së afërmi e përcakton rejtingun e bankës sub-depozitare.

Zgjedhja dhe ndërrimi i bankës depozitare

Neni 39

(1) Bankën depozitare e zgjedh shoqëria për administrim.

(2) Për zgjedhjen e bankës depozitare dhe çdo ndërrim të bankës depozitare duhet leje prej Komisionit.

(3) Shoqëria për administrim parashtron kërkesë te Komisioni, për marrjen e lejes për zgjedhjen e bankës depozitare.

(4) Lutjes nga paragrafi (3) i këtij neni i bashkëngjiten: -marrëveshja e lidhur ndërmjet shoqërisë për administrim dhe bankës depozitare për kryerjen e aktiviteteve të bankës depozitare (në tekstin në vijim: marrëveshja depozitare);

-pëlqimi për fillimin me kryerje të aktivitetit të bankës rojë të pronës, i dhënë nga Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë, në pajtim me Ligjin për banka dhe

-pëlqimi për emërimin e anëtarëve të këshillit drejtues të bankës depozitare, i dhënë nga Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë, në pajtim me Ligjin për banka.

(5) Komisioni miraton aktvendim për pranimin ose refuzimin e kërkesës nga paragrafi (3) i këtij neni, për dhënien e lejes për zgjedhjen e bankës depozitare, në afat prej 60 ditësh kalendarike nga marrja e kërkesës.

(6) Komisioni është i obliguar që të japë arsyetim me shkrim në rast të refuzimit të kërkesës, për dhënien e lejes për zgjedhjen e bankës depozitare.

(7) Kundër aktvendimit për refuzim të kërkesës për dhënien e lejes për zgjedhje të bankës depozitare të cilin e miraton Komisioni, mund të paraqitet ankesë te Komisioni për zgjedhjen e ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë, në afat prej 15 ditësh pune, prej ditës së pranimit të së njëjtës.

(8) Ankesa nga paragrafi (7) i këtij neni nuk e shtyn zbatimin e aktvendimit të Komisionit.

(9) Komisioni më së afërmi e përcakton formën dhe përmbajtjen e kërkesës për marrjen e lejes për zgjedhjen e bankës depozitare.

Veprimi në interes të investuesve depozitar

Neni 40

Banka depozitare dhe shoqëria për administrim, veprojnë në mënyrë të pavarur dhe të mëvetësishme, dhe vetëm në interes të investuesve në fondet investuese.

Të drejtat dhe obligimet e bankës depozitare

Neni 41

Banka depozitare i kryen punët, si vijojnë:

- ruajtjen e pronës së fondeve investuese;
- te fondi i hapur investues kryen kontroll nëse emetimidhe blerja pjesëmarrjeve në llogari të fondit, kryhet në pajtim me këtë ligj dhe rregullat e fondit;
- kryen kontroll nëse llogaria e neto vlerës së aksioneve ose pjesëmarrjeve në fondin investues, është në pajtim me këtë ligj, rregullat më të përafërta të miratuara në bazë të këtij ligji dhe në pajtim me prospektin dhe statutin e fondit;
- i zbaton urdhëresat e shoqërisë për administrim, në lidhje me transaksionet me letrave me vlerë, dhe pasurinë tjetër i cili e përbën portofolin e fondit investues, me kusht që të mos jenë në kundërshtim me këtë ligj, me dispozitat e miratuara nga Komisioni, me prospektin dhe statutin e fondit;

-siguron se transaksionet e letrave me vlerë do të përmbushen, gjegjësisht kërkesat e arritura monetarea do të arkëtohen në afatet e planifikuara me ligj;

-e njofton shoqërinë për administrimin për aktivitetet që kanë të bëjnë me pasurinë e fondit investues dhe i zbaton urdhëresat e tyre;

-i arkëton të gjitha të hyrat dhe të drejtat tjera që arrijnë, në dobi të fondit investues, e të cilat dalin nga prona e tij;

-siguron se të hyrat e fondit investues shfrytëzohen në pajtim me këtë ligj dhe prospektin dhe statutin e fondit, dhe harxhimet të cilat i paguan fondi janë në pajtim me dispozitat e këtij ligji, dhe me kushtet nga prospekti dhe statuti i fondit;

-kryen punë tjera të cilat janë paraparë me kontratën depozitare ndërmjet shoqërisë për administrim dhe bankës depozitare;

-mban evidencë për punën të cilën e kryen si bankë depozitare, për çdo fond investues veç e veç, dhe rregullisht e harmonizon me evidencën e shoqërisë për administrim;

-te Komisioni e paraqet çdo shkelje të dispozitave nga ky ligj dhe

-revizorëve dhe personave tjerë të autorizuar që të kryejnë inspektim, duke e përfshirë edhe Komisionin, u lejon qasje te të dhënat dhe llogaritë të lidhura me fondet investuese dhe pronën e tyre.

Përgjegjësia e bankës depozitare

Neni 42

Banka depozitare përgjigjet para shoqërisë për administrim, para pronarëve të pjesëmarrjeve të fondit të hapur investues, dhe para aksionarëve në fondin e mbyllur investues, për dëmin e shkaktuar nga moskryerja ose kryerja e parregullt e punëve të parapara në kontratën depozitare ose me këtë ligj.

Ruajtja e të dhënave për fondet investuese si sekret afarist

Neni 43

Të dhënat për pronarët e pjesëmarrjeve, gjegjësisht aksionarëve, si dhe pagesat të cilat janë të kapshme, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, banka depozitare është e obliguar që t'i ruajë si sekret afarist.

Mënyra e punës së bankës depozitare

Neni 44

(1)Punët e bankës depozitare të cilat banka i kryen për shoqërinë për administrim, duhet të ndahen nga punët tjera të bankës.

(2)Banka depozitare e cila kryen punë për fondin investues, pasurinë e secilit e udhëheq në llogari të veçantë, duke i përfshirë edhe letrat me vlerë, llogaritë bankare dhe pasurinë tjetër.

(3)Banka depozitare nuk guxon që ta shfrytëzojë pronën e fondit investues për kryerje të transaksioneve për llogari të vet, ose për realizimin e çfarëdo qoftë dobie për vetë ose për të punësuarit e vet, përveç në dobi të pronarëve të pjesëmarrjeve ose aksionarëve në fondet investuese.

(4) Pasuria e fondeve investuese të bankës depozitare nuk hyn në pasurinë e bankës depozitare, as në masën e likuiduese ose falimentuese, dhe nuk mund të shfrytëzohet për realizimin e kërkesave të bankës.

Ndërprerja e kryerjes së punëve të bankës depozitare

Neni 45

(1)Nëse njëra nga palët nënshkruese të kontratës depozitare nga neni 39, paragrafi (4), alineja 1 e këtij ligji ka për qëllim ta ndërpresë kontratën, është i obliguar që në afat prej 90 ditësh kalendarike para ndërprerjes së kontratës ta njoftojë palën tjetër kontraktuese.

(2)Kontrata e cila ndërpritet llogaritet e ndërprerë nga momenti i lidhjes së kontratës me bankë tjetër depozitare, pas kalimit të afatit nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3)Banka depozitare e njofton Komisionin për ndërprerjen e kontratës depozitare dhe arsyet për ndërprerjen e saj.

Bartja e pasurisë së fondit investues në bankën tjetër depozitare

Neni 46

Nëse prishet kontrata depozitare, banka depozitare është e obliguar që në afat prej tetë ditësh pune nga dita e prishjes së kontratës depozitare, tërë pasurinë e fondit investues ta bartë në bankën depozitare me të cilën shoqëria për administrim lidh kontratë të re depozitare. Banka depozitare duhet t'i dorëzojë edhe librat tregtare, evidencën dhe të gjitha dokumentet dhe materialet tjera, në formë elektronike ose të shkruar, varësisht nga mënyra e udhëheqjes së të dhënave të shënuara, të rëndësishme për punën e fondit për të cilin deri atëherë ka kryer punë të bankës depozitare.

V.FONDET INVESTUESE

1.DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Themelimi dhe regjistrimi i fondeve investuese

Neni 47

(1)Fondi investues themelohet me qëllim të bashkimit të mjeteve monetare të dedikuara për investim nga persona të vendit dhe/ose të huaj fizik dhe/ose juridik, përmes thirrjes publike ose ofertës private, me të cilat për llogari të investituesve menaxhon shoqëria për administrim, gjegjësisht shoqëria për administrim me fondet private, me ç'rast zbatohet principi i diversifikimit të rrezikut.

(2)Fondi investues mund të themelohet si fond i hapur investues, fond i mbyllur investues dhe fond privat investues.

(3)Fondin investues të hapur dhe fondin investues të mbyllur i themelon dhe me ta udhëheq shoqëria për administrim, ndërsa fondin privat investues e themelon dhe me të udhëheq shoqëria për administrim me fondet private.

Regjistrimi i fondeve investuese

Neni 48

(1)Fondet regjistrohen në Regjistrin e fondeve investuese të Republikës së Maqedonisë (në tekstin në vijim: regjistri i fondeve).

(2)Regjistrin e fondeve e udhëheq Komisioni.

(3)Komisioni më së afërmi e përcakton formën, përmbajtjen dhe mënyrën e udhëheqjes së Regjistrit për fondet.

(4)Regjistrimi i fondit investues në Regjistrin e fondeve ka veprim juridik ndaj personit të tretë, ditën e ardhme nga dita e regjistrimit në Regjistrin e fondeve.

Mënyra e paraqitjes së regjistrimit të fondit investues në regjistër

Neni 49

(1)Fletëparaqitjen për regjistrim në Regjistrin e fondeve Komisionit ia parashtron shoqëria për administrim, bashkë me kërkesën për dhënien e lejes për punë të fondit investues.

(2)Komisioni vendos për regjistrimin e fondit investues në Regjistrin e fondeve, njëkohësisht me dhënien e lejes për punën e fondit.

Numri identifikues i fondit investues

Neni 50

(1)Me dhënien e lejes për punë dhe regjistrimi të fondit investues në Regjistrin e fondeve, Komisioni për secilin fond përcakton e numrin identifikues.

(2) Numri identifikues i secilit fond investues, përcaktohet gjatë regjistrimit të fondit në Regjistrin e fondeve, dhe patjetër duhet të jetë i vetëm, i pandryshueshëm dhe i papërsëritshëm.

(3) Komisioni e përcakton mënyrën e caktimit të numrit identifikues të fondit investues.

Të drejtat nga pjesëmarrjet dhe aksionet në fondet investuese

Neni 51

Të drejtat nga pjesëmarrjet dhe aksionet në fondet investuese, janë:

- e drejta e votës në kuvendin e fondit investuese të mbyllur;
- e drejta e informimit;
- e drejta e dividendës ose pjesës nga fitimi;
- e drejta e shitjes së pjesëmarrjeve nga fondi, gjegjësisht obligimi për blerjen e pjesëmarrjeve dhe
- e drejta e pagesës së pjesës nga masa likuiduese.

Statuti i fondit investues

Neni 52

(1) Statuti i fondit investues të hapur ose të mbyllur, i rregullon marrëdhëniet juridike të shoqërisë për administrim me pronarët e pjesëmarrjeve të fondi i hapur investues, gjegjësisht me aksionarët të fondi investues i mbyllur.

(2) Statuti i fondit investues të hapur, gjegjësisht fondit investues të mbyllur, duhet t'i përmbajë së paku të dhënat, si vijojnë:

- emrin e fondit investues dhe llojin e fondit;
- datën e themelimit të fondit investues, si dhe kohëzgjatja e fondit në rast se është themeluar për kohë të caktuar;
- vendin ku mund të merren raporte gjysmëvjetore dhe vjetore, statuti dhe prospekti i fondit investues, si dhe informacione shtesë për fondin;
- shumën minimale të mjeteve monetare të cilat duhet të grumbullohen, si dhe punët që duhet të ndërmerren nëse nuk sigurohet ajo shumë;
- të drejtat nga pjesëmarrjet ose aksionet;
- në rastin e fondit investues të mbyllur, informatat për bursën gjegjësisht bursat në të cilat do të kuotojnë aksionet e fondit;
- përshkrimin e qëllimeve investuese të fondit investues, mënyrën e realizimit të qëllimeve dhe rrezikun nga investimet dhe nga struktura e fondit;
- shumën më të vogël të investimit në fondin investues, mënyrën e regjistrimit, si dhe mënyrën e blerjes së pjesëmarrjeve të fondi i hapur investues;
- emrin e shtetit, njësisë së vetadministrimit lokal ose organizatës ndërkombëtare, në letrat me vlerë të të cilave, do të investohet më tepër se 35% nga pasuria e fondit investues;
- vërejtjen se qëllimi për investime është replikimi i indeksit, nëse fondi investues përpiqet të replikojë ndonjë indeks të aksioneve ose indeks të letrave debitore me vlerë;
- mënyrën dhe kohën e përlogaritjes së vlerës neto të pasurisë së fondit investues;
- në rastin e fondit të hapur investues: kohën, mënyrën dhe shpeshësinë e përlogaritjes së çmimit të shitjes gjatë emetimit të pjesëmarrjeve të reja ose blerjes së të reja, si dhe mënyrën e publikimit të atyre çmimeve, rrethanat në të cilat mund të vijë deri të ndërprerja e emetimit ose blerjes së pjesëmarrjeve, përshkrimin e shumës për pagesën e kompensimeve dhe harxhimeve të lejuara për emetimin dhe blerjen e pjesëmarrjeve;

-në rastin e fondit investues të mbyllur; shumë, llojin dhe kufirin e harxhimeve për themelimin, të cilat mund të bien në ngarkesë të fondit investues dhe përshkrimin e ndikimit të tyre mbi të ardhurat e ardhme të investituesve;

- të dhënat për mënyrën e përlogaritjes dhe pagesës së një pjese nga fitimi pronarëve të pjesëmarrjeve ose dividendës së aksionarëve;
- kohëzgjatjen e vitit fiskal;
- datën e miratimit të statutit;
- dispozita të tjera të përcaktuara me Ligjin për shoqëritë tregtare, të cilat i dedikohen fondeve të mbyllura investuese dhe
- të dhënat për shoqërinë për administrim.

(3) Shoqëria për administrim parashtron kërkesë te Komisioni për dhënie të pëlqimit për statutin e fondit investues dhe ndryshimet dhe plotësimet e tij.

(4) Komisioni miraton aktvendim për lejimin ose refuzimin e kërkesës për dhënie të pëlqimit për statutin e fondit investues, në afat prej 60 ditësh kalendarike nga pranimi i kërkesës së parashtruar, ndërsa për ndryshimet dhe plotësimet e tij, në afat prej 30 ditësh kalendarike nga pranimi i kërkesës së parashtruar.

Prospekti i fondit investues

Neni 53

(1) Prospekti i fondit investues paraqet thirrje për blerjen e pjesëmarrjeve në fondin e hapur investues, gjegjësisht aksione në fondin e mbyllur investues.

(2) Përveç elemnteve nga ligji për letrat me vlerë, prospekti patjetër duhet të përmbajë edhe informacione detajore në lidhje me qëllimet e fondit investues, politikën investuese dhe profilin e rrezikut, si dhe informata tjera të cilat i dedikohen fondit investues, të cilat mund të ndikojnë ndaj vendimit të investuesit që të fitojë pjesëmarrje, gjegjësisht aksione në fondin investues, si vijon:

- emrin, selinë dhe llojin e fondit investues;
- datën e organizimit, gjegjësisht themelimit të fondit investues;
- kohën e ekzistimit të fondit investues, në rast se fondi është i organizuar për kohë të caktuar;
- vendin ku mund të merren raporte gjysmëvjetore dhe vjetore, statuti dhe prospekti i fondit investues, si dhe informata plotësuese për fondin;
- shumën minimale të mjeteve monetare, të cilat duhet të grumbullohen për themelimin e fondit investues, si dhe aktivitetet që do të ndërmerren nëse nuk sigurohet ajo shumë;
- emrin dhe selinë e shoqërisë për revizion ose revizorit të autorizuar tregtar individ;
- parakushtet në të cilat lejohet që të ngritet likuidimi i fondit investues;
- qëllimet investive dhe strukturën e planifikuar të protofolit të fondit investues;
- llojin e pronës në të cilën investon fondi investues;
- investimet e lejuara në kontrata të përkohshme dhe opsionale ose instrumente tjera derivative financiare, si dhe ndikimi i transaksioneve të atilla në shkallën errezikimit të fondit investues;
- politikën investuese të fondit investues, duke e përfshirë edhe mundësinë për shfrytëzimin e kontratave për instrumente derivative financiare dhe instrumente të ngjashme dhe teknikat për siguri nga rreziku;
- emrin e shtetit, njësisë së vetadministrimit lokal ose organizatës ndërkombëtare në letrat me vlerë të të cilave do të investohet më shumë se 35% nga prona e fondit investues;

-shumën minimale të investimeve të veçanta në fondin investues, mënyrën e regjistrimit të pjesëmarrjeve ose aksioneve, si dhe mënyrën dhe kushtet për blerje të pjesëmarrjeve të fondi i hapur;

-mënyrë dhe kohën e llogaritjes së vlerës neto të pasurisë së fondit investues;

-në rastin e fondit të hapur investues: kohën, mënyra dhe shpeshësia e përllogaritjes së çmimeve për shitjen e pjesëmarrjeve të reja ose blerjen e ekzistueseve, si dhe mënyrën e shpalljes së atyre çmimeve, rrethanat sipas së cilave mund të vijë te ndërprerja e emetimit ose blerjes, përshkrimii shumë për pagesën e kompensimeve të lejuara dhe shpenzimeve për emetimin dhe riblerjen e pjesëmarrjeve;

-në rastin e fondit të mbyllur investues: shumë, llojin dhe kufirin e shpenzimeve për themelim, të cilat mund të bien në ngarkesë të fondit;

-kompensimin vjetor dhe shpenzimet për administrim dhe punë, të cilat janë në ngarkesë të fondit investues dhe përshkrimin e ndikimit të tyre në të hyrat e ardhshme të investuesve;

-të dhënat për mënyrën e përllogaritjes dhe mënyrën e pagesës së pjesëmarrjeve në fitim ose dividendë të fondit investues të aksionarëve ose pronarëve të pjesëmarrjeve;

-të dhënat themelore për rregullat e tatimit, të cilat zbatohen në fondin investues, nëse janë me rëndësi për aksionerët ose pronarët e pjesëmarrjeve;

-kohëzgjatjen e vitit fiskal;

-datën e botimit të prospektit;

-të dhëna për shoqërinë për administrim dhe

-selinë dhe adresën e bankës depozitare.

(3)Komisioni më për së afërmi e përcakton formën dhe përmbajtjen e fondit të hapur dhe të mbyllur investues.

Miratimi dhe publikimi i prospektit

Neni 54

(1)Komisioni në afat prej 60 ditëshe kalendarike nga dita e parashtrimit të kërkesës, e miraton prospektin e fondit investues, para fillimit të ofertës publike të pjesëmarrjeve gjegjësisht aksioneve, si dhe të gjitha ndryshimeve dhe plotësimeve të e prospektit.

(2)Pjesëmarrjet, gjegjësisht aksionet e fondit investues nuk mund të ofrohen për shitje, para miratimit të prospektit nga ana e komisionit.

(3)Komisioni e miraton formën e shkurtuar të prospektit vetëm për nevojat e fondit të hapur investues, me kusht që në prospektin e shkurtuar të thes kohet qartë ekzistimi i prospektit, si dhe vërejtja se i njëjti mund të merret me kërkesë të investuesit.

(4)Shoqëria për administrim është e obliguar që në afat pre shtatë ditësh, nga dita e marrjes së pëlqimit nga komisioni për publikimin e prospektit, ta botojë prospektin ose formën e shkurtuar të prospektit në së paku dy gazeta ditore që botohen në Republikën e Maqedonisë.

(5)Çdo ndryshim dhe plotësim i prospektit të fondit investues, doemos duhet të jetë i miratuar nga ana e Komisionit.

(6)Komisioni nuk do të lejojë çfarëdo ndryshim ose plotësim të prospektit ose statutit të fondit investues, të cilët mund të jenë kundër interesave të investuesve.

(7)Komisioni më së afërmi e përcakton formën dhe përmbajtjen e formës së shkurtuar të prospektit.

Reklama e fondeve investuese

Neni 55

(1) Shoqëria për administrim mund të publikojë reklama për fondet investuese me të cilat ajo administron, në mjetet për informin publik dhe në mënyrë tjetër.

(2)Shoqëria për administrim është e obliguar që te Komisioni ta dorëzojë përmbajtjen e reklamës para se ajo të publikohet. Nëse pas pesë ditësh pune nga parashtrimi i përmbajtjes së reklamës, Komisioni nuk e ndalon botimin e saj, shoqëria për administrim mund që të njëjtën ta publikojë. Shoqërisë për administrim i bie barra për të dëshmuar se Komisioni e ka pranuar përmbajtjen e reklamës.

(3)Shoqëria për amdinistrim, është përgjegjëse për plotësinë dhe saktësinë e informative, të cilat do të publikohen për promovim reklamues të fondit investues.

(4)Përmbajtja e reklamës së fondit investues, nuk guxon t'i shmanget përmbajtjes së statutit dhe prospektit të fondit.

(5)Shoqëria për administrim doemos duhet ta ruajë ekzemplarinnga secila reklamëe publikuar.

Principet themelore për publikimin e reklamave për fondet investuese

Neni 56

Gjatë publikimit të reklamave për fondin investues dhe për shoqërinë që administron me të, duhet të respektohen edhe principet në vijim:

-nuk guxon të fshehet ose të prezantohet gabimisht, qëllimi i tyre propagandues;

-patjetër duhet të paraqitet përshkrim i plotë, i qartë dhe i vërtetë i fondit investues që promovohet, si dhe rreziqeve lidhur me të;

-doemos duhet të publikohen të dhëna të plota, të qarta dhe pamëdyshje që te investuesit të mos sjellin huti;

-nuk guxon të publikohen tregues të rrejshëm, veçanërisht në lidhur me profesionalizmin e personave përgjegjës, dhe vëllimin e punës së fondit investues dhe shoqërisë për administrim, si dhe pronësinë ose numrin e pjesëmarrjeve ose aksioneve në fond dhe

-patjetër duhet të garantohet siguria, se përmbajtja dhe forma e reklamave nuk e shtrembëron, fsheh, as nuk e zvogëlon rëndësinë e cilësdo deklaratë, paralajmërim ose fakteve të tjera të cilat doemos duhet të publikohen në pajtim me ligjin.

VI. FONDET E HAPURA INVESTUESE

1. DISPOZITAT THEMELORE

Nocioni për fondin e hapur investues

Neni 57

(1)Fondi i hapur investues (në tekstin në vijim: fondi i hapur) paraqet pronë të vaçantë, pa cilësi të personit juridik, pronarët e pjesëmarrjeve të të cilit kanë të drejtë për pjesë proporcionale nga fitimi i fondit, dhe në çdo kohë kanë të drejtë të kërkojnë pagesën e pjesëmarrjes, me ç'rast do të tërhiqen nga fondi.

(2)Blerja e pjesëmarrjeve bëhet ekskluzivisht me pagesë me mjete monetare, me ç'rast blerësi i pjesëmarrjeve themelon mardhënie kontraktuese me shoqatën për administrim, e cila obligohet që me mjetet monetare të paguara, do të administroj sikur me pjesë të pronës së përbashkët, në pajtim me kushtet e shënuara në prospekt.

(3)Emri i fondit të hapur duhet t'i përmbajë fjalët "fond i hapur", gjegjësisht shkurtesën "f.h".

Fillimi i punës së fondit të hapur investues

Neni 58

(1)Fondi i hapur fillon me kryerjen e punëve të grumbullimit të mjeteve monetare përmes thirrjes publike për regjistrimin e pjesëmarrjeve në fondin e hapur, pas

marrjes së lejes për organizimin e fondit të hapur, nga Komisioni. Thirrja publike shpallet në dy gazeta ditore, që dalin në territorin e Republikës së Maqedonisë.

(2) Në afat prej dy muajsh nga shpallja e thirrjes publike nga paragrafi (1) i këtij neni, fondi i hapur duhet të grumbullojë mjete monetare së paku në shumë prej 300 000 00 eurosh në kundërvler me denarë, sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore në Republikën e Maqedonisë, në ditën kur janë grumbulluar tërësisht mjetet monetare.

(3) Në rast se nuk sigurohen mjetet monetare në shumën dhe në afatin e përcaktuar në paragrafin (2) të këtij neni, banka depozitare është e obliguar që në afat prej tetë ditësh pas skadimit të afatit të caktuar, investuesve t'ua kthejmjetet e grumbulluara.

Mbajtja e neto vlerës së mjeteve

Neni 59

(1) Fondi i hapur duhet në çdo kohë në llogarine vet ta mbajë vlerën e pasurisë së fondit, në lartësinë e mjeteve të përcaktuara në nenin 58 paragrafi nga ky ligj.

(2) Nëse vlera e pasurisë së fondit investues zvogëlohet nën shumën e shënuar në nenin 58 paragrafi (2) nga ky ligj, por jo më tepër se 2/3 e asaj shume, shoqëria për administrim është e obliguar që menjëherë ta njoftojë Komisionin, dhe në afat prej tre muajsh ta sigurojë minimumin e duhur.

(3) Nëse pas skadimit të afatit prej tre muajsh fondi investues nuk e posedon shumën e duhur minimale të mjeteve, fondi do të likuidohet apo të bashkëngjitet me ndonjë fond tjetër, në pajtim me këtë ligj.

(4) Nëse vlera pasurisë së fondit të hapur zvogëlohet nën 2/3 nga shuma a shënuar në nenin 58 paragrafi (2) nga ky ligj, fondi menjëherë likuidohet.

Organizimi i fondit të hapur investues

Neni 60

(1) Për organizimin e fondit të hapur, shoqata për administrim miraton statut, përgatit prospekt të fondit dhe lidh marrëveshje me bankën depozitare, në pajtim me këtë Ligj.

(2) Shoqëria për administrim, paraqet kërkesë te Komisioni, për marrjen e lejes për organizimin e fondit të hapur, e cila i përmban:

- titullin dhe selinë e shoqërisë për administrim;
- numrin dhe datën e aktvendimit të lëshuar nga Komisioni për miratimin e kërkesës për punë të shoqërisë për administrim;

- emrin e fondit të hapur;

- statutin dhe prospektin e fondit të hapur;

- kontratën e shoqërisë për udhëheqje me bankëndepozitare;

- emrin dhe selinë e shoqërisë për revizion ose revizionit të autorizuar- tregtar individ dhe

- dëshminë për kontributin e paguar, Komisionit për marrjen e lejes për organizimin e fondit të hapur.

(3) Lutjes nga paragrafi (2) i këtij neni, i bashkëngjitet dokumentacioni i duhur.

(4) Shoqëria për administrim mund të fillojë me grumbullimin e mjeteve monetare, përmes ofertës publike të pjesëmarrjeve, pas marrjes së lejes për organizimin e fondit të hapur.

(5) Komisioni në afat prej 60 ditësh nga dita e parashtrimit të kërkesës, miraton aktvendim për lëshimin e lejes për organizimin e fondit të hapur.

(6) Komisioni më së afërmi e përcakton formën dhe përmbajtjen e kërkesës për marrjen e lejes për organizimin e fondit të hapur, dhe dokumentacionin e duhur i cili i bashkëngjitet së njëjtës.

Shpenzimet të cilat janë në ngarkesë të investuesve në fondin e hapur investues

Neni 61

(1) Kompensimet të cilat arkëtohen nga investuesi në fondin e hapur, janë:

- kompensimi hyrës i cili hiqet nga shuma për pagesë në momentin e shitjes së pjesëmarrjeve;

- kompensimi dalës icili hiqet nga neto vlera e pronës së fondit të hapur për pjesëmarrje në momentin e blerjes;

- shpenzimet për shtypjen e ekzemplarëve për regjistrimin e pjesëmarrjeve dhe

- shpenzimet tjera operative, të përcaktuara me statutin dhe prospektin e fondit.

(2) Kompensimi hyrës dhe dalës nga paragrafi (1) alinetë 1 dhe 2 të këtij neni, mund të jetëmë së shumti 5 % nga vlera e pagesës, së pjesëmarrjes në fondin e hapur, përkatësisht pagesës së pjesëmarrjes nga fondi i hapur.

(3) Shpenzimet nga paragrafi (1) alinetë 3 dhe 4 të këtij neni, mund të jenë më së shumti në lartësinë e shpenzimeve reale.

(4) Nuk është e lejuar të arkëtohet kompensim lidhur me të hyrat e fondit të hapur.

(5) Kompensimet nga paragrafi (1) i këtij neni, paraqiten ndaras nga çmimi i pjesëmarrjes, dhe ato janë të hyra të shoqatës për administrim, të përcaktuara në pajtim me statutin dhe prospektin e shoqatës për administrim.

(6) Kompensimi dalës nuk arkëtohet në rast likuidimi të fondit të hapur, pa marrë parasysh shkaqet për likuidim.

(7) Në rast të paralajmërimit për vendosjen ose zmadhimin e lartësisë në kompensimit dalës, i njëjti nuk arkëtohet deri në marrjen e lejes nga ana e Komisionit për ndryshimet e prospektit, në të cilin përcaktohet vendosja ose zmadhimi i shumës së kompensimit dalës.

(8) Kompensimi hyrës dhe dalës nuk arkëtohet edhe në rast të bashkëngjities ose bashkimit, të fondit të hapur me fond tjetër, përkatësisht gjatë ndarjes së fondit të hapur.

(9) Vendimi i shoqërisë për administrim për mospagesën e kompensimit hyrës dhe/ose dalës, si dhe arsyet për mospagesë duhet të jenë të shënuara qartë në prospektin e fondit të hapur.

Shpenzimet ngarkesë e fondit të hapur investues depozitar

Neni 62

(1) Kompensimi i cili arkëtohet nga fondi i hapur, është kompensimi për udhëheqje i shoqatës për administrim, ndërsa llogaritet në bazë të neto vlerës ditore të fondit të hapur sipas formulës në vijim:

$$\text{Kompensimi i realizuar vjetor për administrim} = \frac{1}{365}$$

(2) Mjetet e realizuara prej kompensimit nga paragrafi (1) i këtij neni, janë të hyra të shoqërisë për administrim.

(3) Shpenzimet tjera që janë në ngarkesë të fondit të hapur, janë:

- 1) shpenzimet e paguara bankës depozitare;

- 2) shpenzimet në lidhje me shitblerjen e pronës së fondit të hapur;

- 3) shpenzimet për udhëheqje të regjistrimit të pjesëmarrjeve, duke përfshirë edhe shpenzimet për lëshimin e vërtetimit për transakcion ose gjendjen e pjesëmarrjes, si dhe shpenzimet për pagesën e pjesëmarrjes në fitim;

- 4) shpenzimet për revizionin vjetor;

- 5) shpenzimet për përpunimin, shtypjen dhe taksën postare të raporteve gjysmëvjetore dhe vjetore, për pronarët pjesëmarrjeve;

6)shpenzimi për pagesë të tatimit mbi pronë dhe fitim të fondit hapur;

7)shpenzimet për shpallje të prospektit dhe shpallje tjera të përcaktuara;

8)shpenzimet për kompensim mujore të Komisionit dhe

9)shpenzime tjera të përcaktuara me statut dhe prospekt të fondit të hapur.

4)Kompensimi për administrim të shoqërisë nga paragrafi (1) i këtij neni, mund të jetë më së tepërmi 3% në vit, nga vlera e përgjithshme e pronës së fondit të hapur.

(5)Shoqëria për administrim për kryerje të punëve të udhëheqjes me pronën e fondit të hapur, nuk guxon të arkëtojë asnjë kompensim tjetër, përveç kompensimit nga paragrafi (1) i këtij neni.

(6) Fondit të hapur nuk guxon t'i arkëtohen asnjëfarë shpenzimesh në lidhje mrekklamimin dhe shitjen e pjesëmarrjeve të fondit. Këto shpenzime janë në ngarkesë të shoqërisë për administrim, të realizuara nga të hyrat e shoqërisë për administrim.

Llogaritja e treguesit të shpenzimeve të përgjithshme në fondin e hapur investues depozitar

Neni 63

Shuma e përgjithshme e të gjitha shpenzimeve që bien në llogari të fondit të hapur, shprehet në përqindje si tregues i shpenzimeve të përgjithshme, kurse për çdo vit paraprak llogaritet sipas formulës në vijim:

Kompensim i përgjithshëm për administrim + shuma e përgjithshme e shpenzimeve nga neni 62, paragrafi (3) pikat 3, 4, 5, 7, dhe 9 të këtij ligji

X 100

Vlera neto mesatare vjetore e pronës së fondit

Lartësia maksimale e treguesit të shpenzimeve të përgjithshme të fondit të hapur investues

Neni 64

(1)Treguesi i shpenzimeve të përgjithshme të fondit të hapur, nuk duhet të jetë më i madh se 3,5% nga vlera mesatare mujore neto e pronës së fondit. Pas mbarimit të periudhës llogaritëse vjetore, Komisioni çdo vit publikon tregues krahasues të shpenzimeve të përgjithshme, të të gjitha fondeve të hapura.

(2)Të gjitha shpenzimet e bëra gjatë vitit, që e tejkalojnë treguesin e lejuar në lartësi prej 3,5% bien në llogari të shoqërisë për administrim.

2. PUNA INVESTUESE

Administrimi me fondin e hapur investues

Neni 65

(1)Administrimin dhe udhëheqjen e punëve të fondit të hapur, e kryen ekskluzivisht shoqëria për administrim, e cila ka marrë leje për punë nga Komisioni.

Investime të lejueshme

Neni 66

(1)Prona e fondit të hapur ekskluzivisht mund të përbëhet prej:

1)letrave bartëse me vlerë dhe instrumenteve të tregut të parave me të cilat:

(a) tregtohet në tregjet e rregulluara në Republikën e Maqedonisë;

(b) tregtohet në tregjet e rregulluara të shteteve anëtare të U E-së dhe në shteteve anëtare të OECD-së;

(v)janë pranuar në kuotim oficial të bursave të letrave me vlerë, ose në tregje tjera të rregulluara të shteteve të cilat nuk janë anëtare të Unionit Evropian dhe të OECD-së, me kusht që në statutin dhe prospektin e fondit të hapur të jetë paraparë një depozitim atillë.

2)letrave me vlerë bartëse të reja të emetuara, me kusht që:

(a)në prospektin për emetimin e tyre, të përcaktohet se ekziston obligimi nga ana e emetuesit për përfshirjen e tyre në kuotimin oficial në bursë ose në treg tjetër të rregulluar, i cili ka leje për punë nga trupi përkatës rregullues;

(b)depozitimi në atë bursë ose në treg tjetër të rregulluar,të jetë i paraparë me prospekt dhe statut të fondit të hapur dhe

(v) në afat prej një viti nga emetimi të pranohen në kuotim;

3) pjesët ose aksionet e fondeve investuese të regjistruara në Republikën e Maqedonisë, ose shtetet që janë anëtare ose nuk janë anëtare te UE-së dhe të OECD-së, me kusht që:

(a) fondet investuese të kenë marrë pëlqim për organizimin e tyre nga ana e trupit rregullues të vendit amë dhe t'i nënshtrohen supervizionit, i cili është i njëjtë me atë që është përcaktuar me legjislacionin UE-së, si dhe të sigurohet bashkëpunimi ndërmjet trupit rregullues në nivel të kënaqshëm;

(b) niveli i mbrojtjes së investuesve dhe obligimi për njoftim dhe informim të investuesve në fonde të atilla, të jetë në përputhje me dispozitat e këtij ligji, veçanërisht në pikëpamje të kufizimeve në investime, si dhe fondet e atilla të jenë të autorizuar nga ana e Komisionit ose trupave përkatës rregullues të shteteve anëtare ose të shteteve që nuk janë anëtare të UE-së dhe OECD-së;

(v) me prospektin dhe statutin e fondit të hapur është paraparë se më së tepërmi 10% nga prona e fondit, mund të jetë e investuar në pjesë ose aksione të fondeve tjera;

(g) të publikojnë raporte gjysmëvjetore dhe vjetore për punën e tyre;

4) depozitave në bankat e autorizuar të Republikës së Maqedonisë, të cilat maturojnë në afat jo më të gjatë së një vit;

5) kontratave kohore dhe opcionale dhe instrumenteve tjera derivative financiare, me të cilat tregtohet në tregjet e rregulluara nga paragrafi (1) pika 1 e këtij neni dhe/ose instrumenteve financiare derivative, me të cilat tregtohet përmes sportelit me kusht që:

a) të bëjnë me instrumentet financiare në të cilat është i lejuar depozitimi në pajtim me këtë nen, indekset financiare, shkallët e kamatës, kurset devizore ose valutat, në të cilat fondi i hapur mund të depozitohet, në pajtim me prospektin dhe statutin;

(b) palët e kontraktuara në transaksionet me instrumente derivative financiare me të cilat tregtohet përmes sportelit, të jenë institucione të cilat i nënshtrohen supervizionit prudent të trupit rregullator në Republikën e Maqedonisë, ose të shteteve anëtare të UE-së dhe OECD-së dhe janë të autorizuar nga ana e Komisionit ose trupave rregullatorë përkatës në shtetet anëtare të UE-së dhe OECD-së;

(v) t'i nënshtrohen vlerësimit të përditshëm valid dhe të kontrolluar të vlerës, dhe mund në çdo kohë të shiten , likuidohen sipas vlerës së tyre të çmuar me iniciativën e fondit të hapur;

(g) instrumentet e atilla të shfrytëzohen ekskluzivisht për zvogëlimin ose përkufizimin e rrezikut prej depozitimit ose rritjes së të ardhurave, përkatësisht zvogëlimit të shpenzimeve të fondit të hapur pa asnjëfarë rritje të rrezikut, përkatësisht me to të mos ndryshojë strategjia investuese e fondit, qëllimet dhe përkufizimet e definuara me këtë ligj dhe prospektin dhe/ose statutin e fondit;

(d) në prospektin e fondit të hapur doemos duhet të shënohet se a mund të depozitohet në instrumente të atilla, a do të shfrytëzohen më qëllim të mbrojtjes nga rreziku dhe/ose me qëllim të arritjes së qëllimeve investuese të fondit, dhe çfarë është ndikimi i atyre instrumenteve ndaj rrezikimit të fondit;

6) instrumenteve në tregun e parave me të cilat nuk tregtohet në tregjet e rregulluara me kusht që:

(a) të emetohen nga ose për ato të garantojë Republika e Maqedonisë, njësitë e vetadministrimit lokal ose Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë, shtetet anëtare të UE-së, Banka Qendrore Evropiane dhe Banka Investuese Evropiane, ose

(b) të emetohen nga ana e emetuesve me letrat me vlerë të të cilëve, tregtohet në tregjet e rregulluara nga paragrafi (1) pika 1 të këtij neni, ose

(v) të emetohen nga ana e institucioneve të cilat i nënshtrohen mbikqyrjes së trupit rregullator të shteteve anëtare të UE-së, ose të emetohen nga ana e institucioneve të cilat i nënshtrohen mbikqyrjes së njëjtë me atë të përcaktuar me legjislacionin e UE-së, ose

(g) janë të emetuara nga ana e personave tjerë të cilëve Komisioni u ka dhënë pëlqim, me kusht që investimet në instrumentet e atilla të kenë siguri të njëjtë me sigurinë e garantuar gjatë investimeve në instrumentet nga paragrafi (1) pika 6 nënpika a), b) ose v) të këtij neni dhe me kusht që emetuesi i tyre të jetë shoqëri tregtare, kapitali dhe rezervat e së cilës janë më të mëdha se 10 milionë euro dhe e cila përgatit dhe publikon raport financiar, në pajtim me standardet ndërkombëtare për njoftim, ose të jetë në përbërje të grupit të shoqërive të ndërlidhura i cili përfshin një apo më tepër persona, aksionet e të cilëve kuotojnë në bursë, e të cilat e financojnë atë grup, ose të jetë shoqëri tregtare lënda punuese e së cilës është financimi i subjekteve të veçanta për sigurim, të cilët për atë shfrytëzojnë linjë bankare kreditore dhe

7) parave në llogari.

(2) Komisioni më afërsisht i përcakton investimet e lejuara në fondin e hapur.

Kufizimet e investimeve dhe tejkalimet e investimeve të kufizuara

Neni 67

(1) Investimet e pronës së fondit të hapur i nënshtrohen kufizimeve si vijojnë:

1) më së tepërmi 10% nga neto vlera e pronës së fondit të hapur mund të jenë të investuara edhe në letra tjera bartëse me vlerë dhe instrumente të tregut monetar, të theksuara në nenin 66, paragrafi (1), pikat 1 dhe 2 të këtij ligji;

2) më së tepërmi 10% nga neto vlera e pronës së fondit të hapur, mund të jetë e investuar në letra bartëse me vlerë dhe instrumente të tregut monetar të një emetuesi të njëjtë, por nëse vlera e letrave bartëse me vlerë ose instrumenteve të tregut monetar nga një emetues i njëjtë të cilët e përbëjnë vlerën e pasurisë së fondit, është më e madhe se 5% nga vlera neto e pasurisë së fondit, vlera e përgjithëshme e atyre investimeve të të gjithë emetuesit e atillë, nuk guxon të jetë më e madhe se 40% nga vlera neto e pasurisë së fondit, përveç;

a) në letra bartëse me vlerë ose instrumente të tregut monetar emetues apo garantca i të cilave janë Republika e Maqedonisë ose njësitë e vetadministrimit lokal në Republikën e Maqedonisë, vendet anëtare të UE-së dhe në OECD-së ose njësitë e vetadministrimit lokal të vendeve anëtare të UE-së dhe në OECD-së, në të cilat mund të investohet pa kufizim, me kusht që:

-në prospektin, statutin dhe materialet promovuese të fondit, të jenë qartë të përcaktuara shtetet, njësitë e vetadministrimit lokal ose organizatat ndërkombëtare, në letrat me vlerë të të cilave dhe instrumenteve të tregut monetar, mund të investohet më shumë se 35% nga vlera neto e pasurisë së tyre;

-pasuria e fondit të hapur të përbëhet së paku nga gjashtë letra të ndryshme me vlerë ose instrumente të tregut monetar dhe

-vlera e asnjë letrë të veçantë me vlerë ose instrumenti të tregut monetar nga pika 2 nënpika a) e këtij paragrafi, të mos është më e madhe se 30% e vlerës neto të pasurisë së fondit të hapur;

b) në obligacionet të emetuara me pëlqimin e Komisionit, të cilat I emetojnë bankat e regjistruara në Republikën e Maqedonisë ose shtetet anëtare të OECD-së e të cilat janë nën mbikqyrjen e trupit rregullator përkatës, në të cilat mund të investohet më së shumti 25% nga vlera neto e pasurisë së fondit të hapur. Shumat që dalin nga emetimi i këtyre obligacioneve, emetuesi doemos duhet t'i investojë në mjete me të cilat gjatë gjithë periudhës së vlefshmërisë së obligacioneve, mund të mbulohen kërkesat ndaj obligacioneve, dhe të cilat në rast të josolvensës së emetuesit do të shfrytëzohen në mënyrë prioritare për pagesën e kryegjësë dhe kamatës. Nëse më shumë se 5% nga vlera neto e pasurisë së fondit është investuar është investuar në obligacione të atilla nga një emetues i njëjtë, vlera e përgjithëshme e investimeve të atilla nuk guxon të jetë më e madhe se 80% nga vlera neto e pasurisë së fondit;

v) për persona të cilët formojnë shoqëri të lidhura në pajtim me ligjin për shoqëri tregtare dhe me këtë ligj, konsiderohen si një emetues në bazë të nenit 66 të këtij ligji dhe dispozitave të këtij neni, me ç'rast më së shumti 20% nga neto vlera e pasurisë së fondit të hapur mund të investohen në letra me vlerë ose instrumente të tregut monetar, emetues të të cilave janë persona të cilët përbëjnë shoqëri të lidhura në pajtim me ligjin për shoqëri tregtare;

g) nëse politika investuese e fondit të hapur është replikim i strukturës së indeksit të caktuar të aksioneve ose lertave debitore me vlerë, Komisioni mund të lejojë investime më së shumti deri në 20% nga vlera neto e pasurisë së fondit në aksione ose letra debitore me vlerë nga një botues i njëjtë, nëse:

-struktura e indeksit është mjaft e diversifikuar,

-indeksi paraqet pikë referimi përkatës për tregun të cilit i dedikohet,

-indeksi është publikuar në ub faqen e bursës, në të cilën i njëjti llogarit, ndërsa në aksione ose letra debitore me vlerë nga emetuesi i njëjtë të mund të investohet edhe deri në 35% nga vlera neto e pasurisë së fondit, nëse ajo është e domosdoshme për replikimin e atij indeksi. Investimi deri në 35% nga vlera neto e pasurisë së fondit në aksione ose letra debitore me vlerë nga emetuesi i njëjtë është i lejueshëm vetëm për një emetues, ndërsa fondi i atillë në prospektin dhe statutin e fondit duhet doemos të theksohet se qëllimi i tij investues është replikimi i indeksit;

3) letrat bartëse me vlerë ose instrumentet e tregut monetar nga pika 2 nënpikat a) dhe b) të këtij paragrafi, nuk janë përfshirë në kufizimet prej 40% nga pika 2 e këtij paragrafi;

4) kufizimet nga pika 2 e këtij paragrafi, nuk kanë të bëjnë me:

a) depozita,

b) instrumente derivative financiare me të cilat tregtohet në tregje tjera të rregulluara, (tregje përmes sportelit);

5) më së shumti 20% nga neto vlera e pasurisë së fondit të hapur, mund të investohet si depozitë në bankën e njëjtë nga neni 66 paragrafi (1) pika katër e këtij ligji;

6) Ekspozimi ndaj një personi në bazë të instrumenteve derivative financiare të kontraktuara me atë person në tregjet tjera të rregulluara, nuk guxon të jetë më i madh se:

a) 10% nga vlera neto e pasurisë, nëse bëhet fjalë për bankën nga neni 66 paragrafi (1) pika 4 e këtij ligji;

b) 5% nga vlera neto e pasurisë, nëse bëhet fjalë për ndonjë person tjetër juridik;

7) vlera e përgjithshme e investimeve në letrat bartëse me vlerë ose instrumente të tregut monetar, emetues i të cilave është personi i njëjtë, dhe vlera e depozitave të investuara te ai person, dhe ekspozimi në bazë të instrumenteve derivative financiare me të cilat tregtohet në tregje tjera të rregulluara të kontraktuara me atë person, nuk guxojnë të jenë më të mëdha se 20% nga vlera neto e pasurisë së fondit të hapur, përveç në letra bartëse me verë ose instrumente të tregut monetar të theksuara në pikën 2, nën-pikën a) të këtij ligji;

8) Kufizimet e përcaktuara në paragrafin (1), pikat 1, 2, 3, 4, 5 dhe 6 të këtij neni nuk guxojnë të kombinohen, dhe investimet e atilla në letra bartëse me vlerë ose instrumente të tregut monetar emetues i të cilave është një person, në depozita te ai person, dhe ekspozimi në bazë të instrumenteve derivative financiare të kontraktuara me atë person, në asnjë rast nuk guxon të tejkalojnë gjithsej 35% nga vlera neto e pasurisë së fondit.

9) më së shumti 20% nga vlera neto e pasurisë së fondit të hapur, mund të investohet në pjesëmarrje ose aksione të një fondi të njëjtë investues;

10) investimet në pjesëmarrje ose aksione të fondeve investuese, nuk përfshihen në përllogaritjet për kufizimet nga pikat 1, 2, 3, 4, 5 dhe 6 të këtij neni;

11) fondi i hapur nuk guxon të jetë pronar i:

a) më shumë se 10% nga aksionet me të drejtë vote nga një emetues i njëjtë;

b) më shumë se 10% nga aksionet pa të drejtë vote, nga një emetues i njëjtë;

v) 10% nga letrat debitore me vlerë të emetuara nga një botues i njëjtë;

g) 25% nga pjesëmarrjet e fondeve të veçanta investuese;

d) 10% nga instrumentet e tregut monetar të një emetuesi të njëjtë, me përjashtim që kufizimet nga ky paragraf nuk zbatohen në letrat debitore me vlerë dhe instrumente të tregut monetar, emetues i të cilave janë Republika e Maqedonisë, shtetet anëtare të UE-së dhe të OECD-së njësitë e vetadministrimit local të shteteve anëtare, shteteve të cilat nuk janë anëtare të UE-së dhe të OECD-së;

gj) kufizimet nga pika 11 nën-pikat v), g) dhe d) të këtij paragrafi, mund të mos merren parasysh në momentin e investimit, nëse atëherë nuk është e mundur të llogaritet numri i plotë ose vlera e instrumenteve në qarkullim;

12) ekspozimi i plotë i fondit të hapur ndaj instrumenteve derivative financiare, në asnjë rast nuk guxon të jetë më i madh se kryegjëja bazë I tij;

13) fondi i hapur nuk guxon të investojë në metale fisnike ose letra me vlerë, ose instrumente tjera të emetuara në bazë të metaleve fisnike;

(2) Nëse pasuria eë fondit të hapur investohet në pjesëmarrjet ose aksionet e fondeve tjera investuese, në prospektin e fondit patjetër duhet të jetë theksuar kompensimi maksimal për administrim, i cili mund të arkëtohet nga pasuria e fondit në të cilin ka për qëllim të investojë, ndërsa në raportet vjetore të fondit duhet patjetër të jetë qartë i theksuar kompensimi i plotë maksimal për administrim, i cili është paguar nga fondi dhe nga fondi

tjetër në të cilin ai fond ka investuar, të shprehur si përqindje nga pasuria e fondit në të cilin ka investuar në pjesëmarrjet ose në aksionet e fondit tjetër investues.

(3) Nëse pasuria e fondit investohet në pjesëmarrjet e fondeve investuese, me të cilat në mënyrë direkte ose indirekte administron një shoqëri e njëjtë për administrim ose shoqëri tjetër për administrim, e cila me të parën është e lidhur nëpërmjet administrimit ose kontrollit të përbashkët, ose përmes pjesëmarrjes direkte apo indirekte në kapital, për investimet e atilla në llogari të fondit, shoqëria për administrim mund të mos arkëtojë kompensime hyrëse ose dalëse.

(4) për shkak të mbrojtjes së interesave të investuesve në fondet investuese, Komisioni mund të aplikojë kufizime shtesë në lidhje me investimet nga ky nen, në rast të krizës globale financiare dhe prishjes së funksionimit të tregut të letrave me vlerë në Republikën e Maqedonisë, me pajtim paraprak nga Ministria e Financave.

Tejkalimi i kufizimeve

Neni 68

(1) Në rast të tejkalimit të kufizimeve nga neni 67 i këtij ligji, të cilat janë pasojë e transakcioneve të cilat i ka kontraktuar shoqëria për administrim, ndërsa të cilat në momentin e kontraktimit të tyre i kanë tejkaluar kufizimet e theksuara, shoqëria për administrim është e detyruar që menjëherë t'i harmonizojë investimet. Nëse është shkaktuar dëm, shoqëria për administrim është e detyruar që fondit të hapur, menjëherë t'ia kompenzojë dëmin e shkaktuar.

(2) Kufizimet e investimeve nga neni 67 i këtij ligji, mund të tejkalohen në gjashtë muajt e parë nga organizimi i fondit të hapur, me ç'rast duhet të respektohen parimet diversifikimit të rrezikut, dhe mbrojtjes së interesave të investuesve.

(3) Komisioni më për së afërmi i përcakton tejkalimet e kufizimeve të investimeve në fondin e hapur.

VII. FONDI I MBYLLUR INVESTUES

1. DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Nocioni dhe themelimi i fondit të mbyllur investues

Neni 69

(1) Fondi i mbyllur investues (në tekstin e mëtejshëm: fondi i mbyllur), është shoqëri aksionare e cila themelohet për grumbullimin e mjeteve monetare nëpërmjet ofertës publike të aksioneve dhe investimit të atyre mjeteve, me ç'rast zbatohet parimi për diversifikimin e rrezikut.

(2) Për fondin e mbyllur zbatohen dispozitat nga ligji për shoqëri tregtare dhe ligji për letra me vlerë, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Themelimi i fondit të mbyllur investues

Neni 70

(1) Fondin e mbyllur e themelon dhe me të administron shoqëria për administrim.

(2) Për themelimin e fondit të mbyllur, shoqëria për administrim miraton statut, përgatitë prospekt të fondit, dhe lidh marrëveshje me bankën depozitare në pajtim më këtë ligj.

(3) Shoqëria për administrim, Komisioni i parashtron kërkesë për marrjen e lejes për themelimin e fondit të mbyllur, e cila doemos duhet t'i përmbajë të dhënat në vijim:

-firmën dhe selinë e shoqërisë për administrim dhe emrin dhe mbiemrin e personave të cilët janë të autorizuar ta përfaqësojnë të njëjtën;

-numrin dhe datën e lejesë së dhënë nga Komisioni për themelimin e shoqërisë për administrim;

-firmën dhe selin e fondit të mbyllur;

-emrin dhe mbiemrin, vendbanimin, shtetësinë dhe numrin unik amë të personave fizikë, ose numrin e pasaportës së personave të cilët janë anëtarë të këshillit mbikëqyrës të fondit të mbyllur;

-të dhënat për arsimin e personave të cilët janë anëtar të këshillit mbikëqyrës të fondit të mbyllur dhe

-firmën dhe selinë e bankës depozitare dhe emrin dhe mbiemrin e personave, të cilët janë të autorizuar ta përfaqësojnë të njëjtën.

(4) Kërkesës nga paragrafi 3 i këtij ligji i bashkëngjiten dokumentet në vijim:

-statuti i fondit të mbyllur;

-prospekti i fondit të mbyllur;

-vendimi për emërimin e anëtarëve të këshillit të parë mbikëqyrës;

-propozim-marrëveshja me bankën depozitare dhe certifikata e bankës depozitare nga regjistri tregtar, i cili udhëhiqet në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë;

-marrëveshja lidhur ndërmjetë themeluesve të fondit të mbyllur dhe shoqërisë për administrim dhe certifikata e shoqërisë për administrim, nga regjistri tregtar i cili udhëhiqet në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë;

-dëshmia për kompensim të paguar për marrjen e lejes për themelimin e fondit dhe për regjistrimin e fondit në Regjistrin e fondeve të Republikës së Maqedonisë dhe

-dokumentacion tjetër plotësues.

(5) Komisioni më për së afërmi e përcakton formën dhe përmbajtjen e kërkesës për marrjen e lejes për themelimin e fondit të mbyllur dhe dokumentacionit plotësues.

Vendimmarrja pas kërkesës për dhënien e lejes për themelimin e fondit të mbyllur investues

Neni 71

(1) Komisioni merr aktvendim për lejimin ose refuzimin e kërkesës për dhënien e lejes për themelimin e fondit të mbyllur, në bazë të dokumentacionit të bashkëngjitur me kërkesën.

(2) Komisioni e miraton aktvendimin nga paragrafi (1) i këtij neni, në afat prej 60 ditëve kalendarikë nga dita e parashtrimit të kërkesës.

(3) Komisioni do të lëshojë leje për themelimin e fondit të mbyllur, pasi që të përmbushen të gjitha kushtet për themelimin e fondit të mbyllur, në pajtim me nenin 70 të këtij ligji.

(4) Aktvendimin nga paragrafi (1) i këtij neni, Komisioni e shpall në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

Kryegjëja themelore e fondit të mbyllur investues

Neni 72

(1) Kryegjëja themelore e fondit të mbyllur nuk mund të jetë më e vogël se 300 000 euro në kundërvlerë me denarë, sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë, në ditën kur tërësisht janë grumbulluar mjetet në para.

(2) Fondi i mbyllur është i obliguar që ta mbajë vlerën neto të pasurisë së fondit, në lartësinë e cila nuk mund të jetë më e vogël se lartësia e mjeteve nga paragrafi (1) i këtij neni.

Aksionet e fondit të mbyllur investues

Neni 73

(1) Fondi i mbyllur emeton aksione të rëndomta të cilat janë të mbartshme në mënyrë të pakufizuar.

(2) Fondi i mbyllur nuk mund të emetojë lloje dhe klasa tjera të aksioneve, as lloje tjera të letrave me vlerë përveç aksioneve nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Asionet e fondit të mbyllur paguhet me mjete në para, në llogari të bankës depozitare dhe doemos duhet të jenë të paguara në tërësi para regjistrimit të fondit të mbyllur në regjistrin tregtar, i cili udhëhiqet në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë, gjegjësisht para regjistrimit të zmadhimit të kryegjës themelore të fondit të mbyllur në regjistrin tregtar.

(4) Fondi i mbyllur nuk mund të fitojë aksione personale.

(5) Secila punë juridike me të cilën fondi i mbyllur ka fituar aksione personale, është pa veprim juridik.

(6) Vlera sipas së cilës regjistrohen dhe paguhet aksionet e fondit të mbyllur gjatë themelimit të të njëjtit, është e barabartë me vlerën e tyre nominale.

(7) Vlera shitëse e aksioneve të cilat emetohenpas themelimit të fondit të mbyllur, gjegjësisht gjatë emetimit të dytë dhe të gjitha emetimeve të ardhshme, varet nga raportit ndërmjet ofertës dhe kërkesës dhe përcaktohet në bursë për letra me vlerë.

(8) Aksionet e fondit të mbyllur duhet patjetër të tregtohen në bursën për letra me vlerë, në Republikën e Maqedonisë.

Regjistrimi i aksioneve të fondit të mbyllur investues

Neni 74

(1) Regjistrimi i aksioneve në bazë të ftesës për regjistrim, prospektit dhe pagesës, nuk mund të fillojë para se Komisioni të japë leje për themelimin e fondit të mbyllur.

(2) Regjistrimi dhe pagesa e aksioneve, bëhet në shoqërinë për administrim.

(3) Gjatë regjistrimit të aksioneve, regjistrusi jep deklaratë:

-se është i njoftuar dhe i pajtuar me statutin dhe me prospektin e fondit të mbyllur dhe

-se e autorizon bankën depozitare në emër të tij dhe për llogarinë e tij, t'i kryejë të drejtat që dalin nga aksionet.

(4) Nëse fondi i mbyllur gjatë themelimit pëson dëm nga ana e regjistruarit i cili nuk do t'i paguajë aksionet e regjistruara, për atë dëm përgjigjet shoqëria për administrim.

(5) Aksionet e fondit të mbyllur udhëhiqen në depozitues të letrave me vlerë.

Shpenzime për themelimin e fondit të mbyllur investues

Neni 75

(1) Shpenzimet dhe kompensimet për themelimin e fondit të mbyllur mund të arkëtohen në barrë të pronës së fondit, nëse ashtu është e përcaktuar me prospektin dhe statusin e fondit. Shuma e shpenzimeve dhe kompensimeve për themelimin e fondit të mbyllur të cilat mund të arkëtohen nga prona e fondit, në prospekt është paraqitur si përqindje e cila nuk mund të jetë më e madhe se 3,5% nga mjetet e përgjithshme në para, të paguara në fond gjatë themelimit të tij.

(2) Shpenzimet dhe kompesimet për themelimin e fondit të mbyllur, të cilat e tejkalojnë përqindjen e përcaktuar në prospektin dhe statutin e fondit, bien në barrë të shoqërisë për administrim.

(3) Nëse gjatë themelimit të fondit të mbyllur nuk grumbullohet shuma e duhur në pajtim me nenin 72 të këtij ligji, e nevojshme për themelimin e fondit, shpenzimet për themelimin e fondit i bart shoqëria për administrim, ndërsa depozitat e paguara në para tërësisht u këthehen investuesve.

Shpenzime në llogari të fondit të mbyllur investues

Neni 76

(1) Shpenzimet të cilat bien në llogari të fondit të mbyllur, janë:

- 1) kompensimi i shoqërisë për administrim;
  - 2) kompensimi i bankës depozitare;
  - 3) kompensimi dhe shpenzimet për anëtarët e këshillit mbikëqyrës;
  - 4) shpenzimet dhe provezionet të lidhura me fitimin ose shitjen e pronës të fondit të mbyllur;
  - 5) shpenzimet për udhëheqjen e regjistrimit të aksioneve të cilin e udhëheq Depozitori Qendror i letrave me vlerë, duke përfshirë edhe shpenzimet për dhënien e vërtetimit për transakcion si dhe shpenzimet për pagimin e dividendës;
  - 6) shpenzimet për revizion dhe për shërbime të avokatit;
  - 7) shpenzimet për mbajtjen e kuvendit vjetor, përveç shpenzimeve për kuvend të jashtëzakonshëm, të thirrur nga shoqëria për administrim;
  - 8) shpenzimet për përpunim, shtypje dhe taksë postare të raporteve vjetore dhe gjysmëvjetore, për pronarët e aksioneve;
  - 9) kompensimet për Komisionin në lidhje me dhënien e lejeve;
  - 10) tatimet të cilat fondi është obliguar t'i paguajë për pronën e vet dhe fitimin;
  - 11) shpenzimet për shpalljen e prospektit dhe për shpallje të tjera;
  - 12) shpenzime të tjera të përcaktuara me ligj.
- (2) Kompensimi shoqërisë për administrim nga paragrafi (1), pika 1 e këtij neni, nuk mund të jetë I definuar në mënyrë që do të varet prej të hyrave të fondit të mbyllur.
- (3) Shpenzimet të cilat bien në llogari të pronës së fondit të mbyllur, patjetër duhen të jenë të parapara në prospekt.

Llogaritja e treguesit të shpenzimeve të përgjithshme të fondit të mbyllur investues

Neni 77

Shuma e përgjithshme e shpenzimeve të cilat bien në llogarinë e fondit të mbyllur, shprehet si tregues i shpenzimeve të përgjithshme, ndërsa për secilin vit të kaluar llogaritet sipas formulës në vijim:

Kompensim i përgjithshëm për administrim+shuma e përgjithshme e shpenzimeve nga neni 76, paragrafi (1) pikat 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 dhe 11 të këtij neni

x100

Vlera mesatare vjetore neto e pronës së fondit

Madhësia maksimale e treguesit të shpenzimeve të përgjithshme të fondit të mbyllur investues

Neni 78

(1) Treguesi i shpenzimeve të përgjithshme të fondit të mbyllur nuk guxon të jetë më i madh se 3,5% nga vlera mesatare vjetore neto e pronës së fondit. Pas mbarimit të periudhës vjetore për llogaritëse, Komisioni secilin vit publikon tregues krahasues të shpenzimeve të përgjithshme të të gjitha fondeve të mbyllura.

(2) Të gjitha shpenzimet të cilat janë bërë gjatë vitit, ndërsa e tejkalojnë treguesin e lejuar në lartësi prej 3,5%, bien në llogari të shoqërisë për administrim.

Udhëheqja me fondin e mbyllur investues

Neni 79

(1) Me fondin e mbyllur udhëheq shoqëria për administrim, në pajtim me këtë ligj dhe statutin e fondit të mbyllur.

(2) Organ i udhëheqjes së fondit të mbyllur është organi i udhëheqjes i shoqërisë për administrim, në pajtim me dispozitat nga marrëveshja e lidhur ndërmjet shoqërisë për administrim dhe fondit dhe me këtë ligj.

(3) Komisioni më për së afërmi e përcakton përmbytjen e marrëveshjes nga paragrafi (2) i këtij neni.

Organet e fondit të mbyllur investues

Neni 80

Organet e fondit të mbyllur investues janë këshilli mbikëqyrës dhe Kuvendi.

Këshilli mbikëqyrës

Neni 81

(1) Këshilli mbikëqyrës i fondit të mbyllur përbëhet së paku prej tre anëtarëve.

(2) Më së shumti 1/3 e numrit të përgjithshëm të anëtarëve të këshillit mbikëqyrës të fondit të mbyllur, mund të jenë të punësuar në shoqërinë për administrim ose të jenë persona të lidhur me shoqërinë për administrim.

Kufizime për zgjedhje të anëtarëve të këshillit mbikëqyrës

Neni 82

Për anëtarë të këshillit mbikëqyrës të fondit të mbyllur, nuk mund të jenë të zgjedhur:

-anëtar(ë) të këshillit drejtues ose mbikëqyrës të shoqërisë për administrim, banka depozitare, agjencia brokere, banka me leje për punë me letra me vlerë dhe dega e agjencisë së huaj brokere, shoqëritë për sigurim dhe fondet private pensionale, në periudhën kur Komisioni ua ka marrë lejen për punë, si dhe dhe në periudhën prej tre vitesh nga heqja e lejes;

-personi përkatësisht personat të cilëve u është shqiptuar sanksioni kundërvajtës, ndalim për kryerjen e veprimtarisë lidhur me letrat me vlerë, deri sa zgjatë ndalimi;

-personi përkatësisht personat të cilët janë dënuar me aktgjykim të plotfuqishëm gjyqësor për vepra ndëshkuese, kundër pasurisë, qarkullimit pagesor dhe punët afariste;

-personi përkatësisht personat të cilët janë të dënuar për kundërvajtje që është e përcaktuar në Ligjin për letra me vlerë.

Mandati i anëtarëve të këshillit mbikëqyrës

Neni 83

Anëtarët e këshillit mbikëqyrës të fondit të mbyllur emërohen me mandat prej katër vitesh, me të drejtë zgjedhjeje edhe për një mandat.

Obligimi për publikimin e shumës së përgjithshme të kompezimeve dhe shpenzimeve tjera për anëtarët e këshillit mbikëqyrës

Neni 84

(1) Në raportin financiar vjetor të fondit të mbyllur, obligativisht publikohen shuma e përgjithshme e kompezimeve dhe shpenzimeve tjera të anëtarëve të këshillit mbikëqyrës, si dhe numri dhe vlera e tregut e të gjithë aksioneve që i posedon në fond, secili anëtar i këshillit mbikëqyrës.

(2) Anëtarëve të këshillit mbikëqyrës nuk u është e lejuar të pranojnë shpërblime nga emetuesit e letrave me vlerë, në të cilat fondi i mbyllur investon, përveç kompezimeve që i takojnë në bazë të angazhimit të tij në fondin e mbyllur.

Autorizimet e këshillit mbikëqyrës

Neni 85

(1) Anëtarët e këshillit mbikëqyrës të fondit të mbyllur, përveç autorizimeve të parashikuara në nenin 380 të Ligjit për shoqëri tregtare, sipas këtij ligji janë të autorizuar edhe për:

-përfaqësimin e përbashkët të fondit në marrëdhëniet me shoqërinë për administrim;

-dhënie e pëlqimit për të lidhur marrëveshje me personat (juridikë dhe fizikë) të cilët u ofrojnë shërbime fondit të mbyllur;

-mbikëqyrje në realizimin e marrëveshjes nga alineja 2 e këtij paragrafi, me ç'rast këshilli mbikëqyrës ka të drejtë ta prishë marrëveshjen në rast të moskryerjes së obligimeve;

-mbikëqyrje mbi pajtueshmërinë e punës së fondit të mbyllur me dispozitat e këtij ligji, prospektin e fondit, si dhe qëllimet dhe kufizimet e investimeve;

- dhënie e pëlqimit për vendimin me të cilin kuvendit të fondit të mbyllur i propozohet vendimmarrje në lidhje me emetimin e aksioneve dhe ndryshimet statusore të fondit dhe

- miratimin e raporteve financiare të fondit të mbyllur, me propozim të shoqërisë për administrim.

Lidhja e marrëveshjes me shoqëri të tjetër për administrim

Neni 86

(1) Në rast të heqjes së lejes për punë të shoqërisë për administrim, ose nëse krijohet rrethanë tjetër që do ta pamundësojë udhëheqjen e mëtejshme të fondit të mbyllur, këshilli mbikëqyrës është i obliguar që në afat prej 60 ditësh kalendarikë nga dita e marrjes së lejes për punë të shoqërisë për administrim, të lidhë marrëveshje nga neni 79 paragrafi (2) i këtij ligji, me shoqëri të re për administrim.

(2) Nëse këshilli mbikëqyrës nuk vepron në pajtueshmëri me paragrafin (1) të këtij neni, obligohet që ta thirrë kuvendin e fondit të mbyllur.

Lidhje e marrëveshjes me bankën tjetër depozitare

Neni 87

(1) Në rast të heqjes së lejes për punë të bankës depozitare të fondit të mbyllur, ose nëse krijohet rrethanë për shkak të së cilës banka depozitare nuk do të ketë mundësi ta vazhdojë kryerjen e punëve të kontraktuara, këshilli mbikëqyrës është i obliguar që në afat prej 60 ditësh kalendarikë nga dita kur është krijuar kjo rrethanë, të nënshkruajë marrëveshje me një bankë tjetër depozitare.

(2) Nëse këshilli mbikëqyrës nuk vepron në pajtueshmëri me paragrafin (1) të këtij neni, obligohet ta thirrë kuvendin e fondit të mbyllur.

Kuvendi i fondit të mbyllur investues

Neni 88

Për mbikëqyrjen, thirrjen dhe mbajtjen e kuvendit të fondit të mbyllur, zbatohen dispozitat nga kreu IV, pjesa 5, nënpjesa 4 nga Ligji për shoqëri tregtare, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Vendimet që i merr kuvendi i fondit të mbyllur investues

Neni 89

Kuvendi me shumicën e votave të përfaqësuara të cilat nuk mund të jenë më pakë se 3/4, e numrit të përgjithshëm të aksioneve të fondit të mbyllur, miraton vendime në lidhje me:

-rritjen e kompensimit vjetor të shoqërisë për administrim, mbi shumën e shënuar në prospektin e vlefshëm;

-ndryshimin e qëllimeve investuese të fondit të mbyllur;

-ndryshimet statusoretë fondit mbyllur dhe

-vazhdimin e afatit për kohëzgjatjen e fondit të mbyllur.

Investimet e lejuara

Neni 90

(1) Pasuria e fondit të mbyllur ekskluzivisht mund të përbëhet nga:

1) letra me vlerë;

2) pjesëmarrjet e fondeve investuese regjistruar në Republikën e Maqedonisë, shtetet antare të BE ose të vendeve antare të OECD;

3) depozitat në bankat e autorizuar të Republikës së Maqedonisë të cilat maturojnë në afat që nuk është më i gjatë se një vjet;

4) marrëveshje kohore dhe opsionale dhe instrumente tjera financiare derivative, me cilat tregtohet në treg të rregulluar të letrave me vlerë dhe/ose instrumente derivateve financiare me të cilat tregtohet përmes sportelit me kusht që:

(a) të bëjnë me instrumente financiare me të cilat lejohet investimi në përputhje me këtë nen, indekset financiare, shkallët e kamatës, kurset devizore ose valutat, ku fondi i mbyllur mund të investojë në përjtim me prospektin dhe statutin e fondit;

(b) palët kontraktuese në transaksionet me instrumentet financiare derivative, me të cilat tregtohet përmes sportelit, të jenë institucione që i nënshtrohen supervizionit prudent, të trupit rregullator të Republikës së Maqedonisë ose të shteteve anëtare të BE-së dhe OECD-së dhe janë të autorizura nga ana e Komisionit ose trupave rregullatorë përkatës të shteteve anëtare të BE-së dhe OECD-së;

(v) t'i nënshtrohen autenticitetit dhe në vlersimit të vërtetë të bazës së përditshme, si dhe të mund në çdo kohë të shiten sipas vlerës së tregut me iniciativën e fondit të mbyllur;

(g) instrumentet të përdoren ekskluzivisht për zvoglimin dhe kufizimin e rrezikut nga investimi, gjegjësisht me ato të mos të ndryshohet strategjia e investimeve të fondit të mbyllur, qëllimet dhe kufizimet e definuara me këtë ligj dhe statutin dhe prospektin e fondit;

(d) në prospektin e fondit të mbyllur të shënohet, se a guxon të investohet në instrumente të atilla, a do të shfrytëzohen me qëllim të mbrotjes nga rreziku ose me qëllim të arritjes së qëllimeve investuese të fondit, dhe çfarë është ndikimi i tyre ndaj rrezikimit të fondit;

5) para në llogari në bankat e Republikës së Maqedonisë.

(2) Komisioni më për së afërmi i përcakton investimet e lejuara të fondit mbyllur.

Kufizimet e investimeve të fondit të mbyllur investues

Neni 91

(1) Investimet e pasurisë së fondit të mbyllur i nënshtrohen kufizimeve vijuese:

1) Më së shumti 15% nga vlera neto e pasurisë së fondit të mbyllur, mund të jenë të investuara në letra me vlerë ose instrumentet të tregut monetar të të njejtit emetues, përveç:

a) në letra me vlerë ose instrumentet të tregut monetar emetues ose garant i të cilave janë Republika e Maqedonisë ose njësitë e vetadministrimit lokal dhe shtetet anëtare të BE-së, shtetet anëtare të OECD-së, ku mund të investohet pa kufizim nëse:

-në prospektin dhe statutin e fondit të mbyllur në mënyrë të qartë janë shënuar shtetet, njësitë e vetadministrimit lokal dhe organizatat ndërkombëtare në letrat me vlerë dhe instrumentet e tregut monetar të cilave, mund të investohet më shumë se 35% e vlerës neto të pasurisë të fondit;

-pasuria e fondit të mbyllur përbëhet bile nga gjashtë letra të ndryshme me vlerë ose instrumente të tregut monetar dhe

-vlera e asnjë letre të veçantë me vlerë ose instrumenti të tregut monetar nga nënpika a) të këtij paragrafi, nuk është më e madhese 30% nga vlера neto e pasurisë të fondit;

b) nëse politika investuese, e fondit të mbyllur është replikim i strukturës së indeksit të caktuar të aksioneve ose letrave debitoareme vlerë, Komisioni mund të lejojë investime deri më së shumti 20% nga vlера-neto e pronës së fondit në aksione osетë letra debitoare me vlerë nga i njëjti emetues, nëse:

- struktura e indeksit është e diversifikuarI në mënyrë të mjaftueshme

- indeksi paraqet referencë përkatëse për tregun për të cilën ka të bëjë,

-indeksi është publikuar në ueb faqën e bursës, në të cilën i njëjti llogaritet, kurse në aksione ose në letra debitoare me vlerë nga i njëjti emetues të mund të investohet edhe deri në 35% nga vlера neto e pronës së fondit, nëse ajo është e domosdoshme për replikim të atij indeksi. Investimet deri në 35% nga vlера neto të pronës së fondit në aksione ose letrave debitoare me vlerë nga i njëjti emetues, është lejuar vetëm për një emetues, kurse fondi i tillë doemos duhet në prospektin dhe në statutin e fondit në mënyrë të qartë qartë të theksojë se qëllimi investitues është replikimi i indeksit;

2) Personat që formojnë lidhje të shoqërive në pajtim me Ligjin përshoqëri tregtare dhe me këtë ligji, konsiderohen si një emetues në pajtim me nenin 90 të këtij ligji dhe dispozitat e këtij neni, me ç'rast më së shumti 20% të vlerës neto të pasurisë së fondit të mbyllur mund të investojnë në letra me vlerë ose instrumenti i tregut monetar, emetues të të cilave janë persona që formojnë lidhje të shoqërive në pajtim me Ligjin për shoqëri tregtare;

3) Kufizimet nga pika 1 e këtij paragrafi nuk kanë të bëjnë me:

a) depozitat,

b)instrumentet financiare derivative, me të cilën tregtohet në tregjet e tjera rregulluese (treg përmes sportelit);

4) më së shumti 20% të vlerës neto të pronës të fondit të mbyllur mund të investohet si depozitë në një bankë të njëjër, nga neni 90 paragrafi (1) pika 3 e këtij ligji;

5) Ekspozimi drejtuar një personi në bazë të instrumenteve derivative financiare, të kontraktuara me atë person, në tregje tjera rregulluese, nuk duhet të jetë më shumë se;

a)10% e vlerës neto të pasurisë, nëse bëhet fjalë për bankën nga neni 90 paragrafi (1) pika 3 e këtij ligji;

b) 5% e vlerës neto të pasurisë, nëse bëhet fjalë për një person tjetër juridik;

6) Vlera e përgjithshme e investimeve në letra me vlerë ose instrumente të tregut monetar, emetues i të cilave është një person dhe vlера e depozitave të investuara te ai person, dhe ekspozimi në bazë të instrumenteve derivative financiare, me të cilat tregtohet në tregjet tjera rregulluese të kontraktuara me atë person, nuk duhet të jenë më e madhe se 20% të vlerës neto të pasurisë së fondit të mbyllur;

7) Kufizimet e përcaktuara në paragrafin (1), pikat 1, 2, 3, 4 dhe 5 të këtij neni, nuk guxon të kombinohen, dhe investimet e atilla në letra bartëse me vlerë ose instrumente të tregut monetar emetues i të cilave është një person, në depozitat te ai person, dhe ekspozimi në bazë të instrumenteve derivative financiare me atë person, në asnjë rast nuk mund ta tejkalojnë shumën prej gjithsej 35% të vlerës neto të pronës të fondit.

8) Më së shumti 20% të vlerës neto të pasurisë së fondit të mbyllur, mund të investohet në pjesëmarrje të njëjti fondit të njëjtë investitues;

9) Investimi në pjesëmarrje ose aksione e fondit investues nuk mund të jetë më shumë se 25% i vlerës neto të pronës së secilit fond të veçantë në të cilin investohet;

10) Fondi i mbyllur në pronësinë e vet nuk mund të ketë më shumë se 25% nga aksionet me të drejtë vote të një emetuesi të njëjtë ose obligacionet nga një emetues i njëjtë;

11)Ekspozimi i përgjithshëm i fondit të mbyllur ndaj instrumenteve financuese derivative, nuk mund të jetë më i madh se 10% nga vlера neto e pronës së fondit:

12)Nuk mund të investohet në shoqërinë me përgjegjësi të kufizuar ose në letra me vlerë të cilat nuk janë të bartshme.

(2) Nëse prona e fondit të mbyllur investohet në pjesëmarrje të fondeve investuese, me të cilat drejtpërdrejt ose tërthorazi administron një shoqëri e njëjtë për administrim, ose shoqëri tjetër për administrim, e cila me të parën është e lidhur nëpërmjet administrimit ose kontrollit të përbashkët, ose nëpërmjet pjesëmarrjes së konsiderueshme drejtpërdrejt ose tërthorazi në kapital, për investimet e tilla në ngarkesë të fondit, shoqëria për administrim mund të arkëtojë kompensime hyrëse ose dalëse;

(3) Nëse prona e fondit të mbyllur investohet në pjesëmarrje të fondeve të tjera investuese, në prospektin e fondit, doemos të ceket kompensimi maksimal për administrim, që mund të arkëtohet nga prona e fondit në të cilën ka për qëllim të investojë, kurse në raportet vjetore të fondit, patjetër duhet të ceket në mënyrë të qartë kompensimi i përgjithshëm maksimal për administrim, që është arkëtuar nga fondi dhe nga fondi tjetër, në të cilin ai fond ka investuar, i paraqitur si përqindje nga prona e fondit që e ka investuar në pjesëmarrje ose në aksione të fondit tjetër investues;

(4) Nëse fondi më tepër se 40% nga neto vlера e pasurisë ka për qëllim ta investojë në letra me vlerë, të cilat nuk tregtohen në tregun oficial të bursës, emri i fondit obligativisht i përmban fjalët “fondi i mbyllur për investime në letra me vlerë, të cilat nuk tregtohen në tregun oficial të bursës”.

(5)Komisioni më afërsisht i definon kufizimet e investimeve të fondit të mbyllur;

(6)Për shkak të mbrojtjes së interesave të investuesve në fondet investuese, Komisioni mund të vendosë kufizime plotësuese, në lidhje me investimet nga ky nen, në rast të krizës globale financiare dhe të cenimit të funksionimit të tregut të letrave me vlerë në Republikën e Maqedonisë, në pajtim paraprakisht nga Ministria e Financave.

Tejkalimi i kufizimeve

Neni 92

(1)Kufizimet e investimeve nga neni 91 i këtij ligji, nuk zbatohen nëse bëhet fjalë për letra bartëse me vlerë ose instrumentet e tregut monetar, të cilat fond i mbyllur i fiton me zmadhimin e kryegjësë bazë nga mjetet e shoqërisë për administrim.

(2) Kufizimet e investimeve të shënuara në nenin 91 të këtij ligji mund të tejkalohe në vitin e parë të themelimit të fondit të mbyllur, me c' rast duhet respektuar principet e diversifikimit të rrezikut dhe mbrotjes së interesave të investuesve.

(3) Në rast të tejkalimit të kufizimeve nga neni 91 i këtij ligji, që janë pasojë e ndryshimit të çmimeve të tregut, shoqëria për administrim tenton t'i mbrojë interesat e aksionarëve. Shoqëria për administrim njëkohësisht është e obliguar ta harmonizojë investimin e fondit të mbyllur në afat prej një viti, që nga dita e tejkalimit, me atë rast duke pasur kujdes që rrezikun nga tejkalimet e bëra në investima, ta reduktojë në masë më të vogël të mundshme.

(4) Në rast të tejkalimit të kufizimeve nga neni 91 i këtij ligji, që janë pasojë e trasaksioneve që i ka lidhur shoqëria për administrim, e të cilat në momentin e lidhjesse tyre i kanë tejkalu kufizimet shënuara, shoqëria për administrim është e obliguar që menjëherë t'i harmonizojë investimet. Nëse është shkaktuar dëm, shoqëria për administrim është e obliguar që menjëherë fondit investues t'ia kompenzojë dëmin e bërë.

VIII. FONDI PRIVAT INVESTUES

Nocioni për fondin privat investues

Neni 93

(1) Fondi privat investues (në tekstin e mëtejme: fondi privat) paraqet pasuri të veçantë, pa cilësi të personit juridik, i formuar me qëllim për mbledhjen e mjeteve monetare, nëpërmjet ofertës private për shitjen e dokumenteve për pjesëmarrje në fond, mjetet e të cilave investohen në pajtim me qëllimet investuese të përcaktuara në prospektin e fondit privat. Pronarët e dokumenteve për pjesëmarrje kanë të drejtë, përveç të drejtës për pjesëmarrje në fitimin e fondit privat, të kërkojnë dhe pagesën e pjesëmarrjes dhe në atë mënyrë të dalin nga fondi, në mënyrë dhe kushte të përcaktuara nëprospektin e fondit.

(2) Fondi privat regjistrohet në Regjistrin e fondeve në Republikën e Maqedonisë.

Themelimi dhe funksionimi e fondit privat investues

Neni 94

(1) Fondi privat themelohet vetëm në kohë të caktuar, e cila nuk mund të jetë më e shkurtër se tetë vite.

(2) Madhësia e fondit privat është së paku 500 000 euro në kundërvlerë me denarë. Me madhësinë e fondit nënkuptohet obligimi maksimal i regjistruar për pagesat e të gjithë investuesve, nga të gjitha bazat për tërë kohën e egzistimit të të fondit.

(3) Obligimi minimal i ndërmarrë i kontraktuar për investim të secilit investitor individual në fondin privat, nuk mund të jetë më e vogël se 50 000 euro në kundërvlerë me denarë, sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë, në ditën e pagesës, të cilën investuesi e ka për obligim që ta realizojë me thirrje të shoqërisë për administrim me fondet private, në pajtim me dispozitat e prospektit.

(4) Numri maksimal i investuesve në fondin privat është 20-investitues.

(5) Fondi privat themelon dhe me të udhëheq shoqëria për administrim me fondet private.

(6) Për themelimin e fondit privat, shoqëria për administrim me fondet private, miraton statut dhe prospekt të fondit.

(7) Fondi privat mund të ngarkohet pa kufizime.

(8) Në fondin privat nuk zbatohen dispozitat nga neni 52, 53, 54, 55 dhe 56 të kreut V dhe dispozitat nga kreu VI, VII, IX, X, XI, XII, XIII dhe XIV të këtij ligji.

Statuti i fondit privat investues

Neni 95

Me statutin e fondit privat rregullohet puna e fondit privat, pozita juridike e pronarëve të dokumenteve për pjesëmarrje në fondin privat, mardhëniet juridike të fondit privat me shoqërinë për administrim me fondet private, si dhe me çështje tjera meinteres për zbatimin e qëllimeve të fondit, në veçanti:

- 1) Emri i fondit privat, firma e shoqërisë për administrim me fondet private;
- 2) Qëllimet e fondit privat;
- 3) Destinimi dhe principet e investimit të mjeteve;
- 4) Lloji dhe elementet kryesore të dokumenteve për pjesëmarrje;
- 5) Procedura dhe kushtet për dhënie dhe shitjen të dokumenteve për pjesëmarrje;
- 6) Rregullat për llogaritjen dhe për shfrytëzimin e të ardhurave të fondit privat;
- 7) Rregullat për përcaktimin e vlerës neto të punës së fondit privat;
- 8) Mënyra e llogaritjes së shumës së kompenzimeve dhe shpenzimeve të shoqërisë për administrim me fondet private ose të personave të tretë, në ngarkim të pronës së fondit privat;
- 9) Mënyra e pagesës së fitimit pronarëve të dokumenteve personale për pjesëmarrje;
- 10) Lartësia e obligimit të regjistruar maksimal dhe të drejtat dhe obligimet e shoqërisë për administrim me fondet private ;
- 11) Mënyra dhe procedura e informimit të pronarëve të dokumenteve për pjesëmarrje;
- 12) Mënyra e renditjes së fitimit të fondit privat dhe
- 13) Koha për të cilën themelohet fondi privat.

Prospekti i fondit privat investues

Neni 96

Prospekti i fondit privat, i përmban të dhënat nga neni 95 i këtij ligji, si dhe informacione dhe të dhëna detajore sh për qëllimet dhe politikat e fondit privat, dhe informatat të tjera që kanë të bëjnë me fondin privat, e që mund të ndikojnë në vendimin të e investuesit për investim në fond.

Administrimi me fondin investues privat

Neni 97

Me fondin privat në emër të tij dhe në llogari të tij, udhëheq shoqëria për administrim me fonde private, në pajtim me kontratën për administrim të lidhur me fondin privat, prospektin dhe statutin e fondit privat.

Raporte financiare të fondit investues privat

Neni 98

(1) Shoqëria për administrim me fondet private, përgatit raporte të reviduara financiare për çdo fond privat me të cilin administron.

2) Shoqëria për administrim me fondet private, është e obliguar, t'i dorëzojë te investuesit e fondit privat, raportet e reviduara vjetore financiare për çdo fond me të cilat administron, në afat prej tre muajsh nga miratimi i llogarisë përfudimtare të fondit privat.

(3) Raportet financiare përgatiten në pajtim me standartet ndërkombëtare të kontabilitetit.

IX. ПЕРКАКТИМИ I VLERËS SË PRONËS DHE ÇMIMI I PJESE MARRJEVE DHE I AKSIONEVE NË FONDET INVESTUESE

Periudhat kohore kur përcaktohet vlera e pronës së фонде investuese

Neni 99

(1) Shoqëria për administrim është e obliguar që për fondin e hapur ta përcaktojë vlerën e pasurisë së fondit, të gjitha obligimet dhe kompensimet e fondit, të bëra para përcaktimit të neto vlerës së pronës për pjesëmarrje, gjegjësisht çmimit të pjesëmarrjes.

(2) Shuma e neto pronës së fondit të hapur, llogaritet për çdo ditë në kohën e përcaktuar në prospekt. Shoqëria për administrim është e obliguar që në ditën vijuesetë punës, ta njoftojë Komisionin për vlerën e pasurisë së fondit të hapur, gjendjen e kompensimeve dhe të obligimeve, çmimin e pjesëmarrjeve të fondit të hapur në ditën e llogaritjes.

(3) Vlera e pronës neto të fondit të mbyllur, llogaritet së paku njëherë në muaj, për kohën e caktuar në prospekt.

(4) Komisioni për letra me vlerë, më për së afërmi e përcakton metodologjinë për vlerësim të vlerës neto të pronës së fondit, si dhe shpeshësia e përcaktimit të tij.

Përgjegjësia për llogaritje e pasurisë së fondit investues, përkatesisht të çmimit të pjesëmarrjeve ose aksioneve

Neni 100

(1) Vlerën e pronës së fondit të hapur dhe të mbyllur, përkatesisht çmimin pjesëmarrjeve ose aksioneve, e llogarit shoqëria për administrim.

(2) Llogaritje vlerës nga paragrafi (1) i këtij neni, e kontrollon dhe e përcakton banka depozitare, e cila njëkohësisht është përgjegjëse edhe për saktësinë e llogaritjeve të cilat i parashtrohen Komisionit. Banka depozitare e nënshkruan dhe e mban një ekzemplar nga dokumenti për vlerën e përcaktuar të pasurisë së fondit investues, të cilën patjetër do t'ia japë për shqyrtim Komisionit.

(3) Rrevizori i fondit investues është i obliguar që të bëjë kontroll të zbatimit të parimeve dhe metodologjisë për përcaktimin e vlerës së portofolit të fondit, saktësisë së mënyrave të përcaktimit të shumës së aksioneve ose pjesëmarrjeve, dhe të kompensimeve tjera, të parapara me prospekt ose statut të fondit.

Parimet dhe metodologjia për përcaktimin e vlerës së portofolit të fondit investues

Neni 101

(1) Te letrat me vlerë duke i përfshirë edhe aksionet e fondit të mbyllur, përcaktimi i vlerës së pasurisë së fondit, kryhet në bazë të çmimit të tregut i cili është formuar në tregun e rregulluar.

(2) Te letrat me vlerë për të cilat nuk ekziston çmimi i tregut i cili i plotëson kushtet nga paragrafi (1) i këtij neni, për përcaktimin e vlerës merret parasysh çmimi i transakcionit të fundit i cili është kryer në atë fond investues.

(3) Në rast të depozitave dhe parave të gatshme, kërkesave dhe obligimeve afatëshkurtëra, të dalave dhe të hyrave për periudhën e ardhshme, për përcaktimin e vlerës së pasurisë së fondit investues, zbatohet vlera nominale e rritur me kamatën e llogaritur.

(4) Për përcaktimin e vlerës së marrëveshjeve kohore dhe opsionale për punët për të cilat nuk mund të caktohet çmimi i tregut, Komisioni i përcakton metodat për llogaritjen e vlerës së pasurisë.

(5) Gjatë përcaktimit të vlerës së pasurisë së fondit të hapur, përdoret çmimi i pjesëmarrjes.

(6) Mjetet devizore llogariten në denarë, sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë, në ditën e përcaktimit të vlerës së pasurisë së fondit investues.

(7) Në rast të llojeve tjera të pasurisë për të cilat nuk ekziston çmimi i tregut, llogaritet vlera reale e pasurisë. Procedura për përcaktimin e vlerës reale të pasurisë përfshin metodat e vlerës diskonte monetare të krahasuar me pasuri të ngjashme, për të cilën është i njohur çmimi monetar, metoda për vlerësim të opsioneve ose metodë tjetër të cilën e përcakton Komisioni.

(8) Parimet dhe metodologjia për përcaktimin e vlerës së pasurisë, theksohen në prospektin dhe në statutin e fondit investues, dhe duhet të zbatohen në mënyrë adekuate gjatë çdo llogaritjeje të vlerës të pasurisë së fondit.

(9) Komisioni i përcakton parimet dhe metodologjinë për përcaktim të vlerës së pasurisë së fondit të hapur dhe të mbyllur, si dhe mënyrën e formimit të çmimit të tregut të pjesëmarrjeve në fondin e hapur, gjegjësisht aksioneve të fondit të mbyllur, me ç'rast i zbaton metodat e ndryshme për llogaritjen e vlerës së pasurisë së llojeve të veçanta të фонде.

Neto vlera e pasurisë së fondit investues dhe vlera e aksioneve, gjegjësisht pjesëmarrjeve në fond

Neni 102

(1) Te fondi i hapur, neto vlera e pasurisë së fondit është vlera e pasurisë së fondit e zvogluarë për obligimet. Neto vlera e pjesëmarrjes është neto vlera e pasurisë së fondit, e ndarë me numrin e pjesëmarrjeve në fond në momentin e llogaritjes së vlerës neto të pasurisë së fondit.

(2) Neto vlera e pasurisë së fondit të mbyllur, është vlera e pasurisë së fondit e zvogluar për obligimet. Neto vlera për aksion në fond, është neto vlerë e pasurisë së fondit e shpërndarë në mënyrë të barabartë për çdo aksion të emtuar nga fondi, në momentin e llogaritjes së neto vlerës të pasurisë së fondit.

Oferta fillestare dhe përcaktimi i çmimit të pjesëmarrjeve ose të aksioneve në fondin investues

Neni 103

(1) Kohëzgjatja e ofertës fillestare gjegjësisht iniciuese të pjesëmarrjeve në fondin e hapur, gjegjësisht aksioneve në fondin e mbyllur, nuk guxon të zgjasë më shumë se 60 ditë kalendarike. Gjatë kësaj periudhe shuma e përgjithshme e mjeteve të grumbulluara monetare ruhet si depozitë dhe nuk guxon të investohet, derisa fondi nuk e kalon vlerën më të ulëttë pasurisë së fondit të përcaktuar me këtë ligj.

(2) Çmimi i aksionit gjatë emetimit fillestar gjegjësisht të parë të aksioneve te fondi i mbyllur, është çmimi nominal i aksioneve. Çmimi i emetimit të mëvonshëm është çmimi i tregut i aksioneve.

(3) Gjatë ofertës së parë, gjegjësisht fillestare në fondin e hapur, çmimin e emetimit të pjesëmarrjeve e përcakton shoqëria për administrim dhe e shpall në prospektin e fondit. Pas ofertës fillestare të pjesëmarrjeve, çmimi i pjesëmarrjeve në fondin e hapur është çmim unik i barabartë me neto vlerën e pasurisë së fondit për pjesëmarrje, e cila llogaritet në bazë të çmimit të tregut të të gjitha letrave me vlerë nga portofoli i fondit.

Џмими и пјесѣмarrjeve нѣ фондin investues тѣ hapur

Neni 104

(1)Шитја дхе блерја е пјесѣмarrjeve нѣ фондin е hapur бѣhet нѣ дитѣ пуне, ме ѓмим тѣ ллогаритур нѣ пажтим ме ненin 103 параграфи (3) nga ky ligj дхе ме проспектин е фондit, ме ѓ'rast shoqѣria i arkѣton дхе ллогарит компенсимin е hyrjes дхе далjes.

(2)Шитја, гјегјѣsisht блерја е пјесѣмarrjeve нѣ фондin е hapur нук лејohet тѣ kryhet нѣ vlerѣ мѣ тѣ vogѣl осе мѣ тѣ madhe nga ѓмими valid momental пѣр пјесѣмarrje. Ѓмими и пјесѣмarrjes мунд тѣ ndryshojѣ varѣsisht nga ndryshimi и neto vlerѣs сѣ pasurisѣ, е ллогаритур нѣ мѣnyрѣ тѣ пѣрцактуар nga Komisioni.

(3) Ѓмими и пјесѣмarrjeve нѣ фондin е hapur, ллогаритет кур neto vlera е pasurisѣ сѣ фондit до тѣ ndahet ме numrin е пјесѣмarrjeve тѣ dhѣna, ме ѓ'rast neto vlera е фондit ѣshtѣ е ллогаритур нѣ пажтим ме ненin 102 тѣ кѣтјј ligji, kurse numri и пјесѣмarrjeve тѣ dhѣna ѣshtѣ и барабартѣ ме numrin е пјесѣмarrjeve нѣ momentin е ллогаритjes сѣ ѓмимит, duke и marrѣ parasysht тѣ гјитха shitjet дхе блерjet е kryera nga momenti и ллогаритjes сѣ fundit тѣ ѓмимит duke и marrѣ parasysht тѣ гјитха shitjet дхе блерjet е kryera nga momenti и ллогаритjes сѣ fundit deri нѣ momentin е ллогаритjes сѣ ѓмимит тѣ ri.

Шитја е пјесѣмarrjeve нѣ фондin е hapur investues

Neni 105

(1)Шитја е пјесѣмarrjeve нѣ фондin е hapur, бѣhet ме ѓмим и cili ѣshtѣ нѣ пажтим ме проспектин е фондit дхе и cili ѣshtѣ пѣрцактуар нѣ дитѣ е kryerjes тѣ pagesѣs нѣ ллогари тѣ фондit, и zmadhuar пѣр kompensimin hyrѣs нѣсе и нјѣтјј paguhet.

(2)Pagesa нѣ фондin е hapur бѣhet vetѣm ме mjete monetare

Блерја е пјесѣмarrjeve нѣ фондin е hapur investues

Neni 106

(1)Блерја е пјесѣмarrjeve нѣ фондin е hapur, бѣhet sipas ѓмимит qѣ и пѣргјигјет vlerѣs сѣ пјесѣмarrjes тѣ пѣрцактуар дитѣ е парѣ vijuese тѣ vlerѣsimit pas parashtrimit тѣ kѣrkesѣs пѣр блерjen е пјесѣмarrjes.

(2)Mjetet nga блерја е пјесѣмarrjeve paguhen нѣ ллогари тѣ pronarit тѣ пјесѣмarrjeve тѣ blera, нѣ афат преј shtatѣ дитѣve календарике nga pranimi и kѣrkesѣs пѣр блерje.

Вѣртетими пѣр shitjen дхе блерjen е пјесѣмarrjeve

Neni 107

(1)Вѣртетими пѣр shitjen дхе блерjen е пјесѣмarrjeve, лѣshohet nga ana е shoqѣrisѣ пѣр administrim, kurse ме kѣrkesѣ тѣ investuesit мѣ сѣ voni нѣ афат преј pesѣ дитѣsh pas kryerjes сѣ pagesѣs нѣ фондin е hapur, гјегјѣsisht arkѣtimit nga фонди.

(2)Вѣртетими пѣр shitjen дхе блерjen е пјесѣмarrjeve nga параграфи (1) и кѣтјј neni, пѣрmban:

- emrin е фондit investues;
- тѣ dhѣnat пѣр pronarin е пјесѣмarrjeve;
- тѣ dhѣnat пѣр bartѣsin е авторизуар;
- датѣ е вѣртетимит пѣр блерjen е пјесѣмarrjes;
- ѓмимin е документеве пѣр пјесѣмarrje;
- kompensimin пѣр dhѣnien е документит пѣр пјесѣмarrje;
- numrin е документеве тѣ marra пѣр пјесѣмarrje;
- firmѣn дхе selinѣ е shoqѣrisѣ пѣр administrim;

-vending дхе датѣ е dhѣnies сѣ вѣртетимит дхе
-нѣнѣshkrimin е personit тѣ авторизуар nga shoqѣria пѣр administrim.

Пѣрллогаритја е пасактѣ е ѓмимит тѣ пјесѣмarrjeve нѣ фондin е hapur investues

Neni 108

Нѣсе ѓмими и пјесѣмarrjeve нѣ фондin е hapur ллогаритет gabimisht пѣр мѣ shumѣ се 1% нѣ raport ме vlerѣn е fituar ме zbatimin е мѣnyрѣs nga neni 102 и кѣтјј ligji, komisioni до та urdhѣrojѣ shoqѣrinѣ пѣр administrim дхе bankѣn depozitare пѣр пѣрллогаритје е пасактѣ тѣ atillѣ, qѣ:

-та paguajѣ dallimin е ѓмимит тѣ ѓдо investuesi тѣ cilit гјатѣ блерjes сѣ пјесѣмarrjeve и ѣshtѣ paguar ѓмим мѣ и vogѣl пѣр пјесѣмarrje, нѣ raport ме vlerѣn е сактѣ, тѣ fituar ме zbatimin е мѣnyрѣs сѣ theksuar нѣ ненin 102 тѣ кѣтјј ligji, дхе

-t'ia pranojѣ pjesѣn proporcionale тѣ пјесѣмarrjeve shtesѣ пѣр kompensim тѣ dѣmit тѣ ѓдо investuesi, тѣ cilit гјатѣ блерjesѣ сѣ пјесѣмarrjeve и ѣshtѣ ллогаритур ѓмим мѣ и lartѣ пѣр пјесѣмarrje, нѣ raport ме vlerѣn е сактѣ тѣ fituar ме zbatimin е мѣnyрѣs сѣ cekur нѣ ненin 102 тѣ кѣтјј ligji.

Ндѣрпрерја е shitjes дхе блерjes сѣ пјесѣмarrjeve нѣ фондin е hapur investues дхе kohѣzгјатја е tyre

Neni 109

(1)Шитја дхе блерја е пјесѣмarrjeve нѣ фондin е hapur мунд тѣ ndѣrpritет ,нѣсе shoqѣria пѣр administrim дхе banka depozitare konsiderojnѣ се нук ѣshtѣ е мундур тѣ пѣрцактоhet ѓмими и сактѣ и pasurisѣ nga portofoli и фондit, пѣр ѓка ndѣrpritет shitja дхе блерја е пјесѣмarrjeve нѣ интерес тѣ pronarѣve осе pronarѣve potencialѣ тѣ пјесѣмarrjeve.

(2)Ндѣрпрерjen е shitjes дхе блерjes сѣ пјесѣмarrjeve, shoqѣria пѣр administrim дует та lajmѣrojѣ те komisioni, дхе та shpallѣ сѣ paku нѣ dy gazeta ditore тѣ Republikѣs сѣ Маqedonisѣ. Ндѣрпрерjen е shitjes дхе блерjes сѣ пјесѣмarrjeve, shoqѣria пѣр administrim мунд та бѣjѣ pas marrjes сѣ пажтимит nga komisioni дхе пѣр тѣ njejtѣn, ме shkrim т'и informojѣ pronarѣt е документеве пѣр пјесѣмarrje.

(3)Komisioni мунд та urdhѣrojѣ shoqrinѣ пѣр administrim дхе bankѣn depozitare, qѣ пѣркohѣsisht та ndrpresѣ shitjen дхе блерjen е пјесѣмarrjeve, нѣсе njoftohet, осе ка shkaqe пѣр dyshimse investuesve у shkaktohet dѣm пѣр shkak тѣ ллогаритjes сѣ пасактѣ тѣ ѓмимит тѣ пјесѣмarrjeve нѣ фондin е hapur.

(4)Ндѣрпрерја е shitjes дхе блерjes сѣ пјесѣмarrjeve nga ky nen дует тѣ mbarojѣ, pasi qѣ shoqѣria пѣр administrim дхе banka depozitare vlersojnѣ се ѣshtѣ мундур тѣ пѣрцактоhet ѓмими и сактѣ и pasurisѣ сѣ portofolitѣ фондit тѣ hapur, ndѣrsa мѣ сѣ voni нѣ афат преј 28 дитѣsh преј fillimit тѣ ndѣрпрерjes, пѣрвеѓ нѣсе komisioni нук пажтоhet пѣр vazhdimin е афатит тѣ пѣрцактуар. Njoftimi пѣр vazhdimin е shitjes дхе блерjes тѣ пјесѣмarrjeve нѣ фондin е hapur, ѣshtѣ е nevojshme тѣ shpallet нѣ сѣ paku dy gazeta ditore тѣ Republikѣs сѣ Маqedonisѣ.

(5)Пѣр kohѣn derisa згјат ndѣрпрерја е shitjes дхе блерjes сѣ пјесѣмarrjeve, shoqѣria пѣр administrim мунд та vazhdojѣ ме pranimin е kѣrkesave пѣр блерje дхе shitje тѣ пјесѣмarrjeve тѣ cilat до тѣ realizohen pas пѣрfundimit тѣ ndѣрпрерjes сѣ shitjes осе блерjes сѣ пјесѣмarrjeve, ме ѓ'rast urѣdhѣrdhѣnѣsve дует т'у бѣhet ме dije се urdhѣresat е tyre нук до тѣ kryhen, нѣ афат е parapara ме проспектин дхе статутин е фондit тѣ hapur.

(6)Komisioni мѣ аfѣrsisht е пѣрцактон procedurѣn пѣр ndѣрпрерjen дхе vazhdimin е shitjes дхе блерjes сѣ пјесѣмarrjeve нѣ фондin е hapur.

X. SHPALLJA DHE NJOFTIMET PËR PRONARËT E PJESEMARRJEVE DHE PËR AKSIONARËT NË FONDET INVESTUESE

Shpallja e çmimeve të aksioneve dhe pjesëmarrjeve në fondet investuese

Neni 110

(1) Çmimi i përcaktuar për pjesëmarrjet në fondin e hapur, çdo herë shpallet kur është kryer blerja ose shitja e pjesëmarrjeve në fondin e hapur, e më së paku dy herë në muaj, ndërsa çmimi i aksionit në fondin e mbyllur doemos duhet të jetë i shpallur së paku një herë në muaj.

(2) Shpallja nga paragrafi (1) i këtij neni, bëhet në ueb faqen e shoqërisë për administrim, e theksuar në prospektin e fondit investues.

(3) Komisioni më afërsisht i përcakton përmbajtjen dhe kohën e shpalljes së çmimit të aksioneve dhe pjesëmarrjeve në fondin investues.

Publikimi i neto vlerës së pasurisë për pjesëmarrje, gjegjësisht aksion në fondet investuese

Neni 111

Shoqëria për administrim ka për obligim, që vlerën neto të pasurisë për pjesëmarrje në fondin e hapur dhe vlerën neto të pasurisë për aksion në fondin e mbyllur, menjëherë pas përllogaritjes së tyre t'i shpallë publikisht në pajtim me nenin 110, paragrafi (2) i këtij ligji.

Njoftimi i pronarëve të pjesëmarrjeve dhe i aksionarëve

Neni 112

(1) Me kërkesën e investuesve në fondet investuese u dorëzohen raportet gjysmëvjetore dhe vjetore të reviduara.

(2) Raportet nga paragrafi (1) i këtij neni, duhet t'u bëhen të kapshëm investuesve në fondin investues, në vendet e theksuara në prospektin e fondit investues.

Afatet për përgatitjen dhe përmbajtjen e raporteve gjysmëvjetore dhe vjetore të reviduara

Neni 113

(1) Raportet gjysmëvjetore të shoqërisë për administrim dhe të të gjitha fondeve me të cilat ajo administron, i dorëzohen komisionit në afat prej dy muajsh nga përfundimi i periudhës përllogaritëse gjysmëvjetore.

(2) Raportet e reviduara vjetore, shoqërisë për administrim dhe të gjitha fondeve me të cilat ajo administron, i dorëzohen komisionit në afat prej katër muajsh nga përfundimi i vitit përllogaritës.

Përmbajtja e raporteve financiare në fondin e hapur investuese

Neni 114

(1) Raportet gjysmëvjetore dhe vjetore të reviduara të fondit të hapur, duhet të përmbajnë:

a) raportin për pasurinë dhe obligimet (bilancin e gjendjes) për periudhën rrjedhëse të përllogaritur, krahasuar me periudhën përllogaritëse paraprake;

b) raportin për të hyrat e përgjithshme për periudhën rrjedhëse të përllogaritur, të krahasuar me periudhën paraprake të përllogaritjes;

v) të dhënat për portofolin, të krahasuara sipas llojit dhe likuiditetit të pasurisë dhe ndryshimet kryesore të portofolit në periudhën rrjedhëse;

g) treguesin e harxhimeve të përgjithshme për periudhën përllogaritëse;

d) të dhënat për secilin pjesëmarrës të autorizuar në tregtinë me letrav me vlerë, nëpërmjet të së cilës fondi investues ka realizuar më tepër se 10% nga transaksionet e veta në vitin kalendarik rrjedhës me theksim të:

- vlerës së përgjithshme të të gjitha transaksioneve të kryera nga çdo pjesëmarrës i autorizuar, të treguara si përqindje nga vlera e përgjithshme e të gjitha transaksioneve në fondin investues për atë vit,

- provizionit të paguar pjesëmarrësit të autorizuar, të treguar si përqindje nga vlera e përgjithshme e transaksioneve të kryera me ndërmjetësimin e tij;

gj) pasqyrën e lëvizjes së vlerës së pasurisë së fondit të hapur;

e) numrin e pjesëmarrjeve të dhëna në fillim dhe në fund të periudhës përllogaritëse dhe

zh) çmimin për pjesëmarrje në fillim dhe në fund të periudhës përllogaritëse.

(2) Krahas të dhënave nga paragrafi (1) i këtij neni, raporti i reviduar vjetor i fondit të hapur duhet të përmbajë edhe:

a) vlerën më të lartë dhe më të ulët të pasurisë së fondit të hapur dhe çmimin për pjesëmarrje në fond nga periudha rrjedhëse për pesë vitet e kaluar kalendarikë;

b) raportin e organit për administrim me arsyetim për rezultatin e arritur afarist të fondit të hapur, ndryshimin në portofol dhe strategjinë e planifikuar të investimeve në periudhën e ardhme;

v) pasqyrën krahasuese të punës për tre vitet e kaluar kalendarikë me paraqitjen e të dhënave vijuese, në fund të secilit vit afarist:

- vlerën e përgjithshme neto të pasurisë nga portofoli,

- vlerën neto të pasurisë në fondin e hapur për pjesëmarrje,

- treguesit e harxhimeve të përgjithshme,

- shpërndarjen e të hyrave, gjegjësisht fitimit të paguar për pjesëmarrje në vitin rrjedhës.

(3) Komisioni më për së afërmi e përcakton planin përllogaritës, përmbajtjen e llogarive të veçanta në planin llogaritës të fondeve të hapura, si dhe formën dhe përmbajtjen e raporteve financiare të fondeve të hapura.

Përmbajtja e raporteve financiare në fondin e mbyllur investues

Neni 115

(1) Raportet gjysmëvjetore dhe vjetore të reviduara të fondit të mbyllur, duhet të përmbajnë:

a) raportin për pasurinë dhe obligimet (bilancin e gjendjes) për periudhën rrjedhëse të përllogaritur, krahasuar me periudhën përllogaritëse paraprake;

b) raportin për të hyrat e përgjithshme për periudhën rrjedhëse të përllogaritur, të krahasuar me periudhën përllogaritëse paraprake;

v) të dhënat për portofolin, të renditura sipas llojit dhe likuiditetit të pasurisë dhe ndryshimet kryesore të portofolit në periudhën rrjedhëse;

g) treguesin e harxhimeve të përgjithshme për periudhën përllogaritëse;

d) të dhënat për secilin pjesëmarrës të autorizuar në tregtinë me letra me vlerë, nëpërmjet të së cilës fondi investues ka realizuar më tepër se 10% nga transaksionet e veta në vitin kalendarik rrjedhës, me theksim të:

- vlerës së përgjithshme të të gjitha transaksioneve të kryera nga çdo pjesëmarrës i autorizuar, të paraqitura si përqindje nga vlera e përgjithshme e të gjitha transaksioneve në fondin investues, në atë vit,

- provizionit të paguar pjesëmarrësit të autorizuar, të paraqitur si përqindje nga vlera e përgjithshme e transaksioneve të kryera me ndërmjetësimin e tij;

gj) çmimin më të lartë dhe më të ulët për aksion, në çdo nga tre vjete afariste paraprake.

(2) Krahas të dhënave nga paragrafi (1) i këtij neni, raporti i reviduar vjetor i fondit të mbyllur, duhet të përmbajë edhe:

a) vlerën më të lartë dhe më të ulët të pasurisë së fondit të mbyllur dhe çmimin për aksion në fond, nga periudha rrjedhëse për pesë vttet e kaluara kalendarike;

b) raportin e organit për administrim me arsyetim për rezultatin e arritur afarist të fondit të mbyllur, ndryshimin në portofol dhe strategjinë e planifikuar të investimeve në periudhën e ardhme;

v) pasqyrën krahasuese të punës për tre vitet e kaluara kalendarike, me paraqitjen e të dhënave vijuese, në fund të secilit vit afarist:

- vlerën e përgjithshme neto të pasurisë nga portofoli,
- vlerën neto të pasurisë në fondin e mbyllur për aksione,
- treguesit e harxhimeve të përgjithshme,
- shpërndarjen e të hyrave, gjegjësisht fitimin e paguar për aksion në vitin rrjedhës.

(3) Komisioni më për së afërmi e përcakton planin llogaritës, përmbajtjen e llogarive të veçanta në planin llogaritës të fondeve të mbyllura, si dhe formën dhe përmbajtjen e raporteve financiare të fondeve të mbyllura.

XI. REGJISTRI I PJESËMARRJEVE NË FOND TË HAPUR INVESTUES

Përgjegjësia për mbajtjen e regjistrit të pjesëmarrjeve në fondin e hapur investues

Neni 116

Shoqëria për administrim është e detyruar të mbajë regjistrin e pjesëmarrjeve në fondin e hapur investues.

Mënyra e regjistrimit në regjistrin e pjesëmarrjeve në fondin e hapur investues

Neni 117

(1)Të drejtat nga pjesëmarrjet në fondin e hapur, fitohen me regjistrimin në regjistrin e pjesëmarrjeve në fondin e hapur investues, të cilin e mban shoqëria për administrim.

(2)Shoqëria për administrim, pronarëve të pjesëmarrjeve në fondin e hapur, një herë në vit u dorëzon raport për gjendjen dhe për tregtimin me pjesëmarrjet në fond, të cilat janë pronësinë e tyre.

(3)Me kërkesë të pronarëve të pjesëmarrjeve ose të përfaqësuesit të tyre të autorizuar, e me harxhime të tyre, shoqëria për administrim është e detyruar që t'u dorëzojë raport për gjendjen dhe për tregtimin me pjesëmarrjet në fondin e hapur, të cilat janë pronësinë e tyre.

(4)Shoqëria për administrim është e detyruar që t'u mundësojë shikim në regjistrin e pjesëmarrjeve në fondin e hapur investues, bankës depozitare dhe Komisionit.

Bartja e pjesëmarrjeve të fondin të hapur investues personit tjetër

Neni 118

(1)Pjesëmarrjet në fondet e hapura nuk mund të barten lirshëm, përveç në bazë të trashëgimisë ose marrëveshjes për dhuratë. Bartja e tillë do të ketë veprim juridik, pas regjistrimit të saj në regjistrin e pjesëmarrjeve në fondin e hapur investues dhe në shoqërinë për administrim.

(2)Shoqëria për administrim është e detyruar t'i ruajë dokumentet në lidhje me të gjitha regjistrimet në regjistrin e pjesëmarrjeve në fondin e hapur, gjatë periudhës në të cilën mund të parashtrohet padi për shlyerjen e regjistrimit

në regjistrin e pjesëmarrjeve, e nëse padia e tillë është parashtruar, të njëjtat i ruan deri në marrjen e vendimit të plotfuqishëm gjyqësor.

(3)Komisioni më për së afërmi i përcakton formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrit të pjesëmarrjeve në fondin e hapur investues, si dhe publikimin e të dhënave nga regjistri.

XII.BASHKIMI DHE LIKUIDIMI I FONDEVE INVESTUESE

Bashkimi i fondeve të hapura investuese

Neni 119

(1)Dy fonde të hapura mund të bashkohen, nëse:

- shoqëria për administrim ka marrë vendim për bashkimin e tyre;
- komisioni jep lejen paraprake për bashkimin e tyre dhe
- bankat depozitare të fondeve të hapura të cilat bashkohen, pajtohen për bashkimin e tyre.

(2)Kur një fond i hapur bashkohet me një tjetër, fondi i parë likuidohet dhe mjetet nga llogaria e tij barten në llogarinë e fondit të dytë.

(3)Nuk mund të bëhet bashkimi i :

- fondit të hapur me fond të mbyllur;
- fondeve të cilat kanë politika të ndryshme investuese dhe
- nëse investuesit do të dëmtoheshin nga bashkimi në bazë të vlerësimit të Komisionit.

(4)Komisioni më për së afërmi e përcakton procedurën për bashkimin e fondeve të hapura investuese.

Likuidimi i fondeve të hapura investuese

Neni 120

(1)Likuidimin e fondit të hapur e zbaton shoqëria për administrim, përveç në rastet kur shoqëria për administrim është në falimentim, ose komisioni përkohësisht ose përgjithmonë ia ka marrë lejen e punës.

(2)Në rast të pamundësisë së zbatimit të likuidimit të fondit të hapur nga shoqëria për administrim, për shkaqet e theksuara në paragrafin (1) të këtij neni, likuidimin e zbaton banka depozitare.

(3)Nëse banka depozitare në fondin e hapur është në falimentim, ose Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë përkohësisht ose e përgjithmonë ia merr lejen për punë bankës depozitare të fondit të hapur, likuidimin e zbaton likuiduesi i fondit të hapur, i emëruar nga ana e Komisionit.

(4)Komisioni më për së afërmi i përcakton procedurën, harxhimet dhe afatet për likuidim të fondit të hapur.

Të drejtat, obligimet dhe përgjegjësitë e likuiduesit

Neni 121

(1) Likuiduesi është i detyruar që në afat prej shtatë ditëve nga miratimi i vendimit për likuidim, t'i lajmërojë komisionin dhe të gjithë investuesit në fondet e hapura, në rast kur si likuidues paraqitet shoqëria për administrim ose banka depozitare.

(2)Likuiduesi i cili është i emëruar nga ana e komisionit, është i detyruar që në afat prej shtatë ditëve nga dita e emërimit, për likuidimin e fondit të hapur t'i njoftojë të gjithë investuesit në fondin e hapur.

(3)Pas miratimit të vendimit për likuidim, ndalohet çdo shitje ose blerje e pjesëmerrjeve në fondin e hapur, përveç kërkesave të cilat janë të pranura pas përcaktimit të çmimit të fundit, ndërsa para miratimit të vendimit për likuidim, me ç'rast transaksionet me pronëm e fondit mund të kryhen ekskluzivisht për nevojat etë likuidimit të fondit.

(4) Nga dita e miratimit të vendimit për likuidim, përkatësisht nga dita e emërimit të likuiduesit të fondit të e hapur nuk arkëtohen kompensimet, përveç kompensimit të bankës depozitare, shpenzimeve për procedurën për likuidim dhe revizionin e asaj, dhe shpenzimeve për parashtrimin e raportëve gjysmëvjetore ose raporteve të reviduara vjetore të investuesve në fond, të ndodhura gjatë kohëzgjatjes së procedurës për likuidimin e fondit.

(5) Likuiduesi është i detyruar që në Komision të parashtrorë raport përfundimtar për likuidimin dhe zbatim të likuidimit.

Mbarimi i procedurës për likuidim të fondit të hapur investues

Neni 122

Në procedurën për zbatim të likuidimit të fondit të hapur, prona në tërësi e fondit shitet, ndërsa obligimet e fondit të arritura deri në ditën e miratimit të vendimit për likuidimin, përmbushen.

Shpërndarja e shumës së mbetur neto, të pasurisë të fondit të hapur investues

Neni 123

Shuma e mbetur neto e pasurisë së fondit të hapur u shpërdahet pronarëve të pjesëmarrjeve, proporcionalisht me pjesëmarrjet e tyre në fond, gjatë pas zbatimit të procedurës nga neni 121 i këtij ligji.

Bashkimi dhe likuidimi i fondit të mbyllur investues

Neni 124

Bashkimi dhe likuidimi i fondit të mbyllur investues, zbatohet në pajtim me dispozitat e ligjit për shoqëri tregtare.

XII. SHITJA E PJESËMARRJEVE GJEGJËSISHT AKSIONEVE NË FONDET INVESTUESE

Persona të autorizuar për shitjen e pjesëmarrjeve, gjegjësisht aksioneve në fondin investues

Neni 125

(1) Shitjen e pjesëmarrjeve në fondin e hapur, gjegjësisht aksioneve në fondin e mbyllur, e realizojnë shoqëritë për administrim.

(2) Krahas shoqërisë për administrim, shitjen e pjesëmarrjeve, gjegjësisht aksioneve në fondin investues, mund ta realizojnë persona juridikë, të cilët lidhin marrëveshje për ndërmjetësim me shoqërinë për administrim dhe atë:

- banka e autorizuar në pajtim me ligjin për banka;
- agjencia brokere me leje për punë, të marrë nga komisioni dhe
- dega e agjencisë brokere të huaj, e cila ka marrë leje për punë nga Komisioni.

Ndërprerja e kryerjes së punëve të shitjes së pjesëmarrjeve, gjegjësisht aksioneve në fondet investuese

Neni 126

(1) Personat juridikë nga neni 125 paragrafi (2) të këtij ligji, nuk guxojnë të kryejnë punë të shitjes së pjesëmarrjeve në fondin e hapur, gjegjësisht aksioneve në fondin e mbyllur, në kohën kur përkohësisht u është marrë leja për punë.

(2) Personat juridikë nga neni 125 paragrafi (2) të këtij ligji, për marjen e lejes për punë, menjëherë duhet ta njoftojnë shoqërinë për administrim, me të cilën kanë lidhur marrëveshje për shitje.

Mënyra dhe kushtet për shitje

Neni 127

Personat juridikë nga neni 125 paragrafi (2) të këtij ligji, të autorizuar për shitje të pjesëmarrjeve në fondin e hapur, gjegjësisht aksioneve në fondet investuese, janë të detyruar:

-t'u mundësojnë inspektim investuesve në të gjitha dokumentet dhe të dhënat relevante, prospektin, raportet, çmimet dhe të dhënat tjera eventuale, të domosdoshme për investuesit gjatë miratimit të vendimit për investim;

-të kontrollojnë nëse formularët për kërkesën e blerjes, janë plotësuar në mënyrë të rregullt;

-në kohë të duhur t'ia dorëzojnë urdhëresat për shitje dhe shitje shoqërisë për administrim;

-në promovim dhe ofrim të të dhënave për fondin investues, t'i shfrytëzojnë ekskluzivisht prospektin, raportet dhe materialet reklamuese, të cilat do t'i miratojë shoqëria për administrim;

-të mos japin të dhëna të rrejshme ose të dhëna të cilat investuesit mund t'i hutojnë për gjendjen e fondit investues, as të dhëna për qëllimet e investimit, rreziqet, çmimin, të ardhurat ose çfarëdo të dhëna tjera, lidhur me fondin ose me shoqërinë për administrim, as të dhëna të cilat shmangenohen nga përmbajtja e prospektit, statutit ose raportet e fondit;

-të përgjigjen para shoqërisë për administrim, për gabimet ose lëshimet e punëtorëve të tyre, për çdo mospërmbajtje të këtij ligji;

-t'i njoftojnë investuesit potencial, për shumën e provizionit për kryerje të shitjes së pjesëmarrjeve ose aksioneve në fondin investues, edhe atë si përqindje të kompensimit hyrës, kompensimit vjetor për administrim ose të kompensimit dalës;

-të sigurojnë se fondi ose fondet investuese të propozuara, i përgjigjen nevojës së personave të interesuar dhe

-të veprojnë në pajtim me këtë ligj.

Kompensimi i personave të autorizuar për shitje të aksioneve ose pjesëmarrjeve në fondet investuese

Neni 128

Personat juridikë nga neni 125 paragrafi (2) të këtij ligji, marrin kompensim për punë, ekskluzivisht nga shoqëria për administrim.

XIV. KONTROLI DHE MBYKËQYRJA

1. Kontrolli nga ana e Komisionit për letra me vlerë

Neni 129

(1) Komisioni kryen kontroll të punës së shoqërisë për administrim, fondeve të hapura dhe të mbyllura dhe bankës depozitare, në pjesën e punës së fondeve investues.

(2) Trupi rregullues nga vendi anëtar i UE-së ose OECD-së kompetent për kontroll të pjesëmarrësve të tregut të kapitalit, mund të kërkojë nga komisioni që ta realizojë procedurën e kontrollit të punës ndaj degës, me qëllim që në atë mënyrë të përshejtohet dhe thjeshtësohet procedura e kontrollit, në pajtim me parimet për efikasitet, ekonomizim dhe veprim në afat të caktuar. Në kushte të njëjta mund të autorizohen edhe persona të autorizuar nga ana e trupit rregullues nga vendi anëtar i UE-së ose në OECD-së për pjesëmarrje në procedurën e kontrollit.

(3) Komisioni mundet pa kufizim t'i kontrollojë librat afariste dhe dokumtet tjera të shoqërisë për administrim, fondet investuese dhe bankat depozitare në pjesën e punës së fondeve investuese.

Mënyra e kryerjes së kontrollit

Neni 130

(1) Komisioni mund të kryejë kontroll të rregullt dhe të jashtëzakonshëm.

(2) Sipas mënyrës të kryerjes, kontrolli mund të jetë me i drejtpërdrejtë dhe ndërmjetësues.

(3) Kontrolli ndërmjetësues përfshin përcjellje dhe kontroll të vazhdueshëm të të dhënave nga raportet, njoftimet, evidencat afariste dhe dokumentet tjera, të cilat shoqëritë për administrim, fondet e hapura dhe të mbyllura dhe bankat depozitare në pjesën e punës së fondeve investuese, janë të obliguara që t'ia parashtrajnë komisionit në pajtim me këtë ligj.

(4) Kontrolla i drejtpërdrejtë zbatohet nëpërmjet inspektimit të drejtpërdrejtë të të dhënave nga puna e rregullt, në lokalet e pjesmarrësit të kontrolluar të tregut të letrave me vlerë, për shkak të verifikimit të ligjshmërisë në punën e tij. Kontrolli ndërmjetësues mund të kryhet me ose pa paralajmërim paraprakisht, sipas vlerësimit të tij dhe si pjesë nga puna e rregullt Komisionit.

(5) Shpenzimet e kontrollit janë në ngarkim të shoqërisë për Administrim.

(6) Komisioni më për së afërmi e përcakton mënyrën e procedurës për kryerjen të kontrollit nga paragrafi (3), i këtij neni.

Masat e Komisionit

Neni 131

(1) Nëse gjatë kontrollit nga neni 129 i këtij ligji, komisioni vërteton përgjithësisht në punën ose në udhëheqje të librave afariste, do të marrë vendim me të cilin do ta urdhërojë shoqërinë për administrim, gjegjësisht bankën depozitare, që padrejtësisht dhe paligjshmëritë e konfirmuara në punën e tyre, t'i menjanojë në afat të caktuar, por jo me gjatë se 30 ditë kalendarike.

(2) Shoqëria për administrim, gjegjësisht banka depozitare, është e obliguar që në afatin nga paragrafi (1) i këtij neni, t'i menjanojë parregullsitë dhe ta informojë Komisionin, me parashtrim të dëshmimeve se mangësitë ose parregullsitë janë të mënjanuara ose të rregulluara.

(3) Përveç masës nga paragrafi (1) i këtij neni, komisioni mund të marrë edhe vendim për ndalim të përkohshëm të punës së shoqërisë për administrim ose bankës depozitare, në pjesën e punës së fondeve investuese.

(4) Kundër aktvendimit të komisionit nga paragrafi (3) i këtij neni, mund të paraqitet ankesë te komisioni për zgjidhje të ankesave nga sfera e tregut të letrave me vlerë, në afat prej 15 ditësh pune, nga dita e pranimit të së njëjtës.

(5) Ankesa nga paragrafi (4) i këtij neni, nuk e prolongon zbatimin e aktvendimeve nga ky nen.

Vërejtje publike shoqërisë për administrim me fondet investuese

Neni 132

(1) Komisioni mund të marrë vendim, për shqiptimin e vërejtjes publike shoqërisë për administrim dhe anëtarit ekzekutiv të këshillit të drejtorëve, gjegjësisht, kryetarit të këshillit drejtues të shoqërisë për administrim.

(2) Gjatë vendosjes për shqiptim të vërejtjes publike, komisioni merr parasysh rëndësinë e cenimit dhe rrethanës, nëse shoqërisë për administrim dhe anëtarit ekzekutiv të këshillit të drejtorëve, gjegjësisht kryetarit të këshillit drejtues të shoqërisë për administrim tanimë i është shqiptuar vërejtje publike.

(3) Komisioni publikisht e shpall dispozitivin nga vendimi pas përfundimit të tij, në më së paku dy gazeta ditore në Republikën e Maqedonisë.

Vërejtje publike bankës depozitare

Neni 133

(1) Komisioni mund të marrë vendim për shqiptimin e vërejtjes publike bankës depozitare, në pjesën e punës me fondet investuese dhe të drejtorit të pjesës organizuese, nga banka e cila e kryen shërbimin roje e pasurisë.

(2) Gjatë vendosjes për shqiptimin e vërejtjes publike, komisioni e merr parasysh rëndësinë e cenimit dhe rrethanën, nëse bankës depozitare në pjesën e punës me fondet investuese dhe të drejtorit të pjesës organizuese, nga banka e cila kryen shërbimin roje e pasurisë, i është shqiptuar vërejtje publike.

(3) Komisioni publikisht e shpall dispozitivin nga vendimi pas definimit të tij, më së paku në dy gazeta ditore në Republikën e Maqedonisë.

Obligime për njoftim

Neni 134

(1) Shoqëritë për administrim dhe banka depozitare, janë të obliguara që rregullisht t'i dorëzojnë raporte për punën e tyre Komisionit.

(2) Komisioni mund që përkohësisht t'ia heqë lejen për punë shoqërisë për administrim dhe lejen për zgjedhje bankës depozitare, për mosrespektimin e obligimeve nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Komisioni më për së afërmi i përcakton përmbajtjen, formën, dhe afatet të obliguara, për parashtrimin e raporteve për punë, nga ana e fondeve investuese, shoqërisë për administrim dhe bankës depozitare.

2. Mbikqyrja

Autorizimi për zbatimin e mbikqyrjes

Neni 135

(1) Komisioni është i autorizuar që të zbatojë mbikqyrje për të konfirmuar, nëse shoqëria për administrim, banka depozitare dhe fondi i mbyllur, e kanë shkelur këtë ligj dhe aktet nënligjore të miratuara në bazë të këtij ligji.

(2) Mbykëqyrjen e kryejnë personat e autorizuar të punësuar në Komision.

XV.DISPOZITAT PËR KUNDËRVAJTJE

Organet për kundërvajtje

Neni 136

(1) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenet 138,139,140,141,142,143,144 dhe 145 nga ky ligj, procedurë për kundërvajtje udhëheq dhe sanksion kundërvajtës kumton komisioni për letra me vlerë (në tekstin në vijim: organi për kundërvajtje).

(2) Procedurën për kundërvajtje nga paragrafi (1) të këtij neni, para organit për kundërvajtje e udhëheq komisioni për vendosje ndaj kundërvajtjes (në tekstin në vijim: Komisioni për kundërvajtje).

(3) Për zgjedhjen dhe punën e komisionit kundërvajtës, zbatohen dispozitat nga ligji për letra me vlerë, që kanë të bëjnë me organin kundërvajtës.

Ndërmjetësimi

Neni 137

(1) Për kundërvajtet e përcaktuara në këtë ligj, personat e autorizuar personat për zbatimin e kontrollit dhe mbikëqyrjes nga ana e komisionit, në kuadër të autorizimeve të tyre, mundën kryerësit të kundërvajtjes t'i ofrojnë ndërmjetësim dhe arritje të pajtimit me të cilin kryerësi i kundërvajtjes duhet ta paguajë gjobën, detyrimet tjera ose t'i eliminojë pasojat nga kundërvajtja.

(2) Për procedurën për ndërmjetësim, zbatohen dispozitat nga ligji për letra me vlerë, që kanë të bëjnë në procedurën për ndërmjetësim.

Neni 138

(1) Gjoha me shumë nga 7 000 deri në 10 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje shoqërisë për administrim, nëse:

1. i bartë për kryerje aktivitetet nga neni 6 paragrafi (1) pika 1 të këtij ligji te personat e tretë;

2. fillon të kryejë punë të lidhura me administrim të fondit investues, para marrjes së lejes për punë nga komisioni, në pajtim me dispozitat nga neni 9, paragrafi (1) të këtij ligji;

3. nuk e respekton procedurën për obligime në lidhje me punën, në pajtim me dispozitat nga neni 21 të këtij ligji,

4. kryen veprimtari dhe punë të cilat janë të ndaluara, në pajtim me dispozitat nga neni 25 paragrafi (1) nga ky ligj;

5. nuk i dorëzon raportet te komisioni, në pajtim me nenin 27 nga ky ligj;

6. nuk e ka njoftuar bankën depozitare për qëllimin e ndërprerjes së kontratës depozitare, në afatin e cekur në nenin 45 paragrafi (1) nga ky ligj,

7. ofron aksione ose pjesëmarrje në fondin për investime, para se të marrë leje për shpalljen e prospektit, nga ana e komisionit në pajtim me nenin 54 të këtij ligji;

8. fillon me aktivitete promovuese pa dorëzimin paraprak të përmbajtjes së reklamës te Komisioni, në pajtim me nenin 55 paragrafi (2) nga ky ligj,

9. vepron në kundërshtim me dispozitat nga neni 56 i këtij ligji,

10. përveç kompensimit hyrës, dalës dhe të shpenzimeve për shtypjen e formularëve për regjistrimin e pjesëmarrjeve, në pajtim me nenin 61 të këtij ligji, arkëton edhe shpenzime tjera, të cilat nuk janë përcaktuar me statutin dhe prospektin e fondit,

11. kompensimi hyrës dhe dalës arkëtohen në kundërshtim me dispozitat nga neni 61 të këtij ligji,

12. arkëton kompensime në kundërshtim me dispozitat nga neni 62 i këtij ligji,

13. regjistron harxhime në ngarkesë të fondit të hapur, të cilat nuk janë përfshirë me dispozitat në nenin 62 të këtij ligji,

14. treguesi i shpenzimeve të përgjithshme të fondit të hapur, e ka tejkalluar kufirin e përcaktuar në nenin 64 të këtij ligji,

15. investon në pronë, jashtë nenit 66 të këtij ligji,

16. nuk i respekton kufizimet për investime, të përcaktuara në nenin 67 nga ky ligj,

17. kompensimet për organizimin e fondit të mbyllur, llogariten në kundërshtim me dispozitat nga neni 75 i këtij ligji,

18. nga pasuria e fondit të mbyllur paguhen shpenzimet, të cilat nuk janë cekur në dispozitat e nenit 76 paragrafi (1) të këtij ligji,

19. treguesi i shpenzimeve të përgjithshme të fondit të mbyllur, e tejkallon kufirin e përcaktuar nga neni 78 i këtij ligji,

20. investon në pronë, jashtë dispozitave nga neni 90 paragrafi (1) i këtij ligji,

21. nuk i respekton kufizimet e investimeve të përcaktuara në nenin 91 paragrafi (1) i këtij ligji, ndërsa nuk bëhet fjalë për rastin nga neni 92 paragrafi (2) i këtij ligji,

22. nuk i plotëson vlerat e pasurisë, të përcaktuara në mënyrën e rregulluar në nenin 101 të këtij ligji,

23. bën shitjen e pjesëmarrjeve në fond, në kundërshtim me dispozitat nga neni 105 i këtij ligji,

24. bën blerjen e pjesëmarrjeve në fond, në kundërshtim me dispozitat nga neni 106 i këtij ligji,

25. nuk vepron në pajtim me dispozitat nga neni 109 i këtij ligji,

26. nuk vepron në pajtim me dispozitat nga neni 111 i këtij ligji,

27. nuk u dorëzon raport aksionarëve dhe investuesve, në pajtim me dispozitat nga neni 112 i këtij ligji

28. nuk dorëzon raport në pajtim me dispozitat nga neni 113 i këtij ligji,

29. raportet nuk janë përgatitur, në pajtim me dispozitat nga neni 114 dhe 115 të këtij ligji,

30. rregullisht nuk ia dorëzon raportet e punëskomisionit, në pajtim me dispozitat nga neni 134 paragrafi (1) të këtij ligji.

(2) Gjoha prej 2 000 deri në 3 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtjet nga paragrafi (1) i këtij neni, dhe personit përgjegjës te personi juridik.

(3) Shoqërisë për administrim e cila ka bërë kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni, do t'i shqiptohet sanksion për kundërvajtje – ndalim i përkohshëm për kryerjen e veprimtarisë për organizimin dhe udhëheqjen e fondeve investuese, në kohëzgjatje prej së paku 10 ditë deri më së tepërmi 30 ditë.

Neni 139

(1) Gjoha në shumë prej 5 000 deri në 7 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje shoqërisë për administrim me fondin privat, nëse:

- themelon fond në kundërshtim me nenin 94 të këtij ligji,

- nuk ua dorëzon raportet e reviduara vjetore të fondit privat, investuesve të fondit nga neni 98 i këtij ligji.

(2) Gjoha në vlerë prej 1 500 deri më 2 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni, personit përgjegjës të shoqërisë për administrim me fondin privat.

Neni 140

(1) Gjoha në vlerë prej 10 000 deri më 15 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik:

- i cili fiton pjesëmarrje kualifikuese në shoqërinë për administrim, në kundërshtim me nenin 13, paragrafi (1) dhe (3) të këtij ligji;

- i cili nuk ka vepruar në pajtim me nenin 16, paragrafi (3) i këtij ligji;

(2) Gjoha në vlerë prej 3 000 deri në 5 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik:

- nëse nuk e informon komisionin në pajtim me nenin 13, paragrafi (6) të këtij ligji.

(3) Gjoha në vlerë prej 5 000 deri 7 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit fizik:

-që ka fituar pjesëmarrje kualifikuese në shoqërinë për administrim, në kundërshtim me nenin 13, paragrafi (1) dhe (3) të këtij ligji;

-e cila nuk ka vepruar në pajtueshmëri me nenin 16, paragrafi (3), të këtij neni;

(4) Gjoha në vlerë prej 1 000 deri më 1 500 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit fizik:

-nëse nuk e informon komisionin në pajtim me nenin 13, paragrafi (6) të këtij ligji.

Neni 141

Gjoha në shumë prej 10 000 deri më 15 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje agjencisë brokere, degës së agjencisë së huaj brokere dhe bankës së autorizuar, nëse vepron në kundërshtim me dispozitat nga neni 13, paragrafi (8) të këtij ligji.

Neni 142

(1) Gjoha në shumë prej 5 000 deri në 7 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje bankës depozitare, nëse:

a) nuk udhëheq me pasurinë e fondit investues, në pajtim me nenin 44 të këtij ligji,

b) nuk e kryen njëzëri nga çështjet e cekura në nenin 41 të këtij ligji,

v) nëse nuk e njfton shoqërinë për administrim, për për qëllimin e ndërprerjes së kontratës depozitare, në afatin e cekur në nenin 45 paragrafi (1) të këtij ligji,

g) nuk vepron në pajtim me dispozitat nga neni 46 i këtij ligji.

(2) Gjoha prej 1 500 deri në 2 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni, edhe personit përgjegjës te personi juridik.

(3) Bankës depozitare e cila ka kryer kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni, do t'i kumtohet sanksion për kundërvajtje-ndalim i përkohëshëm për kryerjen e punëve të bankës depozitare për fondet investuese, në kohëzgjatje prej së paku 10 ditë deri më së shumti 30 ditë.

Neni 143

(1) Gjoha në shumë prej 3 000 deri në 5 000 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik i cili në emër të shoqërisë për administrim, është i autorizuar të bëjë shitjen e aksioneve ose pjesëmarrjeve, nëse nuk vepron në pajtim me dispozitat e nenit 127 të këtij ligji.

(2) Gjoha prej 750 deri në 1 500 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtjet nga paragrafi (1) i këtij neni, edhe personit përgjegjës te personi juridik.

Neni 144

Gjoha në shumë prej 1.500 deri në 3.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje revizorit të fondit të hapur, nëse nuk e kryen kontrollin e punës në pajtim me nenin 100, paragrafi (3) i këtij ligji.

Neni 145

Gjobë në shumë prej 1 500 deri në 3 000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje anëtarit të këshillit mbikëqyrës të fondit të mbyllur, nëse nuk nënshkruan marëveshje në pajtim me nenin 87 të këtij ligji.

Neni 146

(1) Procedura për kundërvajtjet e parapara me këtë ligj, nuk mund të ngritet dhe as të mbahet, nëse kalojnë tre vjet nga dita kur është kryer kundërvajtja.

(2) Sanksionet për kundërvajtje të kumtuara në bazë të këtij ligji, nuk mund të zbatohen nëse nga dita e plotfuqishmërisë së aktvendimit për kundërvajtje, kalojnë dy vjet. Për kundërvajtjet e përcaktuara me këtë ligj, përbarimi i gjobave të kumtuara dhe sanksioneve tjera për kundërvajtje, parashkruhet në afat prej dy vitesh, nga plotfuqishmëria e aktvendimit për kundërvajtjen.

(3) Me çdo ndërprerje të afateve nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, parashkrimi fillon të rrjedhë përsëri.

(4) Parashkrimi i ndjekjes për kundërvajtje, gjegjësisht sanksionit për kundërvajtje, ndodh në çdo rast kur do të kalojë dyfish më tepër kohë nga sa është paraparë në paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni.

XVI. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 147

Shoqëritë tregëtare të themeluara nga dita e hyrjes në fuqi e këtij ligji, të cilat në emër të ndërmarjes ose veprimtarisë i përmbajnë fjalët: "fond investues", si dhe fjalë të nxjerra nga fjalët "fond investues", janë të detyruara që ta harmonizojnë punën e vet me dispozitat e këtij ligji, të cilat kanë të bëjnë me formën, organizimin, lartësinë e kryegjësë themelore, kryegjësë dhe veprimtarinë, si dhe mënyrën e administrimit dhe përfaqësimit me fondet investuese, në afatë prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 148

Procedurat e filluara për themelimin e shoqërive për administrim dhe fondeve investuese deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të kryhen në pajtim me dispozitat e Ligjit për fonde investuese ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 7/2000 dhe 29/2007).

Neni 149

(1) Shoqatat për administrim dhe fondet investuese të cilat janë themeluar deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, janë të detyruara që ta harmonizojnë punën e vet me dispozitat e këtij ligji, në afat prej një viti nga dita e hyrjes së tij në fuqi.

(2) Nëse shoqëritë për administrim dhe fondet investuese nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk e harmonizojnë punën e tyre në pajtim me dispozitat e këtij ligji, leja për punë e dhënë nga komisioni, pushon të vlejë në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(3) Komisioni në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të caktojë numër identifikimi për çdo fond i cili deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, ka marrë leje për organizim ose themelim dhe do t'i harmonizojë të dhënat për këto fonde, të cilat regjistrohen në regjistrin e fondeve në pajtim me këtë ligj.

Neni 150

(1) Dispozitat nga neni 27, paragrafi (1), pika b dhe neni 113, paragrafi (1) të këtij ligji, do të zbatohen nga 1 janari i vitit 2011.

Neni 151

(1) Për fondet investuese të themeluara deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, të cilat në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji, nuk veprojnë në pajtim me dispozitat e nenit 149 të këtij ligji, do të zbatohet procedura për likuidim. Procedurën për likuidim e ngrit komisioni me detyrë zyrtare.

(2) Likuidimi i fondeve investuese nga paragrafi (1) i këtij neni, zbatohet në bazë të dispozitave të neneve 120, 121, 122, 123 dhe 124 të këtij ligji.

Neni 152

(1)Komisioni, dispozitat e parapara me këtë ligj do t'i miratojë në afat prej një viti, nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(2)Deri në ditën e hyrjes në fuqi të rregullave nga paragrafi (1) i këtij neni, do të zbatohen dispozitat ekzistuese.

Neni 153

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, shfuqizohet Ligji për fondet investuese ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 7/2000 dhe 29/2007).

Neni 154

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë, nga dita e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

258.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА
НА ПРАВАТА НА ПАЦИЕНТИТЕ

Се прогласува Законот за изменување на Законот за заштита на правата на пациентите, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 27 јануари 2009 година.

Бр. 07-487/1
27 јануари 2009 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА
НА ПРАВАТА НА ПАЦИЕНТИТЕ

Член 1

Во Законот за заштита на правата на пациентите („Службен весник на Република Македонија“ број 82/2008), во членот 45 став 1 зборовите: "За извршување на обврските од членот 44 на овој закон" се заменуваат со зборовите: "Министерството за здравство во".

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J
PËR NDRYSHIMIN E
LIGJIT PËR MBROJTJEN E TË DRJETAVE
TË PACIENTËVE

Neni 1

Нë Ligjin për mbrojtjen e të drejtave të pacientëve ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 82/2008), në nenin 45, paragrafi 1 fjalët: "Për realizimin e obligimeve nga neni 44 i këtij ligji", zëvendësohet me fjalët: "Ministria e Shëndetësisë në".

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

259.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЦИВИЛНИТЕ
ИНВАЛИДИ ОД ВОЈНАТА

Се прогласува Законот за изменување на Законот за цивилните инвалиди од војната, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 27 јануари 2009 година.

Бр. 07-492/1
27 јануари 2009 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ЦИВИЛНИТЕ ИНВАЛИДИ ОД ВОЈНАТА

Член 1

Во Законот за цивилните инвалиди од војната („Службен весник на СРМ“ број 33/76, 25/79, 11/81, 4/85, 12/89 и 17/91 и „Службен весник на Република Македонија“ број 38/91 и 81/99), во членовите 9 став 2 алинеја 1 и 10 став 1 процентот "50%" се заменува со процентот "100%".

Член 2

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди прецистен текст на Законот за цивилните инвалиди од војната.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 2010 година.

L I G J
PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR INVALIDËT
CIVILË TË LUFTËS

Neni 1

Нë Ligjin për invalidët civilë të luftës ("Gazeta zyrtare e RSM", numër 33/76, 25/79, 11/81, 4/85, 12/89, 12/89, 17/91 dhe "Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë", numër 38/91 dhe 81/99) në nenin 9 paragrafi 2 алинеја 1 dhe 10 paragrafi 1 пërqindja "50" zëvendësohet me пërqindjen "100%".